

บทบาทของนักบัญชีต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อม : กรณีศึกษาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล
ในเขตพื้นที่จังหวัดภาคใต้

The Role of Accountants in the Use of Accounting Information in Small
and Medium Business Management: A Case study of Small and
Medium enterprises in the Southern Province

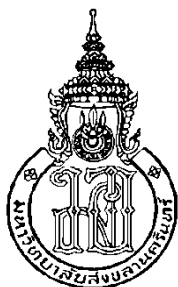
กาญจนา รอดชุม
Kanchana Rodchum

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Accountancy
Prince of Songkla University

2563

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทบาทของนักบัญชีต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อม : กรณีศึกษาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล
ในเขตพื้นที่จังหวัดภาคใต้

The Role of Accountants in the Use of Accounting Information in Small
and Medium Business Management: A Case study of Small and
Medium enterprises in the Southern Province

กาญจนา รอดชุม
Kanchana Rodchum

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Accountancy
Prince of Songkla University

2563

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์   บทบาทของนักบัญชีต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อม : กรณีศึกษาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในพื้นที่จังหวัดภาคใต้

ผู้เขียน   นางสาวกาญจนา รอดชุม

สาขาวิชา   การบัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	คณะกรรมการสอบ
..... (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ มณีมัย)	.....ประธานกรรมการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริดา นวลประดิษฐ์)
	..... กรรมการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลวดี ลีมอุสันโน)
	..... กรรมการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ มณีมัย)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ดำรงศักดิ์ ฟ้างู่งสูง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้เป็นผลมาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และขอแสดงความขอบคุณ
บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.ปาริชาติ มณีมัย)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ลงชื่อ.....

(นางสาวกาญจนา รอดชุม)

นักศึกษา

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และ
ไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นางสาวกาญจนา รอดชุม)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	บทบาทของนักบัญชีต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม : กรณีศึกษาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในพื้นที่จังหวัดภาคใต้
ผู้เขียน	นางสาวกาญจนา รอดชุม
สาขาวิชา	การบัญชี
ปีการศึกษา	2563

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาบทบาทของนักบัญชีในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (2) เพื่อศึกษาระดับการนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้เพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (3) เพื่อศึกษาบทบาทของนักบัญชีต่อการนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้เพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารหรือผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในพื้นที่จังหวัดภาคใต้ จำนวน 200 คน โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนาในการอธิบายข้อมูลเบื้องต้น และวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ ทดสอบสมมติฐาน

ผลการศึกษาพบว่า 1) บทบาทของนักบัญชีในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการนำเสนอและสื่อสารข้อมูลทางการบัญชีต่อผู้บริหาร ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานทางบัญชี ด้านการให้คำปรึกษาเสนอแนะ ด้านการจัดการภาษีอากรและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง 2) ระดับการนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้เพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ด้านการวางแผน ด้านการสั่งการและการควบคุม ด้านการตัดสินใจ ด้านการติดตามและการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ผลการวิเคราะห์บทบาทของนักบัญชีต่อการนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้เพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่า บทบาทด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานทางบัญชี ด้านการให้คำปรึกษาเสนอแนะ ด้านการจัดการภาษีอากรและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่งผลในทางบวกต่อระดับการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจ ซึ่งผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์กับนักบัญชี ผู้บริหาร และหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องนำไปประยุกต์ใช้เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานต่อไป

Thesis title	The Role of Accountants in the Use of Accounting Information in Small and Medium Business Management: A Case study of Small and Medium enterprises in the Southern Province
Author	Kanchana Rodchum
Major Program	Master of Accounting
Academic Year	2020

ABSTRACT

The research has objective to (1) study the role of accountants in SMEs and (2) study the level of conduction accounting information for SMEs administration (3) study the role of accountants in the conduction accounting information for SMEs administration. Sample has been used in the study were 200 executives and entrepreneurs of SMEs which has registered as legal entities in the southern provinces area. The research tool was questionnaire used for collecting of information. The descriptive statistics were used to explain basic information. The multiple regression analysis has been used for the hypothesis test.

The results showed that (1) role of accountants in SMEs was at the high level in terms of presentation and communication of accounting information to executives, data analysis and accounting reports, providing advice and recommendations of tax management and others relevant actions. (2) the level of conduction accounting information for SMEs administration in terms of planning, ordering and controlling, decision-making, monitoring and evaluation were at a high level by overall. (3) the result from the analysis of accountant role in the conduction accounting information for SMEs administration found the role in terms of data analysis and accounting report, providing advice and recommendations, tax management and other related have positive affect to the level of using accounting information for business administration. The results of this study will be applied in accordance to their further operations and useful for accountants, executives and relevant external agencies.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์จากหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปาริชาติ มณีมัย ที่ได้กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และสละเวลาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของท่านไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริดา นวลประดิษฐ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลวดี ลิ้มอุสันโน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาตรวจทานและให้คำชี้แนะอันเป็นประโยชน์ในการแก้ไขวิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้สมบูรณ์มากขึ้น ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านและบุคลากรของหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิตทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ อาจารย์นราภรณ์ ไชยรัตน์ อาจารย์ศันสนีย์ ศรีวรเดชไพศาล และอาจารย์รัชณี ชูมนิรัตน์ ที่กรุณาตรวจเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ได้แก่ ผู้ประกอบการหรือผู้บริหาร ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่จัดระเบียบเป็นนิติบุคคลในพื้นที่จังหวัดภาคใต้ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการเก็บข้อมูลของผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ ครอบครัว ผู้เป็นแรงผลักดันที่คอยให้กำลังใจด้วยความรักและเอาใจใส่เป็นอย่างดี เพื่อนนักศึกษาหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต รุ่นพี่หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิตทุกท่าน ที่คอยเป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลืออย่างสม่ำเสมอในการทำวิจัยจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยหวังว่าวิทยานิพนธ์เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจทั่วไป หากมีข้อผิดพลาดประการใด ก็ขออภัยมา ณ โอกาสนี้ด้วย

กาญจนา รอดชุม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(5)
ABSTRACT	(6)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(12)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย	1
คำถามวิจัย	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการศึกษา	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	7
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	12
แนวคิดความสำคัญของข้อมูลทางบัญชี	18
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของนักบัญชี	20
ทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์ (The contingency theory)	23
บทบาทของนักบัญชีต่อการใช้อข้อมูลทางการบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	26
การพัฒนาสมมติฐานการศึกษา	29
กรอบแนวคิด	32
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	33
แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย	34
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	36
การออกแบบเครื่องมือและการทดสอบคุณภาพเครื่องมือ	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	39
บทที่ 4 ผลการวิจัย	40
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	41
ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	44
ส่วนที่ 3 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของนักบัญชี/สำนักงานบัญชีของกิจการ	49
ส่วนที่ 4 ระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	55
ส่วนที่ 5 บทบาทของนักบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อระดับการใช้ข้อมูลทางการบัญชี เพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	59
ส่วนที่ 6 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย	66
ส่วนที่ 7 ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม	67
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	68
สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย	68
ข้อเสนอแนะ	71
ข้อจำกัดในงานวิจัย	72
บรรณานุกรม	73
ภาคผนวก	76
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	77
ภาคผนวก ข ค่าความสอดคล้องของข้อความถามกับค่านิยมของตัวบ่งชี้	86
ประวัติผู้วิจัย	93

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงลักษณะ SMEs ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543	9
2.2 แสดงลักษณะ SMEs ที่กรมสรรพากรอาศัยอำนาจตามประมวลรัษฎากรออกกฎหมาย	10
2.3 แสดงรูปแบบธุรกิจ SMEs	10
4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	41
4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	44
4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของนักบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	49
4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของนักบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ด้านการสื่อสารและการวิเคราะห์ข้อมูลทางการบัญชีเสนอต่อผู้บริหาร	50
4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของนักบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ด้านการจัดเตรียมข้อมูลและรายงานทางบัญชี เพื่อใช้ในการบริหารกิจการ	51
4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของนักบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ด้านการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ	53
4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของนักบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ด้านอื่น ๆ	54
4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	55
4.9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ด้านการวางแผน	56
4.10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ด้านการสั่งการ/การควบคุม	57
4.11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ด้านการตัดสินใจ	58
4.12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ด้านการติดตาม/ประเมินผล	59
4.13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์	61
4.14 ผลการวิเคราะห์ค่า Tolerance และค่า VIF	62

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.15	การวิเคราะห์บทบาทของนักบัญชี ที่ส่งผลต่อระดับการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในเขตพื้นที่จังหวัดภาคใต้	64
4.16	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	67

สารบัญภาพ

ภาพที่

1 แสดงกรอบแนวคิด

หน้า

32

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย

สภาพเศรษฐกิจโลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการแข่งขันอย่างรุนแรง ทุกประเทศได้รับผลกระทบดังกล่าวทุกภาคส่วนธุรกิจ แต่แต่ละประเทศจึงมีการปรับตัวเพื่อรองรับเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์โลกปัจจุบัน โดยประเทศไทย มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย พื้นฐานมาจากสังคมวัฒนธรรมที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความถ้อยทีถ้อยอาศัย ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จากสมัยอดีตที่มีการแลกเปลี่ยนอาหาร สิ่งของ เพื่อการดำรงชีวิต และเมื่อประเทศมีการพัฒนาจากยุคสู่ยุค สังคมการแลกเปลี่ยนด้วยสิ่งของจึงเปลี่ยนเป็นการค้าขาย หรือเรียกว่าการประกอบธุรกิจ ซึ่งโดยส่วนใหญ่ ยังคงเป็นธุรกิจขนาดเล็กเรียกว่าธุรกิจครอบครัว เพื่อให้ก้าวทันยุคทันสมัย มีการจัดการอย่างเป็นระบบที่เหมาะสมทำให้เกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ โดยผู้ประกอบการค้ามี 2 กลุ่มหลักประกอบด้วย กลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ กับกลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งทั้ง 2 กลุ่ม มีรูปแบบการประกอบธุรกิจเป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล โดยมีหน่วยงานภาครัฐคือกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการให้บริการจดทะเบียน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการประกอบกิจการ และกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง มีหน้าที่จัดเก็บรายได้ให้รัฐ หรือที่เรียกว่าภาษีอากร เพื่อพัฒนาประเทศ ทั้ง 2 กระทรวงเป็นหน่วยงานหลักที่ดูแลระบบเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้น หากหน่วยงานรัฐได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน จะทำให้สามารถนำข้อมูลไปวิเคราะห์ วางแผน ตัดสินใจ เพื่อกำหนดนโยบายในการบริหารประเทศอันจะสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนในประเทศต่อไป

จำนวนธุรกิจที่ยังคงดำเนินกิจการอยู่ทั่วประเทศ จากข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ณ เดือนสิงหาคม 2563 มีจำนวนผู้ประกอบการรวมทั้งสิ้น 770,278 ราย แบ่งเป็น บริษัทจำกัด 581,827 ราย ห้างหุ้นส่วนจำกัดและห้างหุ้นส่วนสามัญ จำนวน 187,176 ราย บริษัทมหาชนจำกัด จำนวน 1,275 ราย แบ่งตามทุนจดทะเบียน ช่วงทุน ไม่เกิน 5 ล้านบาท จำนวน 682,231 ราย ถือเป็นนิติบุคคลที่เข้าเกณฑ์เป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คิดเป็นร้อยละ 88.57 ของธุรกิจที่ดำเนินกิจการทั้งหมด โดยการกำหนดเกณฑ์แบ่งขนาดกิจการ SMEs ตามขนาดเงินลงทุน จำนวนการจ้างงาน ยอดขาย มูลค่าทรัพย์สิน หรือผสมกันในหลาย ๆ เกณฑ์ ดังนั้นจะเห็นได้ว่ากลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ SMEs ซึ่งย่อมาจาก Small and Medium Enterprise เป็นกลุ่มธุรกิจที่เป็นกลไกหลักที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2563) กิจการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) กรมพัฒนาธุรกิจการค้าและกรมสรรพากรได้ให้คำจำกัดความ โดยกำหนดทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท สินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ ไม่เกิน 30 ล้านบาท ให้เป็นประเภทกิจการ SMEs ได้รับสิทธิประโยชน์ด้านต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด โดยเฉพาะสิทธิในการชำระภาษี (เว็บไซต์กรมสรรพากร, 2563) เพราะกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นธุรกิจที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากเป็นฐานเศรษฐกิจขนาดใหญ่ โดยมีหน่วยงานรัฐที่คอย

ส่งเสริมให้ความช่วยเหลือกิจการประเภท SMEs ในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะแหล่งเงินทุน เนื่องจาก SMEs เป็นกลไกหลักที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไปข้างหน้าท่ามกลางสถานการณ์ปัญหาเศรษฐกิจโลกในปัจจุบัน และเป็นกิจการที่มีการจ้างแรงงานจำนวนมาก หาก SMEs ได้มีการพัฒนาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพในด้านต่าง ๆ ก็จะทำให้ฐานรากเศรษฐกิจของประเทศมีความเจริญเติบโตเกิดการจ้างแรงงานเป็นจำนวนมาก

กิจการขนาดกลางและขนาดย่อม มีพื้นฐานการประกอบกิจการมาจากบุคคลธรรมดา จากรุ่นสู่รุ่น ถือเป็นกิจการครอบครัวที่ถ่ายทอดวิธีการดำเนินงานสืบต่อมา เมื่อกิจการมีความเจริญก้าวหน้าขึ้น จึงจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล เป็นรูปแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือบริษัทจำกัด เมื่อจดทะเบียนนิติบุคคลแล้ว จะมีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย และนิติบุคคลจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่กำหนด ได้แก่ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. 2499 พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รวมทั้งต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ประกอบด้วย การจัดทำบัญชี การเปลี่ยนแปลงรายการทางทะเบียน การเลิกและชำระบัญชี (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2562) กิจการที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลมีหน้าที่จัดทำบัญชีเพื่อยื่นต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าและกรมสรรพากร โดยที่กิจการขนาดใหญ่ มีโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจน มีฝ่ายบัญชีเป็นผู้บันทึกข้อมูลทางบัญชีและกิจการจะใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารจัดการตามหน้าที่ของฝ่ายบริหารเพื่อการตัดสินใจ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด สร้างความมั่นคงให้กิจการ ต่างจากธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือที่เรียกว่า SMEs มากกว่าร้อยละ 90 ยังมีจุดอ่อนในด้านการจัดการระบบสารสนเทศ โดยเฉพาะทางด้านบัญชี เนื่องจากศักยภาพด้านการเงินที่มีอยู่อย่างจำกัด ข้อจำกัดในโครงสร้างการบริหารงาน เนื่องจากธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นฐานรากของระบบเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นการใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีสำหรับ SMEs จึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อพัฒนากิจการให้มีความเข้มแข็ง เติบโตอย่างยั่งยืนต่อไป (จุสิทธิ์ เหล่าธนกิจ, 2549)

ในการจัดทำบัญชีโดยส่วนใหญ่มักจะว่าจ้างผู้ทำบัญชี/สำนักงานบัญชี แทนการว่าจ้างนักบัญชีประจำกิจการ เพราะมองว่ามีค่าใช้จ่ายในการว่าจ้างค่อนข้างสูง การบันทึกบัญชีภายในกิจการเองมีการบันทึกเฉพาะรายการรายได้ ค่าใช้จ่าย เพื่อให้ทราบข้อมูลพื้นฐานเท่านั้น โดยปัจจัยที่ผู้บริหารกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมอาจจะไม่ให้ความสำคัญกับข้อมูลทางการบัญชีเพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการ เพราะถือว่าการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลได้จัดให้มีการจัดทำบัญชีตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น ไม่ได้นำข้อมูลทางบัญชีมาใช้ในการบริหารกิจการแต่อย่างใด (วรกร ภูมิวิเศษ และ ภัฏภินี ช้ายขวัญ, 2560) แม้ว่ากิจการเหล่านี้ได้ว่าจ้างพนักงานบัญชีที่มีคุณสมบัติทางด้านบัญชีเป็นพนักงานประจำ แต่ได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้พนักงานบัญชีของกิจการ มีหน้าที่บันทึกข้อมูลเบื้องต้นเท่านั้น เช่น การออกใบเสร็จรับเงิน/ใบกำกับภาษี การเก็บรวบรวมบิลรายจ่าย แล้วบันทึกรายการแบบรายจ่ายทั่วไปเพื่อรวบรวมส่งมอบให้สำนักงานบัญชีหรือผู้รับทำบัญชีนำไปบันทึกข้อมูลมาตรฐานการบัญชี จัดทำงบการเงินตามที่กฎหมายกำหนด แต่หากกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมมีโครงสร้างบัญชีที่เป็นระบบ และมีผู้ทำบัญชีที่สามารถรวบรวมข้อมูลได้อย่างถูกต้องทันเหตุการณ์ และผู้ทำบัญชีทำหน้าที่ได้มากกว่าการเป็นผู้เตรียมข้อมูลเพื่อบันทึกรายการบัญชี แต่มีส่วนร่วมในการแนะนำเป็นที่ปรึกษากับผู้ประกอบการในด้านข้อมูลทางบัญชีเพื่อการดำเนินกิจการ และกิจการจะได้รับประโยชน์จากข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ

ผู้ทำบัญชีถือเป็นอาชีพหนึ่งที่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถเฉพาะทางการศึกษามาโดยตรง และอาศัยประสบการณ์โดยตรงจากการทำงาน อีกทั้งต้องมีความรับผิดชอบ เพราะข้อมูลจากผู้ทำบัญชีเป็นข้อมูลที่ผู้บริหารและบุคคลภายนอกนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ด้วย (ศิริกาญจน์ วงษ์เสรี และสุรีย์ โปษกรณัฐ, 2559) ตลอดจนทำให้เกิดการชำระภาษีที่เหมาะสม และเนื่องจากตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 เป็นต้นมา กรมสรรพากรได้ส่งเสริมให้กิจการจัดทำบัญชีชุดเดียว เพื่อความเป็นธรรมและรัฐได้รับฐานข้อมูลที่ถูกต้อง ทำให้การวิเคราะห์ วางแผนงาน การเก็บภาษีอย่างถูกต้องและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น โดยกิจการที่ทำบัญชีชุดเดียวและถ้าทำได้ทุกกิจการทำให้เกิดความชัดเจน ความสมบูรณ์ของฐานข้อมูลก็จะส่งผลให้เกิดการจัดเก็บภาษีที่ถูกต้อง โดยกิจการที่ทำบัญชีชุดเดียว จากข้อมูลที่สรรพากรตรวจจะจ่ายภาษีน้อยลง และเป็นประโยชน์ในการนำเสนอเงินเพื่อขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินตามเงื่อนไขการสอบทานข้อมูลการทำธุรกิจ ได้ง่ายและได้รับอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม โดยเหตุผลดังกล่าวผู้ทำบัญชีหรือนักบัญชีจึงมีความสำคัญที่จะพัฒนาหน้าที่ที่ปฏิบัติให้ครอบคลุมเพื่อส่งเสริมการนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ในการบริหารธุรกิจมากยิ่งขึ้น ทั้งยังช่วยส่งเสริมให้พนักงานบัญชีของกิจการได้มีการพัฒนาความรู้ทางด้านบัญชี และกำหนดหน้าที่เป็นผู้บันทึกรายการทางบัญชีตามรูปแบบและมาตรฐานการบัญชี โดยมีผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาต หรือผู้ตรวจสอบบัญชีภายใน ตรวจสอบข้อมูลพร้อมให้ความคิดเห็น เสนอแนะ จะทำให้ข้อมูลทางบัญชีมีคุณภาพ ถูกต้อง ชัดเจน รวดเร็ว ก็จะทำให้เกิดประโยชน์ทั้งพนักงานบัญชีที่ได้มีประสบการณ์ในการทำบัญชีที่ถูกต้อง คุณภาพของข้อมูลทางบัญชีจะมีประสิทธิภาพในการนำไปบริหารจัดการ (สายฝน วิสัย, สมใจ บุญหมื่นไวย และพรพิมล อธิรัตน์, 2558)

กิจการขนาดกลางและขนาดย่อม ในปัจจุบันมีการปรับตัวทั้งด้านประสิทธิภาพการบริหาร การปรับปรุงกระบวนการระบบและกลไกให้ทันกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันกับสภาพเหตุการณ์ (กตัญญู, 2545) โดยธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้พัฒนาแนวทางการบริหารธุรกิจ ซึ่งจากการจัดทำบัญชีเพื่อนำเสนอหน่วยงานภาครัฐตามที่กฎหมายกำหนด ได้แก่ ข้อมูลทางบัญชีที่สรุปเป็นรายงานทางการเงินในรูปแบบ งบกำไรขาดทุน งบแสดงฐานะทางการเงิน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนผู้ถือหุ้น หมายเหตุประกอบงบการเงิน ซึ่งเรียกว่า บัญชีการเงิน เป็นข้อมูลในอดีตนำมาจัดทำในรูปแบบรายงานทางบัญชีตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น และรายงานทางบัญชีการเงินจะถูกปรับปรุงตามกฎเกณฑ์ของประมวลรัษฎากร เพื่อยื่นแบบแสดงการชำระภาษีประเภทต่าง ๆ ตามที่กฎหมายภาษีอากรกำหนด ในทางบัญชีเรียกว่าบัญชีภาษีอากร (กรมสรรพากร, 2563) ดังนั้นหากกิจการนำข้อมูลทางการบัญชีมาใช้ในการบริหาร โดยจัดใช้ข้อมูลปัจจุบัน ที่เกิดขึ้นตามเหตุการณ์ สภาพเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมของธุรกิจนั้น ๆ เรียกว่า การบัญชีบริหาร ที่ไม่มีรูปแบบรายงานขึ้นอยู่กับองค์กรนั้น ๆ กำหนด ข้อมูลทางการบริหารธุรกิจของแต่ละองค์กรมีความแตกต่างกัน การเลือกใช้บัญชีบริหารของแต่ละองค์กรก็มีความแตกต่างกัน เนื่องจากปัจจัยด้านองค์กรมีความแตกต่าง กระบวนการทางการบัญชีบริหาร เป็นกระบวนการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการสื่อสาร วิเคราะห์ ช่วยให้ผู้บริหารใช้ในการวางแผนควบคุมและตัดสินใจเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร (กชกร เฉลิมกาญจนา, 2544: มนูญชัย อธิระ อภินิษฐ์, 2552) (Ayedh et al., 2015; Rasid et al., 2014)

ดังนั้น ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญในการใช้ข้อมูลทางบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพื่อนำไปบริหารกิจการ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับกิจการ นักบัญชี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประเทศชาติ ทั้งนี้ ความสนใจของผู้วิจัยต้องการศึกษาถึงบทบาทของนักบัญชีต่อการใช้

ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัดและบริษัท จำกัด

คำถามวิจัย

1. นักบัญชีมีบทบาทต่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมระดับใด
2. ผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม นำข้อมูลทางการบัญชีใช้เพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระดับใด
3. บทบาทของนักบัญชี ส่งผลต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยนี้สนใจศึกษาถึงบทบาทของนักบัญชีต่อการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตพื้นที่จังหวัดภาคใต้ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาบทบาทของนักบัญชีในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
2. เพื่อศึกษาระดับการนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้เพื่อการบริหารธุรกิจของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
3. เพื่อศึกษาถึงบทบาทของนักบัญชีที่ส่งผลต่อการนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้เพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ขอบเขตของการศึกษา

ผู้วิจัยแบ่งขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งเน้นศึกษาเกี่ยวกับ บทบาทของนักบัญชี ที่ทำหน้าที่มากกว่าการเป็นผู้รวบรวมข้อมูลทางบัญชีเพื่อบันทึกรายการตามรูปแบบบัญชี โดยนักบัญชีมีบทบาทในการทำหน้าที่ทั้งบัญชีการเงินและบัญชีบริหาร ส่งผลต่อระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในเขตพื้นที่ 14 จังหวัดภาคใต้

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่จะศึกษาในครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการที่เป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ประเภท ห้างหุ้นส่วนจำกัด และ บริษัทจำกัด ในเขตพื้นที่ 14 จังหวัดภาคใต้ แยกแต่ละประเภทธุรกิจ จำนวน 67,719 ราย (ที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2563) โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำที่ต้องการจากโปรแกรม G*Power ได้จำนวน 172 ตัวอย่าง

3. ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

- 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ บทบาทของนักบัญชี ประกอบด้วย
- 3.1.1 บทบาทด้านการนำเสนอและการสื่อสารข้อมูลทางการบัญชีเสนอต่อผู้บริหารธุรกิจ
- 3.1.2 บทบาทด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานทางการบัญชีเพื่อใช้ในการบริหารธุรกิจ
- 3.1.3 บทบาทด้านการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ
- 3.1.4 และบทบาทด้านการจัดการภาษีอากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- 3.2 ตัวแปรตาม คือ ระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประกอบด้วย
- 3.2.1 ด้านการวางแผน
- 3.2.2 ด้านการสั่งการและการควบคุม
- 3.2.3 ด้านการตัดสินใจ
- 3.2.4 ด้านการติดตามและประเมินผล
- 3.3 ตัวแปรควบคุม มี 2 ปัจจัย ประกอบด้วย
- 3.3.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประกอบด้วย ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารธุรกิจ
- 3.3.2 ปัจจัยด้านกิจการ ประกอบด้วย ระยะเวลาการดำเนินงานของกิจการ ขนาดกิจการ ทุนจดทะเบียน แผนการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยมีดังต่อไปนี้
1. เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารหรือผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม นำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้ในการบริหารธุรกิจ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
  2. เพื่อเป็นประโยชน์กับนักบัญชี ในการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานด้านบัญชีบริหาร เป็นแนวทางให้ผู้บริหารหรือผู้ประกอบการธุรกิจนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ในการบริหารธุรกิจได้มากขึ้น
  3. เพื่อเป็นประโยชน์แก่สภาวิชาชีพบัญชีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการกำหนดหัวข้ออบรมสัมมนานักบัญชีให้สอดคล้องกับบทบาทของนักบัญชี
  4. เพื่อเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานเอกชนที่ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการให้บริการทางการบัญชี ในการปรับปรุงพัฒนาการบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ และเกิดประโยชน์กับการพัฒนาศักยภาพในการประกอบอาชีพด้านบัญชี

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หมายถึง ธุรกิจที่เป็นอิสระมีเอกชนเป็นเจ้าของ ดำเนินงานโดยเจ้าของเอง ไม่เป็นเครื่องมือของธุรกิจใด ไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของบุคคลหรือธุรกิจอื่น มีต้นทุนในการดำเนินงานต่ำ และมีพนักงานจำนวนไม่มาก กิจการเข้าเกณฑ์ คือ กิจการที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการผลิต การบริการ มีมูลค่าทรัพย์สินไม่เกิน สองร้อยล้านบาท มีการจ้างงานไม่เกินสองร้อยคน กิจการค้าส่ง ที่มีทรัพย์สินถาวรไม่เกินหนึ่งร้อยล้านบาท มีการจ้างงานไม่เกินห้าสิบกคน กิจการค้าปลีก ที่มีมูลค่าทรัพย์สินถาวรไม่เกินหกสิบล้านบาท มีการจ้างงานไม่เกินสามสิบกคน (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2562)

2. ข้อมูลทางการเงินบัญชี ประกอบด้วย

2.1 ข้อมูลทางการเงินบัญชีและการเงิน (Financial Accounting Information)

หมายถึง การเก็บรวบรวม จัดบันทึก และวัดมูลค่า รายการทางการเงิน โดยจัดทำตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี เพื่อวัดมูลค่าทางการเงิน ตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในรูปแบบสมุดรายวัน และรายงานผลเป็นงบกำไรขาดทุน งบแสดงฐานะการเงิน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงของผู้ถือหุ้น หมายเหตุประกอบงบ ซึ่งจะประกอบขึ้นต่อกิจการ ผู้สนใจทั่วไป ผู้ที่เกี่ยวข้อง และประเทศ (พระราชบัญญัติการบัญชี, 2543)

2.2 ข้อมูลทางการเงินบัญชีบริหาร (Managerial Accounting Information)

หมายถึง ข้อมูลที่ถูกจัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเสนอข้อมูลให้แก่ผู้บริหารเพื่อใช้ในการตัดสินใจ ไม่มีรูปแบบที่เป็นกฎเกณฑ์ที่แน่นอน แต่คำนึงถึงลักษณะของข้อมูลที่เกี่ยวข้องและจำเป็นต่อความต้องการข้อมูลเพื่อการจัดการตามหน้าที่ทางการบริหารของผู้บริหารในระดับต่าง ๆ เท่านั้น (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2547)

2.3 ข้อมูลทางการเงินบัญชีภาษีอากร (Tax Accounting) หมายถึง การนำหลักการ

บัญชีที่รับรองทั่วไปหรือมาตรฐานการบัญชีมาปรับให้สอดคล้องกับประมวลรัษฎากรและกฎหมายภาษีอากรต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการค้ากำไรสุทธิ เงื่อนไขการรับรู้รายได้และรายจ่ายของกิจการ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีหัก ณ ที่จ่าย และอากรแสตมป์ (สภาวิชาชีพการบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2562)

3. นักบัญชี หมายถึง บุคคลซึ่งทำหน้าที่ในการจัดทำบัญชี โดยลักษณะของงานที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถเฉพาะด้าน ซึ่งมีชื่อเรียกในตำแหน่งต่าง ๆ ตามขนาดขององค์กรใหญ่ และหน้าที่งานที่องค์กรมอบหมาย เช่น ผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีและการเงิน ผู้จัดการฝ่ายบัญชี หัวหน้าฝ่ายบัญชี สมุห์บัญชี (ศิลาปะพร จันเพชร, 2551)

4. บทบาทหน้าที่ หมายถึง หน้าที่ของบุคคลตามสถานภาพหรือตำแหน่งฐานะที่ตนดำรงอยู่ บทบาทจึงเป็นกลไกอย่างหนึ่งของสังคมที่ทำให้คนที่อยู่ร่วมกันสามารถสร้างระบบความสัมพันธ์ต่อกันได้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย (สนธยา พลศรี, 2545)

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง บทบาทของนักบัญชีต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม : กรณีศึกษาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในเขตพื้นที่จังหวัดภาคใต้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษามุมมองความคิดเห็นของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อนำผลที่ได้ไปเป็นส่วนหนึ่งของการแนะนำการจัดทำบัญชีและการนำข้อมูลไปใช้ในการบริหารกิจการ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
2. แนวคิดการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
3. แนวคิดความสำคัญของข้อมูลทางบัญชีกับการใช้ประโยชน์ในการนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ในการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
4. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของนักบัญชี
5. ทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์ (The contingency Theory)
6. บทบาทของนักบัญชีต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การพัฒนาสมมติฐาน
7. กรอบแนวคิด

1. แนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

1.1 ความหมายของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) คือ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่มีความสำคัญและมีบทบาทอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เนื่องจากธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมช่วยให้เกิดการกระจายรายได้จากกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจไปสู่กลุ่มต่าง ๆ ทำให้เกิดการจ้างงานและประชาชนได้รับรายได้ ซึ่งทำให้โครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมดีขึ้น เป็นจุดเริ่มต้นของกิจการขนาดใหญ่ เพราะความเจริญก้าวหน้าของกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมทำให้กิจการมีความมั่นคง มีความสามารถในการผลิต และมีการนำเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการผลิต สิ่งเหล่านี้เป็นฐานไปสู่ธุรกิจขนาดใหญ่ และยังเป็นแหล่งผลิตสินค้าใหม่ๆ ถือเป็นารวมกลุ่มกันเพื่อผลิตสินค้าใหม่ ออกสู่ตลาด โดยที่กิจการขนาดใหญ่ไม่กล้าเสี่ยงต่อการลงทุน (ชนมณภา ทับพรหม, 2562)

โดยการส่งเสริม SMEs สสว. จะทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนตามที่ระบุในพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ได้แก่ ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์การเอกชน โดยกิจการ SMEs ที่ สสว. ให้การสนับสนุนและส่งเสริม จะครอบคลุมเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกิจการผลิตสินค้า กิจการให้บริการ และกิจการค้าส่งและค้าปลีก โดยความหมายของแต่ละกิจการ มีดังนี้

กิจการผลิตสินค้า หมายความว่าครอบคลุมรวมถึงการผลิตที่มีเป็นลักษณะของการประกอบการ อุตสาหกรรมทุกประเภท โดยความหมายที่เป็นสากลของการผลิต ก็คือ การเปลี่ยนรูปวัตถุให้เป็นผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ด้วยเครื่องจักรกล หรือเคมีภัณฑ์ โดยไม่คำนึงว่างานนั้นทำโดยเครื่องจักรหรือด้วยมือ ทั้งนี้กิจการผลิตสินค้าในที่นี้รวมถึงการแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตรอย่างง่ายที่มีลักษณะเป็นการอุตสาหกรรม การผลิตที่มีลักษณะเป็นวิสาหกิจชุมชน และการผลิตที่เป็นการประกอบอุตสาหกรรมในครัวเรือนด้วย

กิจการบริการ หมายความว่าครอบคลุมถึง การศึกษา สุขภาพ การบันเทิง การขนส่ง การก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์ การโรงแรมและห้องพัก ภัตตาคาร การขายอาหาร การขายเครื่องดื่มของภัตตาคารและร้านอาหาร การให้บริการเช่าสิ่งบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ การให้บริการส่วนบุคคล บริการในครัวเรือน บริการที่ให้กับธุรกิจ การซ่อมแซมทุกชนิด และการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

กิจการค้าส่งและค้าปลีก หมายถึง การให้บริการเกี่ยวกับการค้า โดยที่การค้าส่งหมายถึง การขายสินค้าใหม่และสินค้าใช้แล้วให้แก่ผู้ค้าปลีก ผู้ใช้งานอุตสาหกรรม งานพาณิชย์กรรม สถาบัน ผู้ใช้ในทางวิชาชีพ และรวมทั้งการขายให้แก่ผู้ค้าส่งด้วยตนเอง ส่วนการค้าปลีก หมายถึง การขายโดยไม่มีการเปลี่ยนรูปสินค้าทั้งสินค้าใหม่และสินค้าใช้แล้วให้กับประชาชนทั่วไป เพื่อการบริโภคหรือการใช้ประโยชน์เฉพาะส่วนบุคคลในครัวเรือน การค้าในที่นี้มีความหมายรวมถึง การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนการซื้อขาย สถานีบริการน้ำมัน และ สหกรณ์ผู้บริโภค (กฎกระทรวงกำหนดจำนวนการจ้างงานและมูลค่าสินทรัพย์ถาวรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2543, 2545)

ประเภท SMEs แบ่งออกเป็น วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยใช้ 2 เกณฑ์ในการแบ่ง ได้แก่ มูลค่าสินทรัพย์และจำนวนการจ้างงาน

SMEs มีส่วนในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เพราะช่วยให้เกิดการจ้างงาน ทำให้ประชาชนมีรายได้

ข้อดีของ SMEs คือ ผู้ประกอบการมีอิสระในการดำเนินธุรกิจและส่งผลดีต่อ GDP ของประเทศ

ข้อเสียของ SMEs คือ ผู้ประกอบการอาจขาดเงินทุนและสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจ แผนการตลาดไม่มี ประสิทธิภาพและรักษาพนักงานที่มีความสามารถไม่ได้

1.2 ลักษณะของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

ลักษณะธุรกิจ เป็นสภาพแวดล้อมที่สร้างประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยส่วนใหญ่เป็นธุรกิจครอบครัว การดำเนินงานจึงเป็นการตัดสินใจของเจ้าของคนเดียวเป็นหลัก จะมีทั้งข้อดีและข้อเสียในการประกอบการ แต่สภาพแวดล้อมบางประการจะสร้างประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจ และคงไว้ซึ่งข้อได้เปรียบขั้นพื้นฐาน เช่น ความสามารถในการปรับตัว ความยืดหยุ่นและการลงทุนทางการเงิน (Raymong, 1985)

ลักษณะของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ตามเกณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ใช้เกณฑ์ ดังนี้

- ขนาดเงินทุน
- จำนวนการจ้างงาน
- ยอดขาย
- มูลค่าสินทรัพย์ถาวร
- หรือผสมกันในหลาย ๆ เกณฑ์ข้างต้น

การใช้เกณฑ์การแบ่งธุรกิจ SMEs ของกรมสรรพากร

กรมสรรพากรได้ใช้เกณฑ์ขนาดเงินลงทุนในการกำหนดว่าธุรกิจใดอยู่ในเกณฑ์ธุรกิจ SMEs โดยมีกฎเกณฑ์ดังนี้

- ธุรกิจที่เข้าข่ายธุรกิจ SMEs ของกรมสรรพากร คือ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจะต้องมีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท และมีรายได้ไม่เกิน 30 ล้านบาทต่อปี

- กรมสรรพากรให้สิทธิพิเศษในด้านภาษีแก่ผู้ประกอบการ SMEs ดังนี้

- ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลบางส่วน
- กรณีห้างหุ้นส่วนจำกัดสามารถให้ผู้สอบบัญชีภาษีอากรเป็นผู้สอบบัญชีได้

(ซึ่งโดยส่วนใหญ่ ค่าบริการจะถูกกว่าผู้สอบบัญชีรับอนุญาต)

สำหรับกรมสรรพากร ประมวลรัษฎากรไม่ได้มีคำนิยาม SMEs ไว้ว่ามีลักษณะอย่างไร แต่ได้อาศัยอำนาจตามประมวลรัษฎากรออกกฎหมายเพื่อสนับสนุนส่งเสริมธุรกิจ SMEs เช่น ลดอัตราภาษีเงินได้ ยกเว้นภาษีเงินได้ การหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาในอัตราเร่ง เป็นต้น ลักษณะ SMEs ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 และตามประมวลรัษฎากร สรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะ SMEs ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ได้กำหนดลักษณะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

ตารางที่ 2.1 แสดงลักษณะ SMEs ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543

ลักษณะวิสาหกิจ	จำนวนการจ้างงาน (คน)		จำนวนสินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)	
	ขนาดย่อม	ขนาดกลาง	ขนาดย่อม	ขนาดกลาง
กิจการผลิตสินค้า	ไม่เกิน 50	51-200	ไม่เกิน 50	51-200
กิจการค้าส่ง	ไม่เกิน 25	26-50	ไม่เกิน 50	51-100
กิจการค้าปลีก	ไม่เกิน 15	16-30	ไม่เกิน 30	31-60
กิจการให้บริการ	ไม่เกิน 50	51-200	ไม่เกิน 50	51-200

ในกรณีที่จำนวนการจ้างงานของกิจการใดเข้าลักษณะของวิสาหกิจขนาดย่อม แต่มูลค่าสินทรัพย์ถาวรเข้าลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางหรือมีจำนวนการจ้างงานเข้าลักษณะของ

วิสาหกิจขนาดกลาง แต่มูลค่าสินทรัพย์ถาวรเข้าลักษณะของวิสาหกิจขนาดย่อม ให้ถือจำนวนการจ้างงานหรือมูลค่าสินทรัพย์ถาวรที่น้อยกว่าเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา

2. ลักษณะ SMEs ที่กรมสรรพากรอาศัยอำนาจตามประมวลรัษฎากรออกกฎหมาย เพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี โดยมีหลักเกณฑ์ลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนี้

ตารางที่ 2.2 แสดงลักษณะ SMEs ที่กรมสรรพากรอาศัยอำนาจตามประมวลรัษฎากรออกกฎหมาย

ลำดับที่	ลักษณะ
1	เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียนชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ไม่เกิน 5 ล้านบาท และมีรายได้จากการขายสินค้าและบริการในรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน 30 ล้านบาท
2	เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลมีสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดินไม่เกิน 200 ล้านบาท และจ้างแรงงานไม่เกิน 200 คน
3	เป็นกิจการขายสินค้าหรือให้บริการที่อยู่ในบังคับภาษีมูลค่าเพิ่มที่มีรายรับไม่เกิน 1.8 ล้านบาทต่อปี หรือต่อรอบระยะเวลาบัญชีได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม

โดยการกำหนดความหมายของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของ สสว. และกรมสรรพากร ได้ให้ความหมายเหมือนกัน โดยทั้ง 2 หน่วยงาน มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมกิจการขนาดย่อมซึ่งเป็นฐานรากของเศรษฐกิจ ให้มีความยั่งยืน โดยส่งเสริมการหาแหล่งเงินทุน ลดอัตราภาษี ให้ความรู้ความเข้าใจในกิจการที่ทำ เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.3 รูปแบบธุรกิจ SMEs

การประกอบธุรกิจอาจจะกระทำตั้งแต่คนเดียวขึ้นไป หรือหากมีหุ้นส่วนร่วมกันหลายคนมักจัดตั้งในรูปแบบนิติบุคคล โดยมีรูปแบบธุรกิจที่แตกต่างกัน ปรากฏดังตารางสรุป ดังนี้

ตารางที่ 2.3 แสดงรูปแบบธุรกิจ SMEs

ลำดับที่	รูปแบบ	ลักษณะ
1	บุคคลธรรมดา	บุคคลทั่วไปที่มีชีวิตอยู่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (มาตรา 15)
2	คณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล	บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ตกลงเข้ากันเพื่อการทำกิจการร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์แบ่งปันกำไรที่ได้จากกิจการที่ทำ (หน่วยภาษีตามมาตรา 56 แห่งประมวลรัษฎากร)

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ลำดับที่	รูปแบบ	ลักษณะ
3	ห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีใช้ นิติบุคคล	บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ตกลงเข้ากันเพื่อการทำกิจการ ร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์แบ่งปันกำไรที่ได้จากกิจการที่ ทำ (หน่วยภาษีตามมาตรา 56 แห่งประมวลรัษฎากร)
4	ห้างหุ้นส่วนสามัญที่ จดทะเบียนนิติบุคคล	บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มาลงทุนและเป็นเจ้าของกิจการ ร่วมกัน โดยหุ้นส่วนทุกคนไม่จำกัดความรับผิดและต้อง จดทะเบียน เป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและ พาณิชย์
5	ห้างหุ้นส่วนจำกัด	บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มาลงทุนและเป็นเจ้าของกิจการ ร่วมกัน หุ้นส่วนมีทั้งที่จำกัดความรับผิดและไม่จำกัด ความรับผิดและต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
6	บริษัทจำกัด	บุคคลตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป มาลงทุนและเป็นเจ้าของกิจการ ผู้ถือหุ้นรับผิดในหนี้ต่าง ๆ ไม่เกินจำนวนเงินที่ผู้ถือหุ้นแต่ ละคนลงทุนและต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
7	วิสาหกิจชุมชน	กิจการของชุมชนที่เกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการ หรือการอื่นที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มี วิถีชีวิตร่วมกัน และรวมตัวประกอบกิจการดังกล่าวเพื่อ สร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน โดยมีการยื่นขอจดทะเบียน วิสาหกิจชุมชน ชุมชน 2548 กับกรมส่งเสริมการเกษตร

การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีจะกำหนดหลักเกณฑ์ธุรกิจ SMEs ลักษณะใด
ลักษณะหนึ่ง ในการให้สิทธิประโยชน์นั้น ๆ เช่น บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียน
ชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ไม่เกิน 5 ล้านบาท และมีรายได้จากการขายสินค้า
และให้บริการ ไม่เกิน 30 ล้านบาทต่อรอบระยะเวลาบัญชี จะได้สิทธิประโยชน์ยกเว้นภาษีเงินได้นิติ
บุคคลสำหรับกำไรสุทธิ 300,000 บาทแรก หรือบริษัทฯ ที่มีแรงงานไม่เกิน 200 คน จะได้รับสิทธิ
ประโยชน์ทางภาษีหักค่าเสื่อม และค่าเสื่อมราคา ในอัตราเร่ง เป็นต้น (กองบริหารภาษีธุรกิจขนาด
กลางและขนาดย่อม, 2561)

2. แนวคิดการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

ในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน รัฐบาลได้ส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งเป็นธุรกิจที่มีเป็นจำนวนมาก และมีส่วนในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอย่างยิ่ง ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทในธุรกิจของไทยมาตั้งแต่อดีตและเป็นที่ยึดถือของคนไทยมาตลอด หลังจากภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจรุนแรงตั้งแต่ปี 2540 เป็นต้นมา ธุรกิจขนาดใหญ่ได้เข้ามาแข่งขันกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ส่งผลให้ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ไม่สามารถดำเนินการทางธุรกิจได้ และต้องล้มเลิกไปเป็นจำนวนมาก ต่อมารัฐบาลจึงได้ออกนโยบายและมาตรการกอบกู้เศรษฐกิจหลากหลาย มาตรการ โดยมาตรการหนึ่งที่ทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น คือ การส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เมื่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจัดตั้ง ส่วนหนึ่งที่สำคัญในการดำเนินงาน คือ ระบบบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่สามารถทำให้ธุรกิจดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีความคล่องตัวรวมถึงการควบคุมภายในของธุรกิจ

เนื่องจากธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมบางส่วนอยู่ในฐานนิติบุคคล ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ประเทศไทยมีธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล และยังคงอยู่ 662,658 ราย (เว็บไซต์กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2562) ซึ่งต้องมีการจัดทำบัญชีตามกฎหมายกำหนด ผู้ประกอบการจึงควรให้ความสำคัญและสนใจในเรื่องการจัดทำบัญชี เพื่อเป็นประโยชน์กับกิจการในการควบคุมการดำเนินงานและการเสียภาษี หากมีการจัดทำบัญชีที่ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดก็จะเป็นช่องทางในการวางแผนภาษีอย่างถูกวิธีได้

ทั้งนี้หากผู้ประกอบการมีความสนใจและให้ความสำคัญกับการทำบัญชี การทำบัญชีที่ถูกต้องครบถ้วน ทันต่อเวลา ทำให้เกิดเกิดการตัดสินใจ การวางแผน การควบคุมงาน ที่เกิดประโยชน์อย่างมากมายกับกิจการ เกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ ทั้งผู้ประกอบการ พนักงาน ประเทศ (Lapsley, 1979)

2.1 ความหมายของการบัญชี

หมายถึง ศิลปะวิชาการและหน้าที่งานเกี่ยวกับการเริ่มรายการ และเหตุการณ์ทางการเงิน โดยใช้หน่วยเงินตรา การตรวจสอบอนุมัติ การจดบันทึก การจัดหมวดหมู่ การเรียบเรียง การสรุปผล การวิเคราะห์ การตีความ การแปลความของผลดังกล่าว การเสนออย่างมีหลักเกณฑ์ตามความต้องการของฝ่ายบริหารและการดำเนินงานของกิจการเพื่อประโยชน์ในการจัดทำรายงานที่จะต้องเสนอตามหน้าที่ความรับผิดชอบ (เรื่องศรี ศรีทอง และนุชนารถ สุนทรพันธ์, 2550)

สมนึก เอื้อจิระพงศ์พันธ์ และ สมเดช โรจนคุรีเสถียร (2540, หน้า 2) การบัญชี คือ การจดบันทึกรายการค้าของกิจการ การจัดจำแนกรายการค้าออกเป็นหมวดหมู่ รวมทั้งสรุปผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการโดยใช้เป็นหน่วยเงินตรา นอกจากนี้ยังหมายความรวมถึงการวิเคราะห์และการแปลความหมายจากข้อมูลทางการบัญชีที่ได้จากการจดบันทึกดังกล่าวด้วย ซึ่งบุคคลที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบัญชีนี้นั้น เรียกว่า “นักบัญชี”

2.2 องค์ประกอบการจัดทำบัญชีในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 แบ่งเอกสารออกเป็น 3 ประเภท คือ เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีที่จัดทำขึ้นโดยบุคคลภายนอก เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีโดยผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี เพื่อออกให้บุคคลภายนอก เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีจัดทำขึ้นโดยผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีเพื่อใช้ในกิจการ โดย พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 กล่าวถึงการจัดบัญชี ดังนี้

งบการเงิน หมายความว่า รายงานผลการดำเนินงาน ฐานะทางการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการ ไม่ว่าจะรายงานโดยงบดุล งบกำไรขาดทุน งบกำไรสะสม งบกระแสเงินสด งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น งบประกอบ หรือหมายเหตุประกอบงบการเงิน หรือคำอธิบายอื่นซึ่งระบุไว้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน

มาตรฐานการบัญชี หมายความว่า หลักการบัญชีและวิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยกรณีนั้น

ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี หมายความว่า ผู้มีหน้าที่จัดให้มีการทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้ทำบัญชี หมายความว่า ผู้รับผิดชอบในการทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ไม่ว่าจะได้กระทำในฐานะเป็นลูกจ้าง ของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือไม่ก็ตาม

สารวัตรใหญ่บัญชี หมายความว่า อธิบดี และให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายด้วย

สารวัตรบัญชี หมายความว่า ผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้เป็นสารวัตรบัญชีประจำสำนักงานบัญชีประจำท้องที่

อธิบดี หมายความว่า อธิบดีกรมทะเบียนการค้า

รัฐมนตรี หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

(พระราชบัญญัติการบัญชี, 2543)

กระบวนการ/ขั้นตอนที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทางการเงิน อยู่ในรูปแบบเอกสารแบบฟอร์มทางธุรกิจ เช่น แบบฟอร์มใบส่งของ/ใบกำกับภาษี ใบเสร็จรับเงิน/ใบกำกับภาษี ใบสำคัญรับ ใบสำคัญจ่าย รูปแบบสมุดบัญชี รูปแบบงบการเงิน ประกอบด้วยงบดุล งบกำไรขาดทุน หมายเหตุประกอบงบ

โดยการจัดทำบัญชีของกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม ในส่วนของการปฏิบัติงานภายในมักจะบันทึกรายการเฉพาะรายได้ และค่าใช้จ่าย ไม่มีการบันทึกรายการตามรูปแบบตามมาตรฐานบัญชี เพื่อจัดทำงบการเงิน เนื่องจากปัญหาด้านพนักงานบัญชีของกิจการยังไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอ กิจการจึงไม่มีความเชื่อมั่นในข้อมูลทางบัญชี และมองว่าการว่าจ้างสำนักงานบัญชี/ผู้ทำบัญชีจะมีต้นทุนการว่าจ้างที่ต่ำกว่า งบการเงินที่ได้จะได้นำส่งหน่วยงานรัฐรวดเร็ว ตรงเวลา ประหยัดภาษีได้ (ภัทรพล ใจมินทร์, 2559)

2.3 คุณภาพของข้อมูลทางบัญชี

หากผู้บริหารกิจการ ใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการดำเนินกิจการในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการตลาด ด้านการวิเคราะห์ ด้านการกำหนดทิศทางกิจการ ด้านการวางแผนภาษี นั้น หมายถึง คุณภาพของข้อมูลทางบัญชีต้องมีประสิทธิภาพ มีความน่าเชื่อถือ สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจ กำหนดแนวทางในการบริหารกิจการได้ (สายฝน วิสัย, สมใจ บุญหมื่นไวย และพรพิมล อธิรัตน์, 2558) ดังนั้นกิจการจึงจำเป็นต้องมีพนักงานบัญชีหรือผู้ทำบัญชีที่ควรมีคุณสมบัติ มีความรู้ ความสามารถ และเชี่ยวชาญด้านบัญชีระดับหนึ่ง มีความรู้เรื่องโครงสร้างของกิจการ มีการส่งเสริมให้พนักงานบัญชี ได้รับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง จึงจะทำให้ข้อมูลทางบัญชีมีความถูกต้องครบถ้วน ตามมาตรฐานการบัญชี ความเป็นสากลมากขึ้น สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการควบคุมภายใน ทำให้ กิจการมีความมั่นคง และมองเห็นโอกาสในการขยายกิจการต่อไป

ทั้งนี้ กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้กำหนดให้ผู้ทำบัญชีต้องมีการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง โดยการเข้าอบรมตามหลักสูตรต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเป็นผู้ทำบัญชี ตามหลักสูตรที่กรมพัฒนาธุรกิจ การค้าอนุมัติ ปีละ 12 ชั่วโมง โดยหลักสูตรการฝึกอบรมจากผู้จัดอบรม เช่น สภาวิชาชีพบัญชี สถาบัน การศึกษา ผู้ประกอบการฝึกอบรม เพื่อให้ผู้ทำบัญชีมีความรู้ความเข้าใจ และได้เรียนรู้กฎหมายออก ใหม่ซึ่งมีการเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดคล้องกับระบบการบริหารระดับประเทศ การปรับปรุง ระบบบัญชี ระบบเอกสารให้สอดคล้องกับระบบภาษีอากร

2.4 หลักการการจัดทำบัญชีชุดเดียว

ตั้งแต่งวดบัญชีปี 2559 รัฐบาลโดยกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง ได้ออก นโยบายในการให้กิจการขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำ บัญชีชุดเดียว มาตรการบัญชีชุดเดียวและการยกเว้นและลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล (SMEs)

เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2559 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกำหนดการยกเว้นและสนับสนุนการปฏิบัติการ เกี่ยวกับภาษีอากร ตามประมวลรัษฎากร พ.ศ.2558 และพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวล รัษฎากร ว่าด้วยการลดอัตรา และยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่595) พ.ศ. 2558 โดยเนื้อหาตามพระราช กำหนดฯ และพระราชกฤษฎีกาฯ มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดใน 31 ธันวาคม 2558 ไม่เกิน 500 ล้านบาท และจัดแจ้งการจัดทำบัญชีและงบการเงินให้สอดคล้องกับ สภาพ ที่แท้จริงของกิจการ (บัญชีชุดเดียว) ต่อกรมสรรพากร จะได้รับการยกเว้นจากการตรวจสอบ ภาษีอากรย้อนหลัง โดยกรมสรรพากรเปิดให้มีการจัดแจ้งการใช้บัญชีชุดเดียวผ่านระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ตทางเว็บไซต์ของ กรมสรรพากร <http://www.rd.go.th> ตั้งแต่วันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2559 ถึง 15 มีนาคม พ.ศ. 2559

กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลใดอยู่ระหว่างถูกการตรวจสอบภาษีอากร เป็นผู้ออก ใบกำกับภาษีปลอม หลีกเลียงภาษีอากรหรืออยู่ในระหว่างการดำเนินคดีก่อนวันที่ 1มกราคม

2559 บริษัทฯ ยังคงสามารถจัดแจ้งการใช้บัญชีชุดเดียวต่อกรมสรรพากรได้โดยกรมสรรพากรจะดำเนินการเฉพาะกรณีนั้น ๆ ต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ

สำหรับกรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ต้องไม่มีรอบระยะเวลาบัญชีใดทุนที่ชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีเกิน 5 ล้านบาท และมีรายได้จากการขายสินค้าและการให้บริการในรอบระยะเวลาบัญชีเกิน 30 ล้านบาท และได้มีการจัดแจ้งต่อ กรมสรรพากรในการใช้บัญชีชุดเดียวจะได้รับสิทธิประโยชน์ในการยกเว้นและลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล 2 รอบระยะเวลาบัญชี ดังนี้

- ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลที่มีกำไรสุทธิสำหรับในรอบระยะเวลาบัญชี ปี 2559
- ยกเว้นและลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลในรอบระยะเวลาบัญชีปี 2560 ดังนี้

(1) สำหรับกำไรสุทธิส่วนที่ไม่เกิน 300,000 บาท ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล และ

(2) ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลเหลือร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิสำหรับกำไรสุทธิ ส่วนที่เกิน 300,000 บาท

กรณีที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลใดไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขบริษัทหรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นจะถูกเพิกถอนจากการยกเว้นการตรวจสอบภาษีอากรย้อนหลัง และให้ถือว่าบริษัทฯ นั้น ไม่เคยได้รับสิทธิใด ๆ ตามพระราชกำหนดฉบับนี้ โดยให้กระทรวงการคลัง และธนาคารแห่งประเทศไทยดำเนินการเพื่อให้สถาบันการเงินที่อยู่ในการกำกับดูแล ใช้บัญชีและงบการเงินที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลแสดงต่อกรมสรรพากรในการยื่นรายการ ภาษีเงินได้ เป็นหลักฐานในการทางธุรกรรมทางการเงินและขออนุมัติสินเชื่อสถาบันการเงินตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2562 เป็นต้นไป (กรมสรรพากร, 2559)

สรุป การจัดทำบัญชีเพื่อให้สอดคล้องกับระบบภาษี มีประเด็น ดังนี้

1. ทำความเข้าใจกับระบบบัญชี ระบบเอกสาร และระบบภาษีอากรที่จำเป็นสำหรับธุรกิจระบบบัญชี มาตรฐานการบัญชี ระบบเอกสารทางบัญชีและเอกสารภาษีอากร ระบบภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร

2. มุมมองแบบมืออาชีพในการพัฒนาปรับปรุงระบบบัญชี และระบบเอกสารให้ถูกต้องตรงกับประมวลรัษฎากร

- การวางระบบบัญชีขึ้นมาใหม่ หรือปรับปรุงระบบเดิมให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

- ใครมีหน้าที่ในการปรับปรุงระบบบัญชีและระบบภาษีอากร

- ความผิดพลาดที่มักมองข้ามในการปรับปรุงระบบ

3. การปรับปรุงระบบเอกสารทางบัญชีกับเอกสารภาษีอากร

- มาตรฐานการบัญชี กฎหมายบัญชี

- เอกสารทางภาษีอากร

- การวางระบบเอกสารรายรับ เช่น บิลเงินสด ใบเสร็จรับเงิน ใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ ใบลดหนี้ ใบส่งของ ใบส่งของชั่วคราว ใบรับเงินชั่วคราว
  - มีวิธีพิจารณาอย่างไร จึงจะทราบว่า เอกสารรายจ่ายนั้น ถือเป็นรายจ่ายได้ถูกต้องตามประมวลรัษฎากร
  - ชื่อของ ชื่อสินค้า ไม่มีบิล จะแก้ไขปัญหาอย่างไรให้ถือเป็นรายจ่ายได้ถูกต้องตามประมวลรัษฎากร
  - หากผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการไม่ออกหลักฐานการรับเงินให้ ต้องปฏิบัติอย่างไรจึงจะถือเป็นรายจ่ายได้
  - ค่าพาหนะ ค่าทางด่วน ค่าผ่านทาง ค่าที่จอดรถ ต้องมีบิลเป็นหลักฐานการรับเงินทุกครั้งหรือไม่ ถ้าไม่มีบิลจะต้องปฏิบัติอย่างไร
  - ค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทาง ค่าโทรศัพท์มือถือของพนักงาน ค่าน้ำมันรถพนักงาน ที่นำมาใช้ในกิจการ ควรจัดระบบเอกสารอย่างไรจึงจะถือเป็นรายจ่ายได้
  - ปัญหาของเอกสารรายจ่ายที่ต้องระมัดระวังในการวางระบบเอกสาร เช่น ค่าขนส่ง รับจ้างทำของ การให้ส่วนลด ของแถม
  - จะวางระบบเอกสารรายจ่ายเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ไม่มีบิล ทำอย่างไรให้ถือเป็นรายจ่ายได้
  - การวางระบบเอกสารรายจ่ายค่ารับรอง รายจ่ายการกุศล ทำอย่างไรจึงถือเป็นรายจ่ายได้
  - การวางระบบเอกสารภาษีซื้อขอคืนได้ และภาษีซื้อต้องห้ามอย่างไรให้ถูกต้องในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม
  - การวางระบบตรวจสอบใบกำกับภาษีปลอม
4. บทลงโทษเมื่อเอกสารหลักฐานไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน ไม่น่าเชื่อถือ หรือเอกสารปลอม
5. การปรับปรุงระบบบัญชีที่สำคัญให้สอดคล้องกับระบบภาษีอากร
- ระบบบัญชีเงินสด ประกอบด้วย เงินสดในมือ, เงินฝากธนาคาร, บัตรเครดิต, Prompt Pay, โอนเงินออนไลน์, QR Code
  - ระบบบัญชีขายและลูกหนี้ ประกอบด้วย ลูกหนี้การค้า และลูกหนี้อื่น, ลูกหนี้ให้กู้ยืมเงิน, หนี้สูญ
  - ระบบบัญชีสินค้าคงเหลือ ประกอบด้วย กิจการซื้อมาขายไป กิจการอุตสาหกรรม, การจัดทำรายงานสินค้าและวัตถุดิบ, สินค้าชำรุดเสียหาย ใช้การไม่ได้ และสินค้าสูญหาย, สินค้าขาดเกิน, การทำลายสินค้า
  - ระบบสินทรัพย์ถาวร โดยมีวิธีการพิจารณาสินทรัพย์ถาวรกับค่าใช้จ่าย ความแตกต่างที่สำคัญ, ต้นทุนของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์, รายจ่ายค่าซ่อมแซม, การหักค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์, รายจ่ายลักษณะลงทุน, รายจ่ายต่อเติม เปลี่ยนแปลง ขยายออก หรือให้ดีขึ้นซึ่งสินทรัพย์,

การวางระบบรถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน, การวางระบบซื้อสินทรัพย์โดยการเช่าซื้อ ผ่อนชำระ และลีสซิ่ง

6. ระบบสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ประกอบด้วย ค่าสิทธิ, ค่าลิขสิทธิ์, Royalty, Franchise, Software
7. ระบบเงินเดือนและค่าจ้าง ปัญหาการคำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่ายเงินเดือน ค่าจ้าง, สวัสดิการพนักงาน, ประโยชน์ที่คำนวณได้เป็นตัวเงิน
8. การปรับปรุงระบบภาษีหัก ณ ที่จ่ายให้ครบถ้วนถูกต้องทั้งระบบบัญชีและระบบภาษีอากร
9. การปรับปรุงภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ
10. ข้อผิดพลาดในการปรับปรุงระบบบัญชี ระบบเอกสารให้สอดคล้องกับระบบภาษีอากร (สมเดช โรจน์ศรีเสถียร, 2561)

2.5 การจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

การจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด รวมทั้งต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน คือ การจัดทำบัญชีดังนี้

1. จัดทำบัญชีรายวัน บัญชีแยกประเภท บัญชีสินค้า
2. จัดให้มีผู้ทำบัญชีที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมาย เพื่อเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำบัญชี ซึ่งอาจเป็นพนักงานของบริษัท ผู้รับจ้างทำบัญชีอิสระ หรือสำนักงานรับจ้างทำบัญชีก็ได้
3. ส่งมอบเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี ได้แก่ บันทึกรายวัน หนังสือ หรือเอกสารใด ๆ ที่ใช้เป็นหลักฐานในการลงรายการในบัญชี ให้แก่ผู้ทำบัญชีให้ครบถ้วนถูกต้อง เพื่อให้บัญชีที่จัดทำสามารถแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริงและตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน
4. ต้องปิดบัญชีครั้งแรกภายใน 12 เดือน นับแต่วันเริ่มทำบัญชี และปิดบัญชีในรอบ 12 เดือน นับแต่วันปิดบัญชีครั้งก่อน เว้นแต่ได้รับอนุญาตให้เปลี่ยนรอบปีบัญชีจากสารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีแล้ว อาจปิดก่อนครบรอบ 12 เดือนก็ได้
5. จัดทำงบการเงิน ประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน หมายเหตุประกอบงบการเงิน และงบการเงินเปรียบเทียบกับปีก่อน
6. จัดให้มีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบงบการเงิน แล้วให้นำส่งผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (DBD e-Filing) ต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าภายในห้าเดือนนับแต่วันปิดบัญชี (ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด ที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 30 ล้านบาท ไม่ต้องมีผู้สอบบัญชีรับ

อนุญาตตรวจสอบและแสดงความคิดเห็นในงบการเงิน แต่ในการยื่นแบบ ภ.ง.ด. 50 ต่อกรมสรรพากร ยังคงรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต หรือผู้สอบบัญชีภาษีอากร)

7. ต้องเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีไว้ที่สำนักงานใหญ่หรือสถานที่ที่ใช้ผลิตหรือเก็บสินค้าเป็นประจำ หรือสถานที่ที่ใช้เป็นที่ทำงานประจำเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี นับแต่วันปิดบัญชี (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2560)

3. แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของข้อมูลทางการบัญชี

ในปัจจุบัน ธุรกิจที่สามารถดำเนินงานประสบความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับระบบข้อมูลที่ดีของกิจการ การบริหารงานจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการวางแผน ควบคุมและการตัดสินใจ ผู้บริหารจึงต้องการข้อมูลที่ดีเพื่อประกอบการพิจารณาในเรื่องต่าง ๆ ข้อมูลทางการบัญชีเป็นข้อมูลอีกประเภทหนึ่งที่มีความหมายต่อการบริหาร คือ ในเรื่องของวางแผน ควบคุมและการตัดสินใจ ซึ่งปกติผู้บริหารกิจการจะต้องการทราบข้อมูลทางการบัญชี เช่น ผลการดำเนินงาน ฐานะการเงินของกิจการ ความสามารถในการทำกำไร ความสามารถในการก่อหนี้ ความคล่องตัวในการชำระหนี้ กำไรต่อหุ้น ต้นทุนสินค้าต่อหน่วย ความสามารถในการทำกำไรของแผนกหรือของสินค้าแต่ละประเภท เป็นต้น จากข้อมูลนี้เป็นข้อมูลทางการบัญชีที่เสนอต่อบุคคลภายใน คือ ผู้บริหาร เพื่อให้ผู้บริหารงานของกิจการได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ข้อมูลทางการบัญชียังมีประโยชน์ต่อบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น ผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน ผู้ให้สินเชื่อ หน่วยงานรัฐบาล สมาคมอุตสาหกรรม คู่แข่งขัน สาธารณชนทั่วไปที่สนใจ ซึ่งสามารถนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้ในส่วนที่หน่วยงานเหล่านั้นเกี่ยวข้อง เพื่อบรรลุตามเป้าหมายแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ศศิวิมล มีอำพล, 2546)

สภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ธุรกิจจึงจำเป็นต้อง มีการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน การจัดเก็บข้อมูลทางการบัญชีมานำมาใช้ประโยชน์ในการบริหารธุรกิจจึงมีความสำคัญมาก (นภาพร ณ เชียงใหม่, 2542) การบัญชีมีประโยชน์กับบุคคลหลายฝ่าย เช่น ฝ่ายบริหาร (ผู้ประกอบกิจการ) พนักงานบัญชีในกิจการ บุคคลและองค์กรภายนอก เช่น เจ้าหนี้การค้า นักลงทุน หน่วยงานรัฐ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า และกรมสรรพากร ประโยชน์ที่ได้ในแต่ละส่วนมี ดังนี้

1. ผู้ประกอบการ สามารถควบคุมดูแลรักษาสินทรัพย์ของกิจการ และทำให้กิจการมีข้อมูลเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจบริหารกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังทำให้ทราบว่ากิจการมีสินทรัพย์และหนี้สินอยู่เท่าใด อะไรบ้าง มีกำไรขาดทุนเป็นอย่างไร โดยสามารถนำไปเปรียบเทียบวิเคราะห์ และวางแผนหาแนวทางในการจัดการแต่ละเหตุการณ์ที่เผชิญ จะได้กำหนดทิศทางที่ไม่เสี่ยงกับกิจการ สามารถควบคุมดูแลรักษาสินทรัพย์ของกิจการ เพื่อการดำรงอยู่หรือขยายกิจการเพิ่มขึ้นได้

2. บุคคลภายนอกกิจการ ทราบข้อมูลทางการบัญชีของกิจการ เพื่อให้ประโยชน์ในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ เช่น เจ้าหนี้การค้า ทราบถึงสภาพคล่อง เพื่อตัดสินใจเป็นคู่ค้าในการให้เครดิตขายเชื่อ

3. กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ทราบข้อมูลงบการเงินเพื่อวิเคราะห์ภาพรวมเศรษฐกิจ กำหนดนโยบายในการบริหารประเทศ

5. กรมสรรพากร จัดเก็บภาษีตามเกณฑ์ที่มีความเหมาะสมและไม่สร้างคามยุ่งยากให้ผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจ การจัดเก็บภาษีเพื่อนำไปเป็นงบประมาณด้านต่าง ๆ ของประเทศ หากการจัดทำบัญชีถูกต้อง การยื่นภาษีก็ถูกต้อง โดยที่ผู้ประกอบการไม่ต้องคอยกังวลกับจำนวนเงินที่จะต้องชำระภาษี เพราะการชำระภาษีจะเป็นไปตามกลไกที่ถูกต้องของการดำเนินงาน

โดยการจัดทำบัญชีของกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม มักจะจ้างผู้ทำบัญชีภายนอก เนื่องจากผู้บริหารมองว่าบุคลากรภายในหรือพนักงานบัญชีภายในกิจการมีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอในการจัดทำบัญชีและไม่สามารถนำเสนอข้อมูลได้ตรงตามความต้องการของกิจการ (พิมพ์วิลาส เนาวรัตน์, 2558) และปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการว่าจ้างพนักงานบัญชีเป็นพนักงานประจำของกิจการ เป็นอีกปัจจัยที่กิจการขนาดกลางและขนาดย่อม ไม่ต้องการจะให้เกิดต้นทุนทางด้านนี้ จึงบริหารกิจการโดยใช้ข้อมูลบางส่วนโดยเฉพาะด้านการตลาด ซึ่งเป็นที่มาของรายได้ของกิจการ (รุ่งนิภาพร สุขดี, 2559) และเนื่องจากผู้บริหารกิจการมองว่าข้อมูลทางบัญชีไม่ใช่ข้อเท็จจริงทั้งหมดเป็นเพียงการจัดทำเพื่อเสนอหน่วยงานรัฐ หรือสถาบันการเงินเท่านั้น ไม่ใช่เป็นข้อมูลที่เกิดจากผลประกอบการที่แท้จริง ไม่ตรงตามความต้องการในการนำไปใช้ แต่หากกิจการให้ความสำคัญกับข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารตามความเหมาะสมของกิจการนั้นๆ ก็จะทำให้เกิดประโยชน์ทั้งผู้บริหาร กิจการ พนักงาน และหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องได้

ดังนั้น จากสภาวะการแข่งขันทางเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นตลอดเวลา ทำให้กิจการจำเป็นต้องมีการปรับโครงสร้างองค์กรและรูปแบบการบริหาร ตลอดจนการมีกลยุทธ์ในการดำเนินงาน เพื่อให้องค์กรหรือกิจการสามารถอยู่รอดและมีพื้นฐานที่ดีสำหรับการดำเนินงานในอนาคต ซึ่งถือเป็นปัจจัยภายในที่ผู้บริหารกิจการสามารถควบคุมได้ ทั้งนี้ เพราะเนื่องจากจากสภาพเศรษฐกิจและความต้องการทางด้านทรัพยากรที่มากขึ้นในปัจจุบันทำให้เกิดการแข่งขันอย่างรุนแรง ทั้งในระดับประเทศ และระดับนานาชาติ ผู้บริหารกิจการจึงมีแนวคิดไปในทำนองเดียวกันว่า การที่จะชนะคู่แข่งแข่งขันในเชิงธุรกิจนั้นไม่ได้อยู่ที่การแย่งชิงตลาดหรือลูกค้า ซึ่งถือเป็นปัจจัยภายนอกกิจการที่ควบคุมได้ยาก แต่เพียงอย่างเดียว แต่จะต้องขึ้นอยู่กับการบริหารกิจการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดด้วย ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดกลยุทธ์แบบทะเลสีคราม (Blue Ocean Strategy) การปรับปรุงการดำเนินงานแบบรีเอนจิเนียริง (Re-engineering) การปรับเทคโนโลยีการผลิต โดยใช้การผลิตแบบทันเวลาพอดี (Just-in-time Manufacturing) หรือการใช้ระบบต้นทุนฐานกิจกรรม (Activity-Based Costing) ล้วนแต่เป็นกลยุทธ์และเทคนิคที่ได้ถูกนำมาใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของแต่ละกิจการ (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2548)

ความสำเร็จของการบริหารกิจการให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ไม่ได้อยู่ที่การเริ่มต้นหรือการนำเทคนิควิธีการต่าง ๆ มาใช้ในการบริหาร และจะต้องขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารในการทำหน้าที่ทางการบริหารได้อย่างสมบูรณ์มากน้อยเพียงไร ซึ่งหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การสั่งการ (Directing) การควบคุม (Controlling) และการตัดสินใจ (Decision Making) โดยที่ความสมบูรณ์ในการทำหน้าที่ทางการบริหารจะอยู่ในระดับใดก็จะขึ้นอยู่กับความพร้อมตลอดจนความสามารถในการจัดหาและใช้ข้อมูล (Internal information) ได้ดีมาก

น้อยเพียงไร ข้อมูลที่ผู้บริหารนำมาใช้เพื่อการบริหารหรือเพื่อการจัดการนั้น โดยปกติจะถูกแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลภายในกิจการ (Internal Information) ลักษณะข้อมูลภายในกิจการ ได้แก่ ข้อมูลที่ถูกจัดเก็บและรวบรวมได้จากการดำเนินกิจกรรมของกิจการและสภาพแวดล้อมภายในกิจการ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับการผลิต ข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีและการเงิน ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์ และข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้า เป็นต้น

2. ข้อมูลภายนอกกิจการ (External Information) ลักษณะข้อมูลภายนอกกิจการ คือ ข้อมูลที่เกิดจากกิจกรรมภายนอกที่กิจการควบคุมไม่ได้ เช่น ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ ข้อมูลการดำเนินงานของคู่แข่ง ข้อมูลทางด้านกฎหมายและการเมือง เป็นต้น

ลักษณะของข้อมูลทางการบัญชี

1. ข้อมูลทางการบัญชีการเงิน (Financial Accounting Information) เป็นข้อมูลทางการบัญชีที่จัดทำขึ้นเพื่อเสนอต่อบุคคลภายนอก ซึ่งการจัดทำข้อมูลทางการบัญชีต้องทำตามหลักการบัญชีที่ยอมรับกันทั่วไป (Generally Accepted Accounting Principles) ดังนั้นข้อมูลทางการบัญชีการเงินจึงมักจะเป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นในอดีตและจัดเก็บรวบรวมตามหลักฐานอันเที่ยงธรรม เช่น ใบเสร็จรับเงิน ใบกำกับสินค้า สัญญานิติกรรมต่าง ๆ เป็นต้น

2. ข้อมูลทางการบัญชีบริหาร (Managerial Accounting Information) ซึ่งเป็นข้อมูลทางการบัญชีที่จัดทำขึ้น โดยวัตถุประสงค์ที่จะเสนอข้อมูลให้แก่ผู้บริหารเพื่อใช้ในการตัดสินใจ ดังนั้นวิธีการและรูปแบบของข้อมูลทางการบัญชีที่นำเสนอผู้บริหาร จึงไม่ได้มีการกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ที่แน่นอน ทั้งนี้จะคำนึงถึงลักษณะของข้อมูลที่เกี่ยวข้องและจำเป็นต่อความต้องการข้อมูลเพื่อการจัดการตามหน้าที่ทางการบริหารของผู้บริหารในระดับต่าง ๆ ลักษณะของข้อมูลทางการบัญชีที่นำเสนอจึงเป็นข้อมูลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

ดังนั้น ระบบสารสนเทศทางการบัญชีหรือข้อมูลทางการบัญชี มีความสำคัญกับธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ ผู้ประกอบการหรือผู้บริหารธุรกิจ พึงได้จัดให้มีการเก็บบันทึกข้อมูลทางบัญชีเพื่อสรุปผลประกอบการ และเพื่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารธุรกิจตามหน้าที่ของฝ่ายบริหารหรือฝ่ายจัดการ เพื่อให้ธุรกิจสามารถใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการตัดสินใจในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ทำให้กิจการบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนด

4. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของนักบัญชี

บุคคลผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบัญชี เรียกว่า นักบัญชี (Accountant) ส่วนผู้มีหน้าที่บันทึกและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเงินประจำวัน เรียกว่า ผู้ทำบัญชี (Bookkeeper) ดังนั้นความหมายของผู้ทำบัญชีจึงมีขอบเขตกว้าง ๆ ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่ลงรายการบัญชีเบื้องต้นเท่านั้น แต่หากผู้ทำบัญชีสามารถทำหน้าที่ได้มากกว่าการบันทึกรายการและทำบัญชีอย่างมืออาชีพ คือ เป็นทั้งผู้รวบรวมรายการบันทึกรายการ จัดทำรายงานทางบัญชี วิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอข้อมูล เสนอแนะ เป็นที่ปรึกษา ผู้ประกอบการเพื่อนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับการบริหารกิจการเหล่านี้ จะเรียกว่า นักบัญชี

นักบัญชีเพื่อการจัดการมีบทบาทต่อการบริหารงานในองค์กร โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่มีการแข่งขันทางการค้าหลากหลายรูปแบบที่นอกจากเป็นไปเพื่อความอยู่รอดของธุรกิจแล้ว ยังเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้บริหารแต่ละระดับการจัดการภายในองค์กรได้นำข้อมูลทางการบัญชีใช้ในการตัดสินใจในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (วรารักษ์ นาคใหม่ และ สมยศ อวเกียรติ, 2558)

บทบาท (Role) หมายถึง หน้าที่ของบุคคลตามสถานภาพหรือตำแหน่งฐานะที่ตนดำรงอยู่ บทบาทจึงเป็นกลไกอย่างหนึ่งของสังคมที่ทำให้คนที่อยู่ร่วมกันสามารถสร้างระบบความสัมพันธ์ต่อกันได้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย (สนธยา พลศรี, 2545) นักบัญชีเพื่อการจัดการที่มีบทบาทต่อการบริหารงานในองค์กร โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่มีการแข่งขันทางการค้าหลากหลายรูปแบบที่นอกจากเป็นไปเพื่อความอยู่รอดของธุรกิจแล้ว ยังเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้บริหารแต่ละระดับการจัดการภายในองค์กรได้นำข้อมูลทางการบัญชีใช้ในการตัดสินใจในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (วรารักษ์ นาคใหม่ และ สมยศ อวเกียรติ, 2558)

Gray, R, and other (1997) ได้สรุปคุณสมบัติของนักบัญชีที่จำเป็นต้องมีไว้ว่า นักบัญชีเป็นผู้ที่มีความรู้ในศาสตร์ในการบริหาร เพื่อสามารถออกแบบรายงานต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแนวทางการบริหารจัดการที่ฝ่ายบริหารกำหนดในแผนกลยุทธ์ต่าง ๆ เช่น การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Cost Management) ต้นทุนกิจกรรม และการบริหารกิจกรรม (Activity Based Costing and Activity Based Management) ระบบประเมินผลเชิงดุลยภาพ (Balanced Scorecard) ระบบผลิตแบบทันเวลา เป็นต้น นักบัญชีเป็นผู้มีความสังเกตรอบคอบ เป็นนักวางแผน และมองการณ์ไกล เพื่อให้องค์กรก้าวไปข้างหน้า เป็นผู้รักษาความลับขององค์กร เป็นผู้มีความรู้รอบด้าน ทั้งด้านงานบัญชี กฎหมาย ภาษี การตลาด การผลิต จิตวิทยา และคอมพิวเตอร์ เป็นผู้ทรงไว้ซึ่งจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

วิชฌ ภูมิพานิช (2556) ได้กล่าวไว้ในจุลสารมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญในเรื่องบทบาทของนักบัญชีเพื่อความอยู่รอดของกิจการในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน โดยกล่าวไว้ว่า บทบาทของนักบัญชีในส่วนของงบประมาณรายได้ และค่าใช้จ่าย ในยุคเศรษฐกิจปัจจุบันนั้น ควรจะต้องยึดถืองบประมาณด้านต้นทุน และค่าใช้จ่ายเป็นสำคัญ กล่าวคือ นักบัญชีจะต้องมีหน้าที่เพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

1. ควรชี้ให้เห็นว่ามีข้อแตกต่างเกิดขึ้น ระหว่างค่าใช้จ่าย หรือต้นทุนจริงกับงบประมาณ (Variance)
2. เหตุผลของข้อแตกต่างที่เกิดขึ้น เช่น Price Variance หรือ Efficiency Variance เกิดจากอะไร
3. ประสานงาน กับเจ้าของงบประมาณ ในการลดมูลค่าของข้อแตกต่างที่ไม่น่าพอใจออกไป (Unsatisfactory Variance)
4. การรายงาน และติดตามผล การลดมูลค่า ดังกล่าว อย่างจริงจัง

จะเห็นว่า นักบัญชีเพื่อการจัดการมีบทบาทต่อการบริหารงานในองค์กร โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่มีการแข่งขันทางการค้าหลากหลายรูปแบบที่นอกจากเป็นไปเพื่อความอยู่รอดของธุรกิจแล้ว ธุรกิจยังต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับทุกผลิตภัณฑ์ และทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิตและระบบปฏิบัติงานที่เรียกว่าห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) อย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น นักบัญชีเพื่อการจัดการที่นำเสนอข้อมูลการบัญชีที่สามารถตอบสนองวัตถุประสงค์ในหน้าที่หลักของผู้บริหารได้ ถือว่าเป็นผู้ประสบความสำเร็จในวิชาชีพ และมีบทบาทสำคัญในการบริหารองค์กรให้สามารถบรรลุประสงค์หลักได้ในที่สุด (ไศรยา บุตรอินทร์ และคณะ, 2557)

บทบาทของนักบัญชี นอกจากการทำหน้าที่ทางการบัญชีการเงิน นักบัญชีควรมีบทบาทครอบคลุมนักบัญชีบริหาร ดังนี้

1. บทบาทของนักบัญชีด้านการนำเสนอและสื่อสารข้อมูลทางการบัญชีเสนอต่อผู้บริหาร ได้แก่ การรายงานข้อมูลทางบัญชีและการเงินต่อผู้บริหาร ได้ถูกต้อง รวดเร็ว กระชับ ชัดเจน ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย มีการสื่อสารและเชื่อมโยงข้อมูลทางการบัญชีกับการบริหารที่ก่อให้เกิดความเข้าใจในการที่จะนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้ในการตัดสินใจได้ มีการวิเคราะห์ข้อมูลทางการบัญชีและการเงินในประเด็นที่สำคัญ เพื่อนำไปสู่การพัฒนากลยุทธ์ที่สอดคล้องกับเป้าหมายของธุรกิจ

2. บทบาทของนักบัญชีด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานทางการบัญชี เพื่อใช้ในการบริหารกิจการ ได้แก่ รายงานรายได้เปรียบเทียบกับแผนก แยกผลิตภัณฑ์ รายงานการจัดลำดับยอดขายประจำเดือน เพื่อใช้ในการวางแผนการตลาด และวางแผนกำไร รายงานลูกหนี้การค้ารายตัว เพื่อใช้ในการติดตามผลการจัดเก็บเงิน การวิเคราะห์ลูกหนี้ค้าง การจัดทำประมาณการเงินสดรับ รายงานการซื้อสินค้าและหรือการซื้อวัตถุดิบ เพื่อใช้ในการบริหารสินค้าคงคลัง รายงานเจ้าหนี้การค้ารายตัว เพื่อใช้ในการวิเคราะห์อายุหนี้ที่ได้รับเครดิต และเพื่อจัดทำประมาณการรายจ่ายในการชำระหนี้ให้ตรงกำหนด รายงานประมาณการรายรับ รายจ่าย เพื่อใช้ในการวางแผนงบประมาณ ทำให้กิจการเกิดสภาพคล่อง ลดความเสี่ยงในการบริหารเงินสด รายงานกำไรขั้นต้นแยกแผนก และหรือแยกตามรายผลิตภัณฑ์ เพื่อใช้ในการกำหนดราคาขายให้เหมาะสมกับสภาพการตลาดและการแข่งขัน รายงานผลประกอบการเปรียบเทียบกับข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง รายงานอื่น ๆ ที่กิจการกำหนดให้มีขึ้นตามสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และหรือนโยบายรัฐ เช่น รายงานอัตราภาษีประเภทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการตามข้อกำหนดของกฎหมายภาษีอากร เช่น ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ รายงานอัตราเงินสมทบประกันสังคม และอัตราการหักเงินประกันสังคมพนักงาน รายงานการผ่อนปรนหรือการขยายระยะเวลาในการนำส่งภาษีและเงินประกันสังคม หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. บทบาทของนักบัญชีด้านการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ ได้แก่ การทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา เสนอแนะข้อคิดเห็นที่เกี่ยวข้องทั้งข้อมูลภายในและข้อมูลภายนอกอื่น ๆ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สอดคล้องกับเป้าหมายของธุรกิจ หากเกิดเหตุการณ์ไม่แน่นอน มีความเสี่ยงต่อการดำเนินธุรกิจ สามารถนำข้อมูลทางการบัญชีมาใช้ในการคาดการณ์เพื่อนำเสนอแนวความคิดต่อผู้บริหารกิจการได้ทันเวลา บทบาทการมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารกิจการในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการขายสินค้า และหรือ การให้บริการ ด้านการควบคุมต้นทุนและค่าใช้จ่าย ด้านการบริหารการเงิน การหาแหล่งเงินทุน การขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน ด้านการลงทุน ด้านการบริหารภาษีอากร และด้านอื่น ๆ

4. บทบาทของนักบัญชีด้านการจัดการภาษีอากรและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การแนะนำการปฏิบัติงานแก่พนักงานบัญชีของกิจการ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหน้าที่ด้านบัญชีและการเงินให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการดำเนินงานของกิจการ จากกรณีที่กิจการว่าจ้างบุคคลภายนอกเป็นผู้ดูแลงานด้านบัญชี การทำหน้าที่เป็นตัวแทนของกิจการในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมสรรพากร กรมพัฒนาธุรกิจการค้า สำนักงานประกันสังคม แรงงานจังหวัด สถาบันการเงิน ในการชี้แจง

ข้อมูลทางการบัญชีตามประเด็นที่หน่วยงานเหล่านั้นขอตรวจสอบและขอความร่วมมือ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์กับกิจการ

ดังนั้น หน้าที่ของบทบาทนักบัญชีที่เรียกว่านักบัญชีบริหาร คือ การจัดเตรียม วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจของผู้บริหาร หากได้ลองพิจารณาดูแล้วจะพบว่านักบัญชีใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการจัดเตรียมข้อมูลและรายงานต่าง ๆ และเน้นการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานในอดีต (Backward-Looking) แต่บทบาทของนักบัญชีที่เป็นคู่คิดธุรกิจ จะเริ่มต้นตั้งแต่การรายงานและการวิเคราะห์แบบมาตรฐานได้ถูกสร้างออกมาแล้วโดยอัตโนมัติ และจะเน้นการวิเคราะห์และหา Business insight แบบมองไปข้างหน้า (Forward-Looking) รวมทั้งตั้งคำถามและวิเคราะห์ด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อให้ได้มุมมองที่แตกต่างโดยนักบัญชีจะต้องทำงานควบคู่ไปกับ Business Function อื่น ๆ เพื่อตอบโจทย์และขับเคลื่อนธุรกิจให้มีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นนั่นเอง

5. ทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์ (The contingency Theory)

แนวคิดทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์ (The contingency approach) ทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์นั้นเป็นแนวคิดการบริหารจัดการที่ผู้บริหารจะปฏิบัติซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์หรือเป็นแนวคิดซึ่งเป็นทางเลือกของผู้บริหารในการกำหนดโครงสร้างและระบบควบคุมองค์การ โดยขึ้นอยู่กับสถานการณ์และลักษณะต่าง ๆ ของสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงานขององค์กรหรือเป็นวิธีการที่กล่าวถึงองค์การที่มีลักษณะแตกต่างกันซึ่งต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่แตกต่างกันและต้องใช้วิธีการบริหารจัดการที่แตกต่างกันด้วย ทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์เป็นการผสมผสานแนวคิดในการบริหารจัดการที่สำคัญ 4 ประการ คือ (1) แนวคิดแบบดั้งเดิม (2) แนวคิดเชิงพฤติกรรม (3) แนวคิดเชิงปริมาณ (4) แนวคิดเชิงระบบ

ทฤษฎีองค์การตามสถานการณ์ (Contingency Theory) เริ่มมีบทบาทประมาณปลายปี ค.ศ.1960 เป็นทฤษฎีที่พัฒนามาจากความคิดอิสระ ที่ว่าองค์การที่เหมาะสมที่สุดควรจะเป็นองค์การที่มีโครงสร้างและระบบที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และสภาพความเป็นจริงขององค์การ ตั้งอยู่บนพื้นฐานการศึกษาสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันของมนุษย์ (Humanistic Environment) ทฤษฎีองค์การตามสถานการณ์และกรณีนี้อิสระมากโดยมีธรรมชาติ (Natural) เป็นตัวแปรและเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดรูปแบบ กฎเกณฑ์ และระเบียบแบบแผน มีลักษณะเป็นเหตุเป็นผลและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง สภาพแวดล้อม เป้าหมายขององค์การโดยส่วนรวมและเป้าหมายของสมาชิกทุกคนในองค์การ โดยมีข้อสมมติฐานว่าองค์การที่เหมาะสมที่สุด คือ องค์การที่มีโครงสร้างและรูปแบบที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสังคมนั้น ๆ ซึ่งรวมถึงสภาพภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ การสนับสนุน และความต้องการของสมาชิกในองค์การนั้นด้วย

บุคคลที่กำหนดชื่อทฤษฎีองค์การตามสถานการณ์ และกรณี คือ Fiedler นอกจากนี้ ยังมี Woodward, Lawrence และ Lorsch ได้ทำการวิจัยศึกษาเรื่องนี้

การบริหารตามสถานการณ์ เป็นแนวคิดที่ว่าไม่มีทฤษฎีหรือวิธีการทางการบริหารวิธีใดที่จะนำไปใช้ได้ทุกสถานการณ์หรือไม่มีรูปแบบการบริหารแบบใดที่ดีที่สุด การบริหารแต่ละแบบแต่ละวิธีจะก่อให้เกิดผลแตกต่างกันตามสภาวะแวดล้อมแต่ละอย่าง การเลือกแบบใดให้เหมาะสมขึ้นอยู่กับ

กับสถานการณ์ เพราะแต่ละวิธีก็มีข้อดีและข้อจำกัดอยู่ในตัว การบริหารที่มีประสิทธิภาพจะให้ความสำคัญต่อการเลือกใช้การจัดการให้เหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์ที่เกิดกับปัญหาแต่ละปัญหา มีความเชี่ยวชาญที่จะจำแนกวิเคราะห์ และแก้ไขแต่ละสถานการณ์ ซึ่งเป็นความจริงว่าปัญหาแต่ละเรื่องมีสถานการณ์แตกต่างกัน ทำให้การบริหารเป็นเรื่องที่ยากและไม่มีข้อตายตัว แนวความคิดของการบริหารตามสถานการณ์จึงถือเอาความสัมพันธ์ต่าง ๆ เป็นสำคัญ ไม่ว่าจะ เป็นความสัมพันธ์ของปัจจัยในองค์กร ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนอกองค์กรและความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับสภาพแวดล้อม และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร การจัดการวิธีนี้มีใช้กันในหลายองค์กร โดยพิจารณาว่า “IF – THEN” ถ้าสถานการณ์เป็นเช่นนั้น แล้วจึงเลือกกลวิธีที่คิดว่าเหมาะสมกับสถานการณ์นั้น

การบริหารเชิงสถานการณ์ (Situational Management Theory) หรือทฤษฎีปฏิบัติการณ์ (Contingency Theory) การบริหารในยุคนี้ค่อนข้างเป็นปัจจุบัน ปรัชญาของการบริหารเริ่มเปลี่ยนแปลงไปจากการมองการบริหารในเชิงปรัชญา ไปสู่การมองการบริหารในเชิงสภาพข้อเท็จจริง เนื่องจากในปัจจุบันมนุษย์ต้องประสบกับปัญหาอยู่เสมอ

Fred E.Fiedler, (1967) ได้เสนอแนวความคิดการบริหารเชิงสถานการณ์ (Situational Management Theory) หรือทฤษฎีปฏิบัติการณ์ (Contingency Theory) ซึ่งถือเป็นทฤษฎีการบริหารที่ขึ้นอยู่กับในเชิงสภาพข้อเท็จจริงด้วยแนวคิดที่ว่าทางเลือกทางออกที่จะไปสู่การแก้ปัญหาทางการบริหาร ถือว่าไม่มีวิธีใดที่ดีที่สุด หากแต่สถานการณ์ต่างหากที่จะเป็นตัวกำหนดว่าควรจะใช้การบริหารแบบใดในสภาวะการณ์เช่นนั้น หลักคิดง่ายๆ ของการบริหารเชิงสถานการณ์ นั้นถือว่าการบริหารจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ สถานการณ์จะเป็นตัวกำหนดการตัดสินใจ และรูปแบบการบริหารที่เหมาะสม และผู้บริหารจะต้องพยายามวิเคราะห์สถานการณ์ให้ดีที่สุด โดยเป็นการผสมผสานแนวคิดระหว่างระบบปิดและระบบเปิด และยอมรับหลักการของทฤษฎีระบบว่าทุกส่วนของระบบจะต้องสัมพันธ์ และมีผลกระทบซึ่งกันและกัน คือ มุ่งเน้นความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับสภาพแวดล้อมขององค์กร สถานการณ์ บางครั้งจะต้องใช้การตัดสินใจอย่างเฉียบขาด บางสถานการณ์ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ บางครั้งก็ต้องคำนึงถึงหลักมนุษย์และแรงจูงใจ บางครั้งก็ต้องคำนึงถึงเป้าหมายหรือผลผลิตขององค์กรเป็นหลัก การบริหารจึงต้องอาศัยสถานการณ์เป็นตัวกำหนดในการตัดสินใจ

การบริหารเชิงสถานการณ์จะต้องคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและความต้องการของบุคคลในหน่วยงานเป็นหลักมากกว่าที่จะแสวงหาวิธีการอันดีเลิศมาใช้ในการทำงาน โดยใช้ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาในการพิจารณาด้วย โดยเน้นให้ผู้บริหารรู้จักใช้การพิจารณาความแตกต่างที่มีอยู่ในหน่วยงาน เช่น ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความแตกต่างระหว่างระเบียบ กฎเกณฑ์ วิธีการ กระบวนการ และการควบคุมงาน ความแตกต่างระหว่างความสัมพันธ์ของบุคคลในองค์กร หรือความแตกต่างระหว่างเป้าหมายการดำเนินงานขององค์กร เป็นต้น (Davila and Foster, 2005)

สรุปหลักการของการบริหารโดยสถานการณ์

1. ถือว่าการบริหารจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์
2. ผู้บริหารจะต้องพยายามวิเคราะห์สถานการณ์ให้ดีที่สุด
3. เป็นการผสมผสานแนวคิดระหว่างระบบปิดและระบบเปิด และยอมรับหลักการของทฤษฎีระหว่างทุกส่วนของระบบจะต้องสัมพันธ์และมีผลกระทบซึ่งกันและกัน
4. สถานการณ์จะเป็นตัวกำหนดการตัดสินใจ และรูปแบบการบริหารที่เหมาะสม

5. คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและความต้องการของบุคคลในหน่วยงานเป็นหลักมากกว่าที่จะแสวงหาวิธีการอันดีเลิศมาใช้ในการทำงาน โดยใช้ปัจจัยด้านจิตวิทยาในการพิจารณาด้วย

6. เน้นให้ผู้บริหารรู้จักใช้การพิจารณาความแตกต่างที่มีอยู่ในหน่วยงาน เช่น ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความแตกต่างระหว่างระเบียบกฎเกณฑ์ วิธีการ กระบวนการ และการควบคุมงาน ความแตกต่างระหว่างความสัมพันธ์ของบุคคลในองค์กร ความแตกต่างระหว่างเป้าหมายการดำเนินงานขององค์กร เป็นต้น

แนวความคิดทางการบริหารเชิงสถานการณ์ สามารถนำทฤษฎีของ Fiedler มาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งทฤษฎีนี้ได้กล่าวไว้มี 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การศึกษารูปแบบของผู้นำที่มุ่งความสัมพันธ์ (Relationship-oriented Leader) เป็นผู้นำที่มุ่งความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ผู้นำจะสร้างความไว้วางใจ ความเคารพนับถือ และรับฟังความต้องการของพนักงาน เป็นผู้นำที่คำนึงถึงผู้อื่นเป็นหลัก (Consideration)

2. ผู้นำที่มุ่งงาน (Task – oriented leader) เป็นผู้นำที่มุ่งความสำเร็จในงาน ซึ่งจะกำหนดทิศทางและมาตรฐานในการทำงานไว้อย่างชัดเจน มีลักษณะคล้ายกับผู้นำแบบที่คำนึงถึงตัวเองเป็นหลัก (Initiating structure style)

โดยลักษณะองค์กรธุรกิจประเภทวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นวิสาหกิจที่มีความเหมาะสม มีความคล่องตัวในการปรับสภาพให้เข้ากับสถานการณ์ทั่วไปของประเทศ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้บริหารงาน เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้ในสถานการณ์ที่มีการแข่งขันทางการตลาดและความผันผวนทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน ข้อมูลทางบัญชีเป็นเครื่องมือทางการบริหารที่สำคัญ สามารถช่วยให้ผู้บริหารมีข้อมูลในการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ (ดารณี เอื้อชนะจิต, 2554)

ดังนั้น จากสภาพการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลกที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว องค์กรธุรกิจจึงต้องมีการพัฒนาปรับตัวก้าวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การบริหารธุรกิจ คือการตัดสินใจของผู้บริหารในการนำพาธุรกิจให้มีความเจริญก้าวหน้า สามารถข้ามผ่านความผันผวนของเศรษฐกิจ นั่นคือ ความอยู่รอดของกิจการ ผู้บริหารจึงต้องมีข้อมูลที่ถูกต้องเที่ยงตรง แม่นยำ ทันเหตุการณ์และทันทั่วทั้งที่ สภาพแวดล้อมขององค์กร ตัวแปรต่าง ๆ ในแต่ละสถานการณ์ทางการบริหารมีความแตกต่างกันไปในแต่ละองค์กร โดยการกำหนดรายงานทางบัญชีเพื่อใช้ในการบริหารธุรกิจที่เหมาะสมกับกิจการ โดยข้อมูลทางการเงินที่ใช้บริหารธุรกิจ เรียกว่า ต้องเป็นปัจจุบันและทันเหตุการณ์ ซึ่งนักบัญชีที่มีความรู้ทางด้านบัญชีการเงิน การวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา (กรณิศา ดิษฐ์เสถียร, 2560) ผู้บริหารควรคำนึงถึงความเหมาะสมในการตัดสินใจดำเนินงานภายใต้สถานการณ์เหล่านี้ให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์กรและความพึงพอใจของพนักงาน กล่าวคือ แนวคิดการบริหารเชิงสถานการณ์ย่อมมีวิถีทางที่ดีที่สุดในสภาพแวดล้อมทางการบริหารที่เหมาะสมกับแต่ละองค์กร ไม่มีวิธีแก้ปัญหาคำดีที่สุดวิธีเดียวหรือแก้ปัญหาคำเดียววิธีเดียวกันหากแต่มีหลากหลายวิธีในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กร

6. บทบาทของนักบัญชีต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

นักบัญชีมีบทบาทสำคัญในการที่จะส่งเสริมให้ธุรกิจนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ในการบริหาร เพื่อให้ผู้บริหารมีความเข้าใจและเห็นถึงประโยชน์ในการนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้ ทำให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงทั้งตัวนักบัญชีและผู้บริหารกิจการ และพนักงานของกิจการ ทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยผู้บริหารมีหน้าที่ในการนำข้อมูลทางการบัญชี ไปใช้ นั่นคือ การวางแผน (Planning) การสั่งการ (Directing) การควบคุม (Controlling) การตัดสินใจ (Decision Making) ดังนี้ (Swain, Monte, R., and other, 2005)

1. การวางแผน (Planning) หน้าที่ในการวางแผนของฝ่ายบริหาร คือ การเลือกที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินธุรกิจทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้งการกำหนดกลยุทธ์ที่จะทำให้งานบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

2. การสั่งการ (Directing) สำหรับหน้าที่การสั่งการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนั้น ฝ่ายบริหารจะต้องตัดสินใจอย่างไรให้ดีที่สุด ในการใช้ทรัพยากรของกิจการให้สอดคล้องกับแผนงานที่กำหนด

3. การควบคุม (Controlling) การควบคุมถือเป็นหน้าที่ประการหนึ่งของฝ่ายบริหาร ในการที่ช่วยให้ผลของการตัดสินใจบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กิจการได้วางแผนไว้ และให้ได้รับผลประโยชน์สูงสุด

4. การตัดสินใจ (Decision Making) การตัดสินใจ เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นในการเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด และให้กิจการสามารถบรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้วางแผนไว้

ดังนั้น การที่ผู้บริหารจะสามารถทำหน้าที่ทางการบริหารดังกล่าวได้อย่างสมบูรณ์ จำเป็นต้องมีข้อมูลที่มีคุณภาพ และให้ประโยชน์ต่อการทำหน้าที่ทางการบริหารได้อย่างแท้จริง ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่า ข้อมูล (Information) จึงเปรียบเสมือนเป็นเชื้อเพลิงที่จะขับเคลื่อนการบริหารให้ดำเนินต่อไปได้ ผู้บริหารที่ไม่มีข้อมูลสำหรับการบริหารก็จะขาดพลังที่จะดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้ สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2547) ได้กล่าวไว้ว่า โดยทั่วไปเมื่อกล่าวถึงข้อมูลทางการบัญชี (Accounting Information) มักจะเข้าใจว่าเป็นการจัดเก็บและรวบรวมตามขั้นตอนการบันทึกบัญชีต่าง ๆ ตามหลักการบัญชีที่ถือปฏิบัติกันทั่วไป แต่แท้จริงแล้วข้อมูลทางการบัญชีมิได้มีความหมายแคบแต่เพียงเท่านั้น ข้อมูลทางการบัญชีได้มีการพัฒนาและปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จนกระทั่งทำให้เกิดข้อมูลทางบัญชีจากแนวคิดขึ้นมาใหม่เรียกว่า “การบัญชีบริหารหรือการบัญชีเพื่อการจัดการ” (Managerial Accounting) ความหมายและประโยชน์ของการบัญชีบริหาร มีความหมายแตกต่างจากบัญชีทั่ว ๆ ไป คือ โดยลักษณะของการบัญชีบริหาร (Nature of Managerial Accounting) เป็นวิธีในการที่จะเสนอข้อมูลทางการบัญชีเพื่อให้ผู้บริหารได้นำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจและวางแผนเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ ดังนั้นลักษณะของข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารจึงได้มีการกำหนดการจัดทำข้อมูลเป็นหลักเกณฑ์หรือวิธีการที่แน่นอน ทั้งนี้การบริหารธุรกิจต้องอาศัยกลยุทธ์และวิธีการ เพื่อที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกิจการจากการตัดสินใจของผู้บริหาร

ผู้บริหารจึงจำเป็นที่จะต้องทำการตัดสินใจอย่างมีระบบ และมีหลักการ ข้อมูลทางการบัญชีจึงมีความสำคัญมากขึ้น แต่ข้อมูลทางการบัญชีที่เกิดขึ้นในอดีตก็ไม่สามารถที่จะตอบสนองความต้องการของผู้บริหารได้ดี จึงทำให้นักบัญชีมีบทบาทที่สำคัญในการนำเอาข้อมูลเหล่านั้นมาทำ

การวิเคราะห์และพยากรณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เหมาะสมต่อการที่ผู้บริหารจะนำไปใช้ในการตัดสินใจ นักบัญชีที่ทำหน้าที่เหล่านี้จึงถูกเรียกว่า “นักบัญชีบริหาร หรือ นักบัญชีเพื่อการจัดการ” และจากความจำเป็นและเหตุผลในการต้องการข้อมูลทางการบัญชีของผู้บริหารจึงทำให้ข้อมูลทางการบัญชีถูกจำแนก ดังนี้

1. ข้อมูลทางการบัญชีการเงิน (Financial Accounting Information) เป็นข้อมูลทางการบัญชีที่จัดทำเพื่อเสนอต่อบุคคลภายนอก ซึ่งการจัดทำข้อมูลทางการบัญชีต้องทำตามหลักการบัญชีที่ยอมรับกันทั่วไป (Generally Accepted Accounting Principles) ดังนั้น ข้อมูลทางการบัญชีการเงินจึงมักเป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นในอดีตและจัดเก็บรวบรวมตามหลักฐานอันเที่ยงธรรม เช่น ใบเสร็จรับเงิน ใบกำกับสินค้า สัญญานิติกรรมต่าง ๆ (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2547)

2. ข้อมูลทางการบัญชีบริหาร (Managerial Accounting Information) เป็นข้อมูลทางการบัญชีที่โดยปกติแล้วมักจะถูกจัดทำขึ้นโดยวัตถุประสงค์ที่จะเสนอข้อมูลให้แก่ผู้บริหารเพื่อใช้ในการตัดสินใจ ดังนั้นวิธีการและรูปแบบของข้อมูลทางการบัญชีที่นำเสนอผู้บริหาร จึงมิได้มีการกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ที่แน่นอน และไม่จำเป็นต้องทำตามหลักการบัญชีที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ทั้งนี้จะคำนึงถึงแต่ละชนิดและลักษณะของข้อมูลที่เกี่ยวข้องและจำเป็นต่อความต้องการข้อมูลเพื่อการจัดการตามหน้าที่ทางการบริหารในระดับต่าง ๆ เท่านั้น ทำให้ลักษณะของข้อมูลทางการบัญชีที่นำเสนอส่วนใหญ่เป็นข้อมูลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2547)

3. ข้อมูลทางการบัญชีภาษีอากร (Tax Accounting) เป็นการนำหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปมาปรับให้สอดคล้องกับประมวลรัษฎากรและกฎหมายภาษีอากรต่าง ๆ เช่น ภาษีนิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีหัก ณ ที่จ่าย อากรแสตมป์ บังคับใช้กับทุกนิติบุคคล ไม่แบ่งแยกว่านิติบุคคลจะเป็นกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะหรือไม่ (สภาวิชาชีพการบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2562)

ดังนั้น จะเห็นว่าในปัจจุบันนักบัญชีเพื่อการจัดการมีบทบาทต่อการบริหารงานในองค์กรมากขึ้น โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่มีการแข่งขันทางการค้าหลากหลายรูปแบบที่นอกจากเป็นไปเพื่อความอยู่รอดของธุรกิจแล้ว หากบทบาทของนักบัญชีมีการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงาน เป็นนักบัญชีบริหาร โดยนำข้อมูลทางการบัญชี มาวิเคราะห์ ผ่านกระบวนการ และนำเสนอโดยทำหน้าที่สื่อสารมีการอธิบายอย่างเป็นระบบ จะทำให้เกิดประโยชน์กับฝ่ายจัดการฝ่ายปฏิบัติสามารถนำข้อมูลทางการบัญชีไปพยากรณ์ในงานด้านอื่นของกิจการ เช่น ยอดขาย รายได้ ต้นทุน การลงทุนต่าง ๆ การขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน เกิดการตัดสินใจและการแก้ปัญหาอย่างรวดเร็วเมื่อนักบัญชีบริหารวิเคราะห์ข้อมูลแล้วเห็นว่าปัญหาเกิดขึ้นต้องรีบจัดการแก้ไข ซึ่งจะทำให้เพิ่มศักยภาพการแข่งขันให้กับองค์กรที่คิดได้เร็วทำได้เร็วกว่าคู่แข่ง (กรณิศา ดิษฐ์เสถียร, 2561)

การพัฒนาสมมติฐานการศึกษา

จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาบทบาทของนักบัญชีต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม : กรณีศึกษาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ในพื้นที่จังหวัดภาคใต้ ดังนั้นการพัฒนาสมมติฐานของการศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและตั้งสมมติฐานการศึกษาไว้ ดังนี้

1. บทบาทของนักบัญชีด้านการนำเสนอและสื่อสารข้อมูลทางการบัญชีต่อผู้บริหาร ส่งผลต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ในการดำเนินธุรกิจ ระบบข้อมูลถือเป็นเรื่องสำคัญในการบริหารงาน เพราะผู้บริหารงานต้องนำมาใช้ในการวางแผน ควบคุมและตัดสินใจ ระบบข้อมูลทางการบัญชีเป็นระบบข้อมูลหนึ่งที่ผู้บริหารใช้ในการบริหาร ตั้งแต่การวางแผนการดำเนินงาน จนถึงการควบคุม ซึ่งอาจจะแสดงออกมาในรูปของการสรุปผล เป็นงบการเงินแสดงถึงผลการดำเนินงาน และฐานะการเงินหลังจากดำเนินงานจริงแล้ว ซึ่งสามารถนำไปเปรียบเทียบ วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังนั้น บทบาทของนักบัญชี จะทำหน้าที่นำเสนอข้อมูลทางการบัญชีเพื่อสื่อสารให้ผู้บริหารรับทราบ และสื่อสารให้ผู้บริหารเข้าใจถึงข้อมูลที่ได้รับรวบรวมไว้ เพราะหากผู้ทำบัญชี หรือนักบัญชื่อนำเสนอรายงานโดยไม่ได้ชี้แจงข้อมูลทางการบัญชี ผู้บริหารธุรกิจอาจจะไม่เห็นความสำคัญของข้อมูลที่นำเสนอ การสื่อสารที่เป็นระบบและถูกต้องทันเวลา ทำให้กิจการสามารถนำไปวางแผนและตัดสินใจในประเด็นทางด้านการบริหารจัดการได้

งานวิจัยของ กรรณิการ์ ลำลือ (2552) พบว่า คุณสมบัติของนักบัญชีในทักษะทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติงานและหน้าที่งาน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร และทักษะทางการบริหารองค์กร และการจัดการธุรกิจ ส่งผลต่อความต้องการของผู้ประกอบการสามารถนำข้อมูลทางบัญชีไปบริหารในระดับมาก งานวิจัยของจุฑามาศ จันทร์เปล่ง (2553) พบว่านักบัญชีบริษัทในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีคุณสมบัติด้านบัญชีบริหารสามารถสื่อสารข้อมูลทางการบัญชี ทำให้กิจการวางแผนการดำเนินงานได้ งานวิจัยของ กันต์กนิษฐ์ หาญวงษา (2549) พบว่า ผู้ทำบัญชีต้องมีความสามารถในการแปลความหมายของข้อมูลทางการบัญชีได้อย่างถูกต้อง

ดังนั้น จึงมีข้อสมมติว่าบทบาทของนักบัญชีด้านการนำเสนอและสื่อสารข้อมูลทางการบัญชีต่อผู้บริหาร ส่งผลในทางบวกต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จึงได้ที่มาของสมมติฐานที่ว่า

สมมติฐานที่ 1 บทบาทของนักบัญชีด้านการนำเสนอและสื่อสารข้อมูลทางการบัญชีต่อผู้บริหาร ส่งผลในทางบวกต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2. บทบาทของนักบัญชีด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานทางการบัญชีเพื่อการบริหาร ส่งผลต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

รายงานทางการบัญชี ถือเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวเงินและเป็นเครื่องมือทางการบริหารที่สำคัญ ซึ่งผู้บริหารจะได้นำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการองค์กรในการวางแผน การสั่งการ การควบคุม และการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยมีการวิเคราะห์สาเหตุ ข้อแตกต่างที่ไม่พอใจ หาแนวทางเพื่อการแก้ไข พัฒนาและปรับปรุงไปในทิศทางที่ต้องการ ผู้ใช้รายงานทางบัญชี จะประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่ม กลุ่มแรก คือ ผู้ใช้ภายในองค์กร (Internal User) ได้แก่ คณะกรรมการบริษัท กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการฝ่าย และผู้จัดการ รวมถึงพนักงานในระดับต่าง ๆ ตามโครงสร้างขององค์กรแต่ละองค์กร กลุ่มที่สอง คือ ผู้ใช้ภายนอกองค์กร (External User) ได้แก่ ผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ ผู้ลงทุน รวมทั้งส่วนราชการ เช่น กรมสรรพากร กรมสรรพาสาไมตร กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เป็นต้น การจัดทำรายงาน

ทางการบัญชี เพื่อใช้ภายในองค์กร ซึ่งคือผู้บริหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการค้นหาจุดบกพร่องของการดำเนินงานและหาแนวทางปรับปรุงประสิทธิภาพในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันทางธุรกิจ การจัดเตรียมข้อมูลรายงานทางการบัญชีมีความสำคัญที่จะส่งเสริมให้ผู้บริหารธุรกิจใช้ประโยชน์จากรายงานนั้น ข้อมูลที่นำเสนอต้องมีความถูกต้อง เชื่อถือได้ ข้อมูลมีความเกี่ยวข้องกับปัญหาที่ต้องใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร ข้อมูลสามารถจัดหาได้อย่างรวดเร็ว และทันเวลาในการตัดสินใจ ข้อมูลมีรูปแบบที่ง่ายในการทำความเข้าใจ ข้อมูลต้องมีผลประโยชน์คุ้มค่ากับต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ดังนั้นการรายงานข้อมูลทางการบัญชีอย่างเป็นองค์รวม และให้ความสำคัญกับความเชื่อมโยงระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ การคิดเชิงบูรณาการรวมถึงการรวบรวมและรายงานข้อมูลต่อผู้บริหาร จะนำไปสู่การตัดสินใจที่ดีขึ้น

งานวิจัยของ พรพิพัฒน์ แก้วกล้า และธีรวิทย์ กาปัญญา (2561) พบว่า ระบบสารสนเทศทางการบัญชี ส่งผลทางบวก ในการบริหารธุรกิจด้านการวางแผนทางการเงิน การควบคุมต้นทุน และการประเมินผลการดำเนินงานในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ประกอบด้วย การจัดทำงบประมาณ การประเมินความเสี่ยงและผลตอบแทน ข้อมูลรายได้และต้นทุน การพยากรณ์กระแสเงินสด และการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร นักบัญชีจึงสามารถสนับสนุนข้อมูลสำหรับการประเมินโอกาสทางธุรกิจหรือหลีกเลี่ยงการผลิตสินค้าที่ไม่สามารถสร้างกำไรได้ ดังนั้น นักบัญชีที่มีความรู้ความสามารถด้านทักษะทางการบัญชี จึงมีหน้าที่จัดทำรายงานทางการบัญชีที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับกิจการสามารถนำไปเป็นข้อมูลในการวางแผน และตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาตามประเด็นที่เกิดขึ้นได้ และงานวิจัยของ มุจรินทร์ แก้วหย่อง (2548) พบว่า ผู้บริหารที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของนักบัญชีในระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่นำมาใช้ในการจัดทำรายงานทางการเงินทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดยรวมในระดับมาก และงานวิจัยของ ชนิดาพร บุนนาค และสุรีย์ โปษกัญญ์ (2559) มีความคิดเห็นว่าผู้ทำบัญชีหรือนักบัญชีของกิจการทำหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำเสนอต่อผู้บริหารกิจการในการนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้เพื่อการตัดสินใจในแต่ละเหตุการณ์ของการดำเนินธุรกิจ ดังนั้นระบบสารสนเทศทางการบัญชีจึงเป็นระบบที่ออกแบบเพื่อแปลงหรือประมวลผลโดยนักบัญชีเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในการตัดสินใจต่อผู้ใช้ข้อมูล

ดังนั้น จึงมีข้อสมมติว่าบทบาทของนักบัญชีด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานทางบัญชีเพื่อการบริหาร ส่งผลในทางบวกต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จึงได้ที่มาของสมมติฐานที่ว่า

สมมติฐานที่ 2 บทบาทของนักบัญชีด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานทางบัญชีเพื่อการบริหาร ส่งผลในทางบวกต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

3. บทบาทของนักบัญชีด้านการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ ส่งผลต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

บทบาทหน้าที่การให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ จะต้องรู้จักธุรกิจ และเข้าใจความต้องการของผู้บริหารที่ให้คำปรึกษาเป็นอย่างดี และนำข้อมูลของกิจการมาวิเคราะห์ เพื่อสามารถตอบโต้ภัยความต้องการของธุรกิจได้ ตลอดจนต้องเล็งเห็นข้อดี ข้อเสีย และค่าใช้จ่าย ซึ่งจะเป็นข้อมูล

สำคัญในการประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร ลักษณะของนักบัญชีที่สามารถให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ คือ ต้องมีทักษะในการนำเสนอที่ดี มีความละเอียดรอบคอบ เข้าใจกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ทางด้าน การบัญชีการเงิน การบัญชีบริหาร และการบัญชีภาษีอากร สามารถวิเคราะห์ข้อมูลทางการบัญชี แต่ละช่วงเวลาได้ทุกช่วง โดยเริ่มตั้งแต่ช่วงที่ 1 เริ่มต้นกิจการ ได้แก่ การวางแผนโครงสร้างธุรกิจให้ คำนวณว่าควรจดทะเบียนธุรกิจรูปแบบใด และชี้ให้เห็นข้อดีข้อเสีย การวางแผนธุรกิจ ช่วยทำแผน ธุรกิจและจุดคุ้มทุน การวางระบบบัญชี การจัดการเอกสาร และการควบคุมกิจการภายใน ช่วงที่ 2 ช่วงดำเนินกิจการ วิเคราะห์ผลการดำเนินงานใช้ข้อมูลทางการบัญชีมาประมวลและรายงานฐานะทาง การเงิน ประมาณการกระแสเงินสด ในเรื่องการจ่ายชำระหนี้และเงินสดหมุนเวียนในกิจการ ช่วงที่ 3 ช่วงขยายกิจการ ช่วยทำแผนขอสินเชื่อ โดยจัดเตรียมเอกสารสารสำหรับการขอสินเชื่อให้เจ้าของ ธุรกิจ ช่วยทำงบประมาณ ให้คำปรึกษา วางแผนงบประมาณและดูแลการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับสภาพของธุรกิจ เพื่อผู้บริหารนำข้อมูลทางการบัญชีไปบริหารจัดการตามหน้าที่ของผู้บริหาร ประกอบด้วย การวางแผน การควบคุม การตัดสินใจ และการประเมินติดตามงาน ต่อไป สอดคล้อง กับงานวิจัยของศรีธัญ ชูเกียรติ และประจิต หาวัตร (2548) พบว่า งานที่นักบัญชีส่วนใหญ่ทำเกี่ยวกับการ เป็นที่ปรึกษาให้แก่หน่วยงานอื่น โดยนำเสนอข้อมูลทางการบัญชีบริหารที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ของผู้บริหาร การให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานก็ได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญที่ใกล้เคียงกับความรู้และ ทักษะด้านการบัญชี โดยผลของการศึกษาจากการสำรวจบริษัทขนาดใหญ่แสดงให้เห็นถึงระดับความสำคัญ ของทักษะ ความรู้ และคุณสมบัติของนักบัญชีบริหารในส่วนของความสามารถในการให้คำปรึกษา และเสนอความคิด นำเสนอปัญหาแนวทางการแก้ไขอย่างเป็นระบบและสามารถอธิบายเป็นรูปธรรม แบบง่าย ๆ และชัดเจน จะทำให้ผู้บริหารสามารถเลือกแนวทางในการตัดสินใจในประเด็นที่เกี่ยวข้องได้ ดังนั้น จึงมีข้อสมมติว่าบทบาทของนักบัญชีด้านการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ ส่งผลในทางบวกต่อการ ใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จึงได้ที่ มาของสมมติฐานที่ว่า

สมมติฐานที่ 3 บทบาทของนักบัญชีด้านการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ ส่งผล ในทางบวกต่อการ ใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

4. บทบาทของนักบัญชีด้านการจัดการภาษีอากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ส่งผลต่อการ ใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ด้วยพัฒนาการของโลกธุรกิจและนักบัญชีต้องก้าวทันเหตุการณ์นั้น บทบาทของ นักบัญชีที่ส่งผลต่อการนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้ในการบริหารธุรกิจ ในอีกด้านหนึ่ง คือ การภาษีอากร ซึ่งได้ใช้ข้อมูลทางการบัญชีมาเป็นข้อมูลพื้นฐาน เป็นข้อมูลเริ่มต้นในการจัดเก็บภาษีอากร การจัดการ ด้านภาษีอากรต้องมีความจำเป็นต้องก้าวทันความสลับซับซ้อนของโลกธุรกิจ ภาษีอากรเป็นเครื่องมือ ในอีกด้านหนึ่งที่ภาครัฐของแต่ละพื้นที่ แต่ละประเทศ มีข้อตกลง ข้อกำหนดกฎเกณฑ์ร่วมกัน ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นหลัก เป็นข้อตกลงในการจัดเก็บและนำภาษีอากรมาพัฒนาพื้นที่ ส่งเสริมธุรกิจและสร้าง ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำทางธุรกิจ ทางสังคม หรือใช้ในการกระตุ้นเศรษฐกิจอีกทางหนึ่ง ซึ่ง ภาษีอากรถือเป็นต้นทุนทางธุรกิจในทุก ๆ รายการค้า จำนวนเงินที่เพิ่มขึ้นของรายได้ และรายจ่าย ของธุรกิจ จะมีภาษีอากรเป็นส่วนหนึ่ง หรืออาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ต้นทุนเพิ่ม กำไรลดลง หรืออาจ

จะทางกลับกัน ทำให้ต้นทุนลดลง กำไรเพิ่มขึ้น ภาษีอากรจึงถือเป็นส่วนประกอบสำคัญในการดำเนินธุรกิจ ดังนั้นการจัดการของธุรกิจเพื่อประโยชน์และความมั่งคั่งสูงสุด ธุรกิจเองจึงมีความจำเป็นจะต้องมีการจัดการ การวางแผนการบริหารที่เกี่ยวกับภาษีอากร

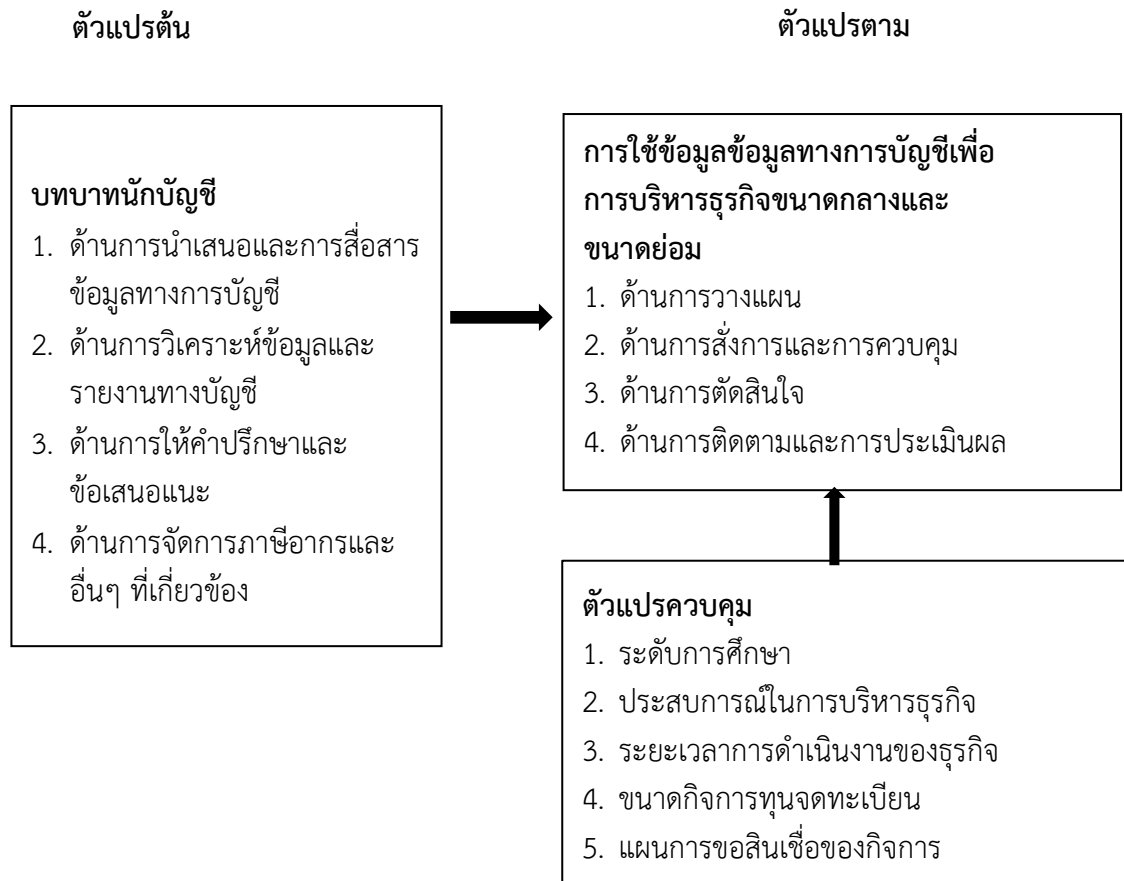
บทบาทของนักบัญชีด้านการจัดการภาษีอากร มีความสำคัญกับธุรกิจ ในการลดความเสี่ยง เพิ่มโอกาส ลดต้นทุน เพิ่มกำไร ร่วมวางแผนบริหารภาษีอากร งานวิจัยของ ปิยะฉัตร จารศิริสานต์ (2552) พบว่า ผู้ประกอบการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อจัดทำรายงานภาษีอากรตามที่กฎหมายกำหนด และมีการชำระภาษีเงินได้นิติบุคคล งานวิจัยของ ศิริริภา อันทรง, พร้อมพร ภูวดิน, สมใจ บุญหมื่นไวย (2562) พบว่า ผู้ทำบัญชีที่มีความรู้ความสามารถ และมีความเชี่ยวชาญทางบัญชี ภาษีอากร ส่งผลต่อผลประกอบการของกิจการในระดับมาก

ดังนั้น จึงมีข้อสมมติว่านักบัญชีที่มีบทบาทในการจัดการภาษีอากรและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่งผลในทางบวกต่อการนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้เพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จึงได้ที่มาของสมมติฐานที่ว่า

สมมติฐานที่ 4 บทบาทของนักบัญชีด้านการจัดการภาษีอากรและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่งผลในทางบวกต่อการนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้เพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง บทบาทของนักบัญชีต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม : กรณีศึกษาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในพื้นที่จังหวัดภาคใต้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 2.1 แสดงกรอบแนวคิด

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษา เรื่อง บทบาทของนักบัญชีต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม : กรณีศึกษาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในเขตพื้นที่จังหวัดภาคใต้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงบทบาทของนักบัญชี ที่ส่งผลทำให้ผู้บริหารธุรกิจสามารถนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ในการดำเนินงานกิจการเพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้ประกอบการ กิจการเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น พนักงานบัญชี และหน่วยงานรัฐ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การทดสอบเครื่องมือ
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการหรือผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลประเภทห้างหุ้นส่วนจำกัดและบริษัทจำกัด ในเขตพื้นที่ 14 จังหวัดภาคใต้ แยกแต่ละประเภทธุรกิจ จำนวน 67,719 ราย (ที่มาจากเว็บไซต์กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2563)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากผู้ประกอบการหรือผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในพื้นที่จังหวัดภาคใต้ โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำที่ต้องการจากโปรแกรมการคำนวณขนาดตัวอย่าง G*Power (Faul, F., Erdfelder, E., Buchner, A., & Lang, A-G, 2009) ดังนี้

1. ค่า Test Family (วิธีการทดสอบทางสถิติ) อบอุ่นผู้วิจัยใช้วิธีการทดสอบ F-test
2. Statistical Test (สมมติฐานทางสถิติ) ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์แบบ Linear Multiple Regression : Fixed Model , R^2 Deviation from Zero
3. Type of Power Analysis ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ A Priori : Compute Required Sample Size - given α , Power , and Effect size
4. กำหนด Effect Size f^2 (ขนาดอิทธิพลของตัวแปรต้น) เท่ากับ 0.15, กำหนด α Err Prob (ความน่าจะเป็นของความคลาดเคลื่อน) ที่ระดับ 0.05 , กำหนด Power (อำนาจในการทดสอบ) เท่ากับ 0.95 และกำหนด Number of Predictors (จำนวนตัวแปรอิสระ) จำนวน 10 ตัวแปร ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำที่ต้องการ 172 ตัวอย่าง

2. แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาบทบาทของนักบัญชีต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม : กรณีศึกษาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในพื้นที่จังหวัดภาคใต้ จากแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมิ ดังนี้

2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยได้จากการเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในพื้นที่ 14 จังหวัดภาคใต้

2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี การศึกษาค้นคว้างานวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของนักบัญชีต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จากบทความวิชาการ หนังสือวิชาการ เว็บไซต์ต่าง ๆ และงานวิจัยต่าง ๆ ในอดีต ทั้งในและต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของนักบัญชีต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล

การวัดค่าตัวแปร

ตัวแปรอิสระ คือ บทบาทของนักบัญชี ประกอบด้วย

1. บทบาทของนักบัญชีด้านการนำเสนอและสื่อสารข้อมูลทางการบัญชีเสนอต่อผู้บริหาร ประยุกต์มาจากงานวิจัยของ วิภาพร ทิมบำรุง (2558) ได้แก่

1.1 การรายงานข้อมูลทางบัญชีและการเงินต่อผู้บริหาร ได้ถูกต้อง รวดเร็ว กระชับ ชัดเจน ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย

1.2 การสื่อสารและเชื่อมโยงข้อมูลทางการบัญชีกับการบริหารที่ก่อให้เกิด ความเข้าใจ ในการที่จะนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้ในการตัดสินใจได้ ประยุกต์มาจากงานวิจัยของ กนกวรรณ จิตรกุล (2557)

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลทางการบัญชีและการเงินในประเด็นที่สำคัญ เพื่อนำไปสู่ การพัฒนากลยุทธ์ที่สอดคล้องกับเป้าหมายของธุรกิจ

2. บทบาทของนักบัญชีด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานทางการบัญชี เพื่อใช้ในการบริหารกิจการ ประยุกต์มาจากงานวิจัยของ จารุณี อภิวัฒน์ (2554) ได้แก่

2.1 รายงานรายได้เปรียบเทียบแยกแผนก แยกผลิตภัณฑ์

2.2 รายงานการจัดลำดับยอดขายประจำเดือน เพื่อใช้ในการวางแผนการตลาด และวางแผนกำไร

2.3 รายงานลูกหนี้การค้ารายตัว เพื่อใช้ในการติดตามผลการจัดเก็บเงิน การวิเคราะห์ ลูกหนี้ค้างค้าง การจัดทำประมาณการเงินสดรับ

2.4 รายงานการซื้อสินค้าและหรือการซื้อวัตถุดิบ เพื่อใช้ในการบริหารสินค้าคงคลัง

2.5 รายงานเจ้าหนี้การค้ารายตัว เพื่อใช้ในการวิเคราะห์อายุหนี้ที่ได้รับเครดิต และเพื่อจัดทำประมาณการรายจ่ายในการชำระหนี้ให้ตรงกำหนด

2.6 รายงานประมาณการรายรับ รายจ่าย เพื่อใช้ในการวางแผนงบประมาณ ทำให้กิจการเกิดสภาพคล่อง ลดความเสี่ยงในการบริหารเงินสด

2.7 รายงานกำไรขั้นต้นแยกแผนก และหรือแยกตามรายผลิตภัณฑ์ เพื่อใช้ในการกำหนดราคาขายให้เหมาะสมกับสภาพการตลาดและการแข่งขัน

2.8 รายงานผลประกอบการเปรียบเทียบกับข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง

2.9 รายงานอื่น ๆ ที่กิจการกำหนดให้มีขึ้นตามสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และหรือนโยบายรัฐ ประกอบด้วย รายงานอัตราภาษีประเภทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตามข้อกำหนดของกฎหมายภาษีอากร เช่น ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ รายงานอัตราเงินสมทบประกันสังคม และอัตราการหักเงินประกันสังคมพนักงาน รายงานการผ่อนปรน หรือการขยายระยะเวลาในการนำส่งภาษีและเงินประกันสังคม หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง งานวิจัยของ

3. บทบาทของนักบัญชีด้านการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ ประยุกต์มาจากงานวิจัยของกนกวรรณ จิตรกุล (2557) ได้แก่

3.1 การทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา เสนอแนะข้อคิดเห็นที่เกี่ยวข้องทั้งข้อมูลภายในและข้อมูลภายนอกอื่น ๆ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สอดคล้องกับเป้าหมายของธุรกิจ

3.2 กรณีเกิดเหตุการณ์ไม่แน่นอน มีความเสี่ยงต่อการดำเนินธุรกิจ สามารถนำข้อมูลทางการบัญชีมาใช้ในการคาดการณ์เพื่อนำเสนอแนวความคิดต่อผู้บริหารกิจการได้ทันเวลา

3.3 บทบาทการมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารกิจการในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการขายสินค้า และหรือ การให้บริการ ด้านการควบคุมต้นทุนและค่าใช้จ่าย ด้านการบริหารการเงิน การหาแหล่งเงินทุน การขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน ด้านการลงทุน ด้านการบริหารภาษีอากร และด้านอื่น ๆ

4. บทบาทของนักบัญชีด้านการจัดการภาษีอากรและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องประยุกต์มาจากงานวิจัยของ ชนิดา ธรรมจันทร์ (2558) ได้แก่

4.1 การทำหน้าที่เป็นตัวแทนของกิจการในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมสรรพากร กรมพัฒนาธุรกิจการค้า สำนักงานประกันสังคม แรงงานจังหวัด สถาบันการเงิน ในการชี้แจงข้อมูลทางการบัญชีตามประเด็นที่หน่วยงานเหล่านั้นขอตรวจสอบและขอความร่วมมือ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์กับกิจการ

4.2 การแนะนำการปฏิบัติงานแก่พนักงานบัญชีของกิจการ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหน้าที่ด้านบัญชีและการเงินให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการดำเนินงานของกิจการและกฎหมายภาษีอากร ประกันสังคม และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

โดยมีรายละเอียดการวัดเป็นแบบมาตราส่วนการประเมินค่า 5 ระดับ ให้เลือกตอบ ดังนี้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แบบมาตราส่วนประมาณ (Rating Scale) ดังนี้

ระดับคะแนน	5	มากที่สุด
ระดับคะแนน	4	มาก
ระดับคะแนน	3	ปานกลาง
ระดับคะแนน	2	น้อย
ระดับคะแนน	1	น้อยที่สุด

ตัวแปรควบคุม คือ ปัจจัยของธุรกิจ ดังนี้

1. ระดับการศึกษา
2. ประสบการณ์ในการบริหารธุรกิจ
3. ระยะเวลาการดำเนินงานของกิจการ
4. ขนาดกิจการทุนจดทะเบียน
5. แผนการขอสินเชื่อกับสถาบันการเงิน

โดยมีการวัดที่มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือก (Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Ratio Scale) ประมาณค่า (Ratio Scale)

ตัวแปรตาม คือ ระดับการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารธุรกิจ ประยุกต์มาจากงานวิจัยของ วราภรณ์ นาคใหม่ และสมยศ อวเกียรติ (2558) ประกอบด้วย

1. ด้านการวางแผน
2. ด้านการสั่งการและควบคุม
3. ด้านการตัดสินใจ
4. การติดตามและประเมินผล

โดยมีรายละเอียดการวัดเป็นแบบมาตราส่วนการประเมินค่า 5 ระดับ ให้เลือกตอบ ดังนี้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แบบมาตราส่วนประมาณ (Rating Scale) ดังนี้

ระดับคะแนน	5	มากที่สุด
ระดับคะแนน	4	มาก
ระดับคะแนน	3	ปานกลาง
ระดับคะแนน	2	น้อย
ระดับคะแนน	1	น้อยที่สุด

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลโดยใช้ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อทำการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารหรือผู้ประกอบการของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ในพื้นที่ 14 จังหวัดภาคใต้ มาพัฒนาเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถาม 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารธุรกิจ การเข้าร่วมอบรมด้านบัญชีกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน การมีส่วนร่วมในการเสวนาเพื่อแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะเกี่ยวกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ประยุกต์มาจากงานวิจัยของ ณีภูริธิดา บุญราช (2558) และนฤมล สุมรรคา (2554)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 9 ข้อ ประกอบด้วย ระยะเวลาการดำเนินงานของกิจการ รูปแบบกิจการ ประเภทกิจการ ขนาดกิจการ ทุน

จะทะเบียน ที่ตั้งกิจการ กิจการได้รับส่งเสริมการลงทุนจากภาครัฐหรือไม่ กิจการได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินเพื่อใช้หมุนเวียนหรือไม่ กิจการมีแผนที่จะขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินเพิ่มเติมหรือไม่ โครงสร้างการทำบัญชีและการเงิน ประยุกต์มาจากงานวิจัยของ กมลรส จันทร์ตาคา (2557) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2553) และนันทวุฒิ วุฒิภิรมย์ (2550)

ส่วนที่ 3 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของนักบัญชี/สำนักงานบัญชีของกิจการ จำนวน 25 ข้อ ประกอบด้วย 1) บทบาทการนำเสนอและสื่อสารข้อมูลทางบัญชีเสนอต่อผู้บริหาร จำนวน 3 ข้อ 2) บทบาทด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานทางบัญชีเพื่อใช้ในการบริหาร จำนวน 12 ข้อ 3) บทบาทด้านการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ จำนวน 8 ข้อ 4) บทบาทด้านการจัดการภาษีอากรและอื่นๆที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ส่วนที่ 4 ระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารธุรกิจ จำนวน 22 ข้อ ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผน จำนวน 6 ข้อ 2) ด้านการสั่งการ/การควบคุม จำนวน 6 ข้อ 3) ด้านการตัดสินใจ จำนวน 7 ข้อ 4) ด้านการติดตาม/ประเมินผล จำนวน 3 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert's Scale) มี 5 ระดับ

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะ เป็นลักษณะคำถามปลายเปิดในประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่นักบัญชี หรืออื่น ๆ

4. การออกแบบเครื่องมือและการทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการออกแบบและทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดแบบสอบถาม

4.2 ออกแบบแบบสอบถาม และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความครบถ้วน และนำมาปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4.3 ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม 2 วิธี ดังนี้

4.3.1 การตรวจสอบความตรง (Validity) การตรวจสอบความตรง เป็นการวัดคุณภาพของเครื่องมือที่สร้างขึ้น ซึ่งเครื่องมือแต่ละชนิดมีจุดมุ่งหมายเฉพาะตัว ดังนั้นเครื่องมือที่มีความตรงในจุดมุ่งหมาย จะต้องครอบคลุมจุดมุ่งหมายทั้งหมด (Wainer & Braun, 1988) การศึกษาในครั้งนี้เป็นการตรวจสอบเชิงเนื้อหา (Content Validity)

ความตรงเชิงเนื้อหา หมายถึง คุณภาพของเครื่องมือวัดที่สร้างขึ้นมีความถูกต้องตรงตามเนื้อหาที่ต้องการวัดหรือวัดได้ครอบคลุมเนื้อหาเรื่องทั้งหมด (วัลลภ ลำพวย, 2547) เป็นความตรงที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ตรวจสอบเนื้อหาของเครื่องมือว่าเนื้อหาของข้อคำถามวัดได้ตรงเนื้อหาตัวแปรที่ต้องการวัดหรือไม่ โดยการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์นั้น ๆ พิจารณาว่าเครื่องมือที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ถูกต้องตามนิยามเชิงปฏิบัติการในกรอบขอบเขตที่ต้องการวัดหรือไม่ (Gable,

1986) ซึ่งจำนวนผู้เชี่ยวชาญควรมีตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป เพื่อหลีกเลี่ยงความคิดเห็นที่แบ่งเป็น 2 ขั้ว (สุวิมล ติรกานันท์, 2546)

การตรวจสอบความตรง ดำเนินการโดยนำแบบสอบถามที่ร่างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 ท่าน เพื่อทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ของแบบสอบถาม แล้วนำผลที่ได้มาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Item – Objective Congruence : IOC) ด้วยคะแนน 3 ระดับคือ

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น สอดคล้อง กับนิยามของตัวแปรที่กำหนด

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น สอดคล้อง กับนิยามของตัวแปรที่กำหนด

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น ไม่สอดคล้อง กับนิยามของตัวแปรที่กำหนด

นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมารวมกัน เพื่อคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องกับนิยามของตัวแปรที่กำหนด ตามสูตรคำนวณ (Rovinelli & Hambleton, 1977) เกณฑ์ในการหาค่าความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับนิยามการวัดตัวแปรที่กำหนด (สุวิมล ติรกานันท์, 2548)

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 – 1.00 มีค่าความตรงผ่านเกณฑ์สามารถนำไปใช้ในการทดสอบก่อนการใช้งานได้

2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC น้อยกว่า 0.50 ไม่ผ่านเกณฑ์ต้องปรับปรุงแก้ไข

การตรวจสอบความตรงได้ค่า IOC เท่ากับ 0.99 ตามภาคผนวกแนบ (ผลการทดสอบความเที่ยงตรง และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม)

4.3.2 การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทำการทดสอบ (Pre-test) จำนวน 30 ชุด กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย นำมารวบรวมเพื่อทำการทดสอบความเชื่อมั่น โดยวิธีการค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้วัดค่าความเที่ยงที่กว้างขวางมากที่สุดวิธีหนึ่ง โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาฯ ควรมีค่าในระดับ .70 ขึ้นไป และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Corrected Item Correlation) ควรมีค่าตั้งแต่ 0.3 ขึ้นไป (Hair, Black, Babin, Anderon, & Tatham. 2006) ได้ค่าการตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) เท่ากับ 0.879 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงสูง (สิน พันธุ์พินิจ, 2554)

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากแบบสอบถามฉบับร่างผ่านการทดสอบแล้ว ผู้วิจัยจึงทำการสร้างแบบสอบถามฉบับจริง เพื่อให้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ส่งแบบสอบถามทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ผ่านสำนักงานบัญชี 14 จังหวัดภาคใต้ เพื่อให้สำนักงานบัญชีส่งต่อให้ผู้ประกอบการ

ขั้นตอนที่ 2 ทำการรวบรวมเก็บข้อมูลที่ได้รับการตอบกลับ และคัดแยกแบบสอบถามเป็น 2 ประเภท คือ สมบูรณ์ครบถ้วน และไม่สมบูรณ์ เพื่อคำนวณอัตราการตอบกลับ

ขั้นตอนที่ 3 นำข้อมูลในแบบสอบถามที่สมบูรณ์ครบถ้วนไปทำการวิเคราะห์ข้อมูล

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยแบ่งได้ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยใช้วิธีการประมวลผลทางหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ และร้อยละ
2. การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทนักบัญชี ระดับการนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ในการบริหาร ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. การทดสอบสมมติฐานการวิจัย สถิติที่ใช้ในการทดสอบ ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) สถิติการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

$$Y = a + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + b_4X_4 + b_5X_5 + b_6X_6 + b_7X_7 + b_8X_8 + b_9X_9 + \text{error}$$

Y	หมายถึง	การใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
X ₁	หมายถึง	บทบาทของนักบัญชี ด้านการนำเสนอ และสื่อสารข้อมูลทางการบัญชี
X ₂	หมายถึง	บทบาทของนักบัญชี ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานทางการบัญชี
X ₃	หมายถึง	บทบาทของนักบัญชี ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ
X ₄	หมายถึง	บทบาทของนักบัญชี ด้านการจัดการภาษีอากร และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
X ₅	หมายถึง	ระดับการศึกษา
X ₆	หมายถึง	ประสบการณ์ในการบริหารธุรกิจ
X ₇	หมายถึง	ระยะเวลาการดำเนินงานของธุรกิจ
X ₈	หมายถึง	ขนาดกิจการทุนจดทะเบียน
X ₉	หมายถึง	แผนการขอสินเชื่อสถาบันการเงิน
Error	หมายถึง	ค่าความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นอย่างสุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง บทบาทของนักบัญชีต่อการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหาร ธุรกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม : กรณีศึกษาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลใน เขตพื้นที่จังหวัดภาคใต้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวม ข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่เป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด จำนวน 200 ตัวอย่าง ผู้วิจัยได้นำเสนอ ผลการวิเคราะห์ และตารางประกอบการบรรยายตามลำดับ ดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ลำดับชั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size)
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	แทน	ค่าสถิติ F ที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
R^2	แทน	ค่าสหสัมพันธ์พหุกำลัง/ค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด
R change	แทน	ประสิทธิภาพการทำนายที่เพิ่มขึ้นเมื่อเพิ่มตัวแปรอิสระ เข้าไป
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (Beta)
Sig	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (P<.01)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (P<.05)

4.2 ลำดับชั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับต่อไปนี้
 ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
 ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ส่วนที่ 3 ระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของนักบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

ส่วนที่ 4 ระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

ส่วนที่ 5 บทบาทของนักบัญชี ที่ส่งผลต่อระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในเขตพื้นที่จังหวัดภาคใต้

ส่วนที่ 6 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 7 ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารธุรกิจ การเข้าร่วมอบรมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน และการมีส่วนร่วมในการเสวนาเกี่ยวกับธุรกิจ SMEs วิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ดังตาราง 4.1

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (n=200)

ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	139	69.50
หญิง	61	30.50
อายุ		
	ค่าเฉลี่ย 46 ปี	
30-35 ปี	10	5.00
36-40 ปี	57	28.50
41-45 ปี	45	22.50
46-50 ปี	28	14.00
51-55 ปี	18	9.00
56 ปีขึ้นไป	42	21.00
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	34	17.00
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่าปริญญา	127	63.50
ปริญญาโท	39	19.50

ตาราง 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา		
สาขาการบัญชีและการเงิน	26	13.00
สาขาบริหารการจัดการ	47	23.50
สาขาอื่นๆ	127	63.50
รัฐศาสตร์/นิติศาสตร์	19	14.96
ช่างยนต์/ช่างเชื่อม/ช่างไฟฟ้า/ช่างก่อสร้าง	16	12.60
การตลาด	13	10.24
สังคมศาสตร์	11	8.66
ศิลปกรรมศาสตร์	11	8.66
อุตสาหกรรมเกษตร	11	8.66
เศรษฐศาสตร์	10	7.87
สื่อสารมวลชน	9	7.09
HR	8	6.30
ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	7	5.51
วิศวกรรม	5	3.94
สาขาอื่นๆ	127	63.50
การท่องเที่ยว/การโรงแรม	4	3.15
แพทย์	3	2.36
ประสบการณ์ในการบริหารธุรกิจ		
	ค่าเฉลี่ย 10 ปี	
1-5 ปี	24	12.00
6-10 ปี	111	55.50
11-15 ปี	39	19.50
16-20 ปี	15	7.50
21 ปีขึ้นไป	11	5.50
การเข้าร่วมอบรมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน		
เข้าร่วมการอบรม	177	88.50
1-2 ครั้ง	108	61.02
3-4 ครั้ง	49	27.68
5 ครั้ง ขึ้นไป	20	11.30
ไม่เคยเข้าร่วม	23	11.50

ตาราง 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การมีส่วนร่วมในการเสวนาเกี่ยวกับธุรกิจ SMEs		
เคยเข้าร่วม	140	70.00
ไม่เคยเข้าร่วม	60	30.00
รวม	200	100.00

ตาราง 4.1 **เพศ** พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 69.50 ส่วนเพศหญิง จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50

อายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36-40 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 28.50 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 41-45 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 อายุ 56 ปีขึ้นไป จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 21.00 อายุระหว่าง 46-50 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00 อายุระหว่าง 51-55 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 9.00 อายุระหว่าง 30-35 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 โดยมีอายุเฉลี่ย 46 ปี

ระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าปริญญา จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 63.50 รองลงมาคือ มีการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 19.50 และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 17.00

สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาสาขาอื่นๆ จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 63.50 ได้แก่ สาขารัฐศาสตร์/นิติศาสตร์ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 14.96 สาขาช่างยนต์/ช่างเชื่อม/ช่างไฟฟ้า/ช่างก่อสร้าง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 12.60 สาขาการตลาด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.24 สาขาสังคมศาสตร์ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 8.66 สาขาศิลปกรรมศาสตร์ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 8.66 สาขาอุตสาหกรรมเกษตร จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 8.66 สาขาเศรษฐศาสตร์ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 7.87 สาขาสื่อสารมวลชน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 7.09 สาขา HR จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 6.30 สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.51 สาขาวิศวกรรม จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.94 สาขาการท่องเที่ยว/การโรงแรม จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.15 และสาขาแพทย์ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.36 รองลงมา คือ สำเร็จการศึกษาสาขาบริหารการจัดการ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 23.50 และสาขาการบัญชีและการเงิน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 13.00

ประสบการณ์ในการบริหารธุรกิจ พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการบริหารธุรกิจ 6-10 ปี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 55.50 รองลงมาคือ มีประสบการณ์ 11-15 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 19.50 มีประสบการณ์ 1-5 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 มีประสบการณ์ 16-20 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 และมีประสบการณ์ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 โดยมีประสบการณ์ในการบริหารธุรกิจ เฉลี่ย 10 ปี

การเข้าร่วมอบรมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน พบว่า ส่วนใหญ่เข้าร่วมการอบรมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 88.50 โดยส่วนใหญ่เข้าร่วมอบรม 1-2 ครั้ง จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 61.02 รองลงมาคือ เข้าร่วมอบรม 3-4 ครั้ง จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 27.68 และเข้าร่วมอบรม 5 ครั้ง ขึ้นไป จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 11.30 ส่วนไม่เคยเข้าร่วมอบรมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50

การมีส่วนร่วมในการเสวนาเกี่ยวกับธุรกิจ SMEs พบว่า ส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมในการเสวนาเกี่ยวกับธุรกิจ SMEs จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 ส่วนไม่เคยเข้าร่วมในการเสวนาเกี่ยวกับธุรกิจ SMEs จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประกอบด้วย ระยะเวลาดำเนินงานของกิจการ รูปแบบกิจการ ประเภทกิจการ ขนาดกิจการทุนจดทะเบียน ที่ตั้งของกิจการ กิจการได้รับส่งเสริมการลงทุนจากภาครัฐ กิจการได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงิน กิจการมีแผนที่จะขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน และโครงสร้างฝ่ายบัญชีและการเงิน วิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ดังตาราง 4.2

ตาราง 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (n=200)

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระยะเวลาดำเนินงานของกิจการ	ค่าเฉลี่ย 16 ปี	
1-10 ปี	92	46.00
11-20 ปี	56	28.00
21-30 ปี	38	19.00
31-40 ปี	11	5.50
41 ปีขึ้นไป	3	1.50
รูปแบบกิจการ		
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	71	35.50
บริษัทจำกัด	129	64.50
ประเภทกิจการ		
กิจการผลิตสินค้า	31	15.50
เครื่องอุปโภค/บริโภค	13	41.94
เสื้อผ้า	5	16.13
ไม้แปรรูป	3	9.68
โรงสีข้าว	2	6.45

ตาราง 4.2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประเภทกิจการ (ต่อ)		
เวชสำอาง/อาหารเสริม	2	6.45
เบอเกอร์/กาแฟ	2	6.45
ทำป้าย/ผลิตสื่อโฆษณา	2	6.45
กิจการผลิตสินค้า	31	15.50
เฟอร์นิเจอร์	1	3.23
โรงงานแข็ง	1	3.23
กิจการขายส่ง/ขายปลีก	137	68.50
สินค้าอุปโภคบริโภค	29	21.17
โทรศัพท์/เครื่องเขียน/คอมพิวเตอร์	25	18.25
อาหารสัตว์/ปุย	20	14.60
วัสดุก่อสร้าง/เครื่องใช้ไฟฟ้า	16	11.68
กระเป๋าแบรนด์เนม/นาฬิกา/รองเท้า	16	11.68
ตัวแทนจำหน่ายรถยนต์/จักรยานยนต์	11	8.03
อะไหล่รถยนต์	11	8.03
ปั้มน้ำมัน	5	3.65
เสื้อผ้า	2	1.46
ขายยาและเครื่องมือแพทย์	1	0.73
เครื่องสำอางค์	1	0.73
กิจการให้บริการ	23	11.50
รีสอร์ท/โรงแรม	4	17.39
รับแต่งงาน เสริมสวย	4	17.39
รับทำความสะอาด/ดูแลความปลอดภัย	4	17.39
ขนส่ง	3	13.04
ท่องเที่ยว	3	13.04
อู่ซ่อมรถ	1	4.35
ตัวแทนประกัน	1	4.35
ที่ปรึกษากฎหมาย/ทนาย	1	4.35
กิจการอื่น ๆ	2	4.50
โรงรับจำนำ	2	100.00

ตาราง 4.2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ขนาดกิจการทุนจดทะเบียน	ค่าเฉลี่ย 3,136,500 บาท	
500,000-1,000,000 บาท	36	18.00
1,000,001-2,000,000 บาท	34	17.00
2,000,001-3,000,000 บาท	44	22.00
3,000,001-4,000,000 บาท	26	13.00
4,000,001-5,000,000 บาท	60	30.00
ที่ตั้งของกิจการ		
ภูเก็ต	25	12.50
สงขลา	25	12.50
กระบี่	18	9.00
พัทลุง	18	9.00
นครศรีธรรมราช	16	8.00
ชุมพร	14	7.00
สุราษฎร์ธานี	13	6.50
ตรัง	12	6.00
สตูล	12	6.00
ระนอง	11	5.50
พังงา	10	5.00
ปัตตานี	9	4.50
ยะลา	8	4.00
นราธิวาส	7	3.50
กิจการได้รับส่งเสริมการลงทุนจากภาครัฐ		
มี	24	12.00
ลดภาษี/เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ	10	41.67
มีกองทุนเงินสนับสนุน	7	29.17
ส่งเสริมสินค้าการเกษตร	3	12.50
ส่งเสริมการค้าเขตเศรษฐกิจพิเศษ	2	8.33
ส่งเสริมการท่องเที่ยว	2	8.33
ไม่มี	176	88.00
กิจการได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงิน		
มี	157	78.50
ไม่มี	43	21.50

ตาราง 4.2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กิจการมีแผนที่จะขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน		
มี	119	59.50
ไม่มี	81	40.50
โครงสร้างฝ่ายบัญชีและการเงิน		
มีแผนกบัญชีจัดทำบัญชีครบระบบ	45	22.50
มีแผนกบัญชีจัดทำบัญชีบางส่วนและจ้างสำนักงานบัญชีบางส่วน	112	56.00
ไม่มีแผนกบัญชี แต่ทำบัญชีรายรับรายจ่าย	9	4.50
ว่าจ้างสำนักงานบัญชีจัดทำบัญชีครบระบบ	34	17.00
รวม	200	100.00

ตาราง 4.2 ระยะเวลาดำเนินงานของกิจการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระยะเวลาดำเนินงานของกิจการ 1-10 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 46.00 รองลงมา คือ มีระยะเวลาดำเนินงานของกิจการ 11-20 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 ระยะเวลา 21-30 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 19.00 ระยะเวลา 31-40 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 และระยะเวลา 41 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50 โดยมีระยะเวลาดำเนินงานของกิจการเฉลี่ย 16 ปี

รูปแบบกิจการ พบว่า ส่วนใหญ่มีรูปแบบกิจการเป็นบริษัทจำกัด จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 64.50 ส่วนรูปแบบกิจการเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 35.50

ประเภทกิจการ พบว่า ส่วนใหญ่มีกิจการเป็นประเภทกิจการขายส่ง/ขายปลีก จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 68.50 โดยเป็นสินค้าประเภทสินค้าอุปโภคบริโภค จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 21.17 โทรศัพท์/เครื่องเขียน/คอมพิวเตอร์ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 18.25 อาหารสัตว์/ปุ๋ย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 14.60 วัสดุก่อสร้าง/เครื่องใช้ไฟฟ้า จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 11.68 กระเป๋าแบรนด์เนม/นาฬิกา/รองเท้า จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ ตัวแทนจำหน่ายรถยนต์/จักรยานยนต์ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 8.03 อะไหล่รถยนต์ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 8.03 ปืมน้ำมัน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.65 เสื้อผ้า จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.46 ขยายและเครื่องมือแพทย์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.73 และเครื่องสำอาง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.73 รองลงมา คือ มีกิจการเป็นประเภทกิจการผลิตสินค้า จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 15.50 โดยเป็นสินค้าประเภทเครื่องอุปโภค/บริโภค จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 41.94 เสื้อผ้า จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.13 ไม้แปรรูป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 9.68 โรงสีข้าว จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.45 เวชสำอาง/อาหารเสริม จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.45 เบอเกอร์/กาแฟ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.45 ทำป้าย/ผลิตสื่อโฆษณา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.45 เฟอร์นิเจอร์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.23 และโรงน้ำแข็ง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.23 มี

กิจการให้บริการ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 โดยด้านรีสอร์ท/โรงแรม จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 17.39 รับแต่งงาน เสริมสวย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 17.39 รับทำความสะอาด/ดูแลความปลอดภัย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 17.39 ขนส่ง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.04 ท่องเที่ยว จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.04 อยู่ซ่อมรถ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35 ตัวแทนประกัน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35 ที่ปรึกษากฎหมาย/ทนาย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35 และมีกิจการอื่น ๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ โดยเป็นโรงรับจำนำ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ขนาดกิจการจดทะเบียน พบว่า ส่วนใหญ่มีขนาดกิจการจดทะเบียน 4,000,001-5,000,000 บาท จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 รองลงมาคือ มีขนาดกิจการจดทะเบียน 2,000,001-3,000,000 บาท จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00 ขนาดกิจการจดทะเบียน 500,000-1,000,000 บาท จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 ขนาดกิจการจดทะเบียน 1,000,001-2,000,000 บาท จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 17.00 และขนาดกิจการจดทะเบียน 3,000,001-4,000,000 บาท จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 13.00

ที่ตั้งของกิจการ พบว่า ส่วนใหญ่มีที่ตั้งของกิจการที่จังหวัดภูเก็ต จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 จังหวัดสงขลา จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 รองลงมาคือ มีที่ตั้งของกิจการที่จังหวัดกระบี่ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 9.00 จังหวัดพัทลุง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 9.00 จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 จังหวัดชุมพร จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 7.00 จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50 จังหวัดตรัง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 จังหวัดสตูล จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 จังหวัดระนอง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 จังหวัดพังงา จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 จังหวัดปัตตานี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 จังหวัดยะลา จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00 และจังหวัดนราธิวาส จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50

กิจการได้รับส่งเสริมการลงทุนจากภาครัฐ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีกิจการได้รับส่งเสริมการลงทุนจากภาครัฐ จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 88.00 ส่วนมีกิจการได้รับส่งเสริมการลงทุนจากภาครัฐ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 โดยการลดภาษี/เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 มีกองทุนเงินสนับสนุน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 29.17 ส่งเสริมสินค้าการเกษตร จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ส่งเสริมการค้าเขตเศรษฐกิจพิเศษ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 และส่งเสริมการท่องเที่ยว จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33

กิจการได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินเพื่อใช้หมุนเวียน พบว่า ส่วนใหญ่มีกิจการได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินเพื่อใช้หมุนเวียน จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 78.50 ส่วนไม่มีกิจการได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินเพื่อใช้หมุนเวียน จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 21.50

กิจการมีแผนที่จะขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน พบว่า ส่วนใหญ่มีแผนที่จะขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 59.50 ส่วนไม่มีแผนที่จะขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 40.50

โครงสร้างฝ่ายบัญชีและการเงิน พบว่า ส่วนใหญ่มีแผนกบัญชีจัดทำบัญชีบางส่วน และจ้างสำนักงานบัญชีบางส่วน จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 รองลงมาคือ มีแผนกบัญชี

จัดทำบัญชีครบระบบ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 ว่าจ้างสำนักงานบัญชีจัดทำบัญชีครบระบบ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 17.00 และไม่มีแผนกบัญชี แต่ทำบัญชีรายรับรายจ่าย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50

ส่วนที่ 3 ระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของนักบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของนักบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ประกอบด้วย ด้านการนำเสนอและสื่อสารข้อมูลทางบัญชีเสนอต่อผู้บริหาร ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานทางบัญชี เพื่อใช้ในการบริหารกิจการ ด้านการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ และด้านการจัดการภาษีอากรและอื่นๆที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดังตาราง 4.3-4.7

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของนักบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

บทบาทของนักบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ที่
1. ด้านการนำเสนอและสื่อสารข้อมูลทางบัญชีเสนอต่อผู้บริหาร	4.32	0.64	มาก	1
2. ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานทางบัญชี เพื่อใช้ในการบริหารกิจการ	4.25	0.71	มาก	3
3. ด้านการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ	4.26	0.64	มาก	2
4. ด้านการจัดการภาษีอากรและอื่นๆที่เกี่ยวข้อง	4.19	0.52	มาก	4
โดยรวม	4.26	0.63	มาก	

จากตาราง 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของนักบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D.= 0.63) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการนำเสนอและสื่อสารข้อมูลทางบัญชีเสนอต่อผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.32$, S.D.= 0.64) รองลงมา คือ ด้านการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ ($\bar{X} = 4.26$, S.D.= 0.64) และด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานทางบัญชี เพื่อใช้ในการบริหารกิจการ ($\bar{X} = 4.25$, S.D.= 0.71) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ด้านการจัดการภาษีอากรและอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.19$, S.D.= 0.52)

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของนักบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านการนำเสนอและสื่อสารข้อมูลทางบัญชีเสนอต่อผู้บริหาร

บทบาทด้านการนำเสนอและสื่อสารข้อมูลทางบัญชีเสนอต่อผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ที่
1. การรายงานข้อมูลทางบัญชีและการเงินต่อผู้บริหาร ได้ถูกต้อง รวดเร็ว กระชับ ชัดเจน ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย	4.35	0.62	มาก	1
2. มีการสื่อสารและเชื่อมโยงข้อมูลทางการบัญชีกับการบริหาร ที่ก่อให้เกิดความเข้าใจในการที่จะนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้ในการตัดสินใจได้	4.32	0.63	มาก	2
3. มีการวิเคราะห์ข้อมูลทางการบัญชีและการเงิน ในประเด็นที่สำคัญ เพื่อนำไปสู่การพัฒนากลยุทธ์ที่สอดคล้องกับเป้าหมายของธุรกิจ	4.30	0.66	มาก	3
โดยรวม	4.32	0.64	มาก	

จากตาราง 4.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของนักบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านการนำเสนอและสื่อสารข้อมูลทางบัญชีเสนอต่อผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D.= 0.64) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรายงานข้อมูลทางบัญชีและการเงินต่อผู้บริหาร ได้ถูกต้อง รวดเร็ว กระชับ ชัดเจน ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ($\bar{X} = 4.35$, S.D.= 0.62) รองลงมาคือ มีการสื่อสารและเชื่อมโยงข้อมูลทางการบัญชีกับการบริหาร ที่ก่อให้เกิดความเข้าใจในการที่จะนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้ในการตัดสินใจได้ ($\bar{X} = 4.32$, S.D.= 0.63) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ มีการวิเคราะห์ข้อมูลทางการบัญชีและการเงิน ในประเด็นที่สำคัญ เพื่อนำไปสู่การพัฒนากลยุทธ์ที่สอดคล้องกับเป้าหมายของธุรกิจ ($\bar{X} = 4.30$, S.D.= 0.66)

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของนักบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานทางบัญชี เพื่อใช้ในการบริหารกิจการ

บทบาทด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานทางบัญชี เพื่อใช้ในการบริหารกิจการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ที่
1. รายงานรายได้เปรียบเทียบ แยกแผนก แยกผลิตภัณฑ์	4.09	0.84	มาก	11
2. รายงานการจัดลำดับยอดขายประจำเดือน เพื่อใช้ในการวางแผนการตลาด และวางแผนกำไร	4.16	0.80	มาก	7
3. รายงานลูกหนี้การค้ารายตัว เพื่อใช้ในการติดตามผลการจัดเก็บเงิน การวิเคราะห์ลูกหนี้ค้างค้าง การจัดทำประมาณการเงินสดรับ	4.29	0.61	มาก	4
4. รายงานการซื้อสินค้าและหรือการซื้อวัตถุดิบ เพื่อใช้ในการบริหารสินค้าคงคลัง	4.29	0.61	มาก	4
5. รายงานเจ้าหนี้การค้ารายตัว เพื่อใช้ในการวิเคราะห์อายุหนี้ที่ได้รับเครดิต และเพื่อจัดทำประมาณการรายจ่ายในการชำระหนี้ให้ตรงกำหนด	4.27	0.66	มาก	6
6. รายงานประมาณการรายรับ รายจ่าย เพื่อใช้ในการวางแผนงบประมาณ ทำให้กิจการเกิดสภาพคล่องลดความเสี่ยงในการบริหารเงินสด	4.13	0.83	มาก	10
7. รายงานกำไรขั้นต้นแยกแผนก และหรือแยกรายผลิตภัณฑ์ เพื่อใช้ในการกำหนดราคาขายให้เหมาะสมกับสภาพการตลาดและการแข่งขัน	4.15	0.79	มาก	9
8. รายงานผลประกอบการ เปรียบเทียบกับประมาณการที่ตั้งไว้	4.03	0.95	มาก	12
9. รายงานอัตราภาษีประเภทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการตามข้อกำหนดของกฎหมายภาษีอากร เช่น ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ภาษีมูลค่าเพิ่ม	4.44	0.56	มาก	3
10. รายงานอัตราเงินสมทบประกันสังคม และอัตรากារหักเงินประกันสังคมพนักงาน	4.50	0.59	มากที่สุด	2
11. รายงานการผ่อนปรนหรือขยายระยะเวลาในการนำส่งภาษีและเงินประกันสังคม หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	4.53	0.61	มากที่สุด	1
12. รายงานอื่นๆ	4.15	0.70	มาก	8
โดยรวม	4.25	0.71	มาก	

จากตาราง 4.5 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของนักบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานทางบัญชี เพื่อใช้ในการบริหารกิจการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D.= 0.71) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายงานการผ่อนปรนหรือขยายระยะเวลาในการนำส่งภาษีและเงินประกันสังคม หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.53$, S.D.= 0.61) รองลงมา คือ รายงานอัตราเงินสมทบประกันสังคม และอัตราการหักเงินประกันสังคมพนักงาน ($\bar{X} = 4.50$, S.D.= 0.59) รายงานอัตราภาษีประเภทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตามข้อกำหนดของกฎหมายภาษีอากร เช่น ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ภาษีมูลค่าเพิ่ม ($\bar{X} = 4.44$, S.D.= 0.56) รายงานลูกหนี้การค้ารายตัว เพื่อใช้ในการติดตามผลการจัดเก็บเงิน การวิเคราะห์ลูกหนี้ค้างค้าง การจัดทำประมาณการเงินสดรับ ($\bar{X} = 4.29$, S.D.= 0.61) รายงานการซื้อสินค้าและหรือการซื้อวัตถุดิบ เพื่อใช้ในการบริหารสินค้าคงคลัง ($\bar{X} = 4.29$, S.D.= 0.61) รายงานเจ้าหนี้การค้ารายตัว เพื่อใช้ในการวิเคราะห์อายุหนี้ที่ได้รับเครดิต และเพื่อจัดทำประมาณการรายจ่ายในการชำระหนี้ให้ตรงกำหนด ($\bar{X} = 4.27$, S.D.= 0.66) รายงานการจัดลำดับยอดขายประจำเดือน เพื่อใช้ในการวางแผนการตลาด และวางแผนกำไร ($\bar{X} = 4.16$, S.D.= 0.80) รายงานอื่นๆ ($\bar{X} = 4.15$, S.D.= 0.70) รายงานกำไรขั้นต้นแยกแผนก และหรือแยกรายผลิตภัณฑ์ เพื่อใช้ในการกำหนดราคาขายให้เหมาะสมกับสภาพการตลาดและการแข่งขัน ($\bar{X} = 4.15$, S.D.= 0.79) รายงานประมาณการรายรับ รายจ่าย เพื่อใช้ในการวางแผนงบประมาณ ทำให้กิจการเกิดสภาพคล่อง ลดความเสี่ยงในการบริหารเงินสด ($\bar{X} = 4.13$, S.D.= 0.83) และรายงานรายได้เปรียบเทียบแยกแผนก แยกผลิตภัณฑ์ ($\bar{X} = 4.09$, S.D.= 0.84) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ รายงานผลประกอบการ เปรียบเทียบกับประมาณการที่ตั้งไว้ ($\bar{X} = 4.03$, S.D.= 0.95)

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของนักบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ

บทบาทด้านการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ที่
1. การทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา เสนอแนะข้อคิดเห็นที่เกี่ยวข้องทั้งข้อมูลภายในและข้อมูลภายนอกอื่น ๆ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สอดคล้องกับเป้าหมายของธุรกิจ	4.32	0.56	มาก	2
2. หากเกิดเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอน มีความเสี่ยงต่อการดำเนินธุรกิจ สามารถนำข้อมูลทางการบัญชีมาใช้ในการคาดการณ์เพื่อนำเสนอแนวความคิดต่อผู้บริหารกิจการได้ทันเวลา	4.29	0.60	มาก	3
3. บทบาทการมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารกิจการในด้านการขายสินค้า และหรือ การให้บริการ	4.16	0.74	มาก	7
4. บทบาทการมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารกิจการในด้านการควบคุมต้นทุน และ ค่าใช้จ่าย	4.27	0.60	มาก	5
5. บทบาทการมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารกิจการในด้านการบริหารการเงิน การหาแหล่งเงินทุน การขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน	4.25	0.63	มาก	6
6. บทบาทการมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารกิจการในด้านการลงทุน	4.12	0.80	มาก	8
7. บทบาทการมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารกิจการในด้านการบริหารภาษีอากร	4.40	0.58	มาก	1
8. บทบาทการมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารกิจการในด้านอื่นๆ	4.29	0.61	มาก	4
โดยรวม	4.26	0.64	มาก	

จากตาราง 4.6 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของนักบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D.= 0.64) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บทบาทการมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารกิจการในด้านการบริหารภาษีอากร ($\bar{X} = 4.40$, S.D.= 0.58) รองลงมาคือ การทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา เสนอแนะข้อคิดเห็นที่เกี่ยวข้องทั้งข้อมูลภายในและข้อมูลภายนอกอื่น ๆ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สอดคล้องกับเป้าหมายของธุรกิจ ($\bar{X} = 4.32$, S.D.= 0.56) หากเกิดเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอน มีความเสี่ยงต่อการดำเนินธุรกิจ สามารถนำข้อมูลทางการบัญชีมาใช้ในการคาดการณ์เพื่อนำเสนอแนวความคิดต่อผู้บริหารกิจการได้ทันเวลา ($\bar{X} = 4.29$, S.D.= 0.60) บทบาทการมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารกิจการในด้านอื่นๆ ($\bar{X} = 4.29$, S.D.= 0.61) บทบาทการมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารกิจการในด้านการควบคุมต้นทุน และ ค่าใช้จ่าย

($\bar{X} = 4.27$, S.D.= 0.60) บทบาทการมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารกิจการในด้านการบริหารการเงิน การหาแหล่งเงินทุน การขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน ($\bar{X} = 4.25$, S.D.= 0.63) และบทบาทการมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารกิจการในด้านการขายสินค้า และหรือ การให้บริการ ($\bar{X} = 4.16$, S.D.= 0.74) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ บทบาทการมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารกิจการในด้านการลงทุน ($\bar{X} = 4.12$, S.D.= 0.80)

ตาราง 4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของนักบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านอื่นๆ

บทบาทด้านการจัดการภาษีอากรและอื่นๆที่เกี่ยวข้อง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ที่
1. การแนะนำการปฏิบัติงานแก่พนักงานบัญชีของกิจการ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหน้าที่ด้านบัญชีและการเงินให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการดำเนินงานของกิจการ	4.18	0.51	มาก	2
2. การทำหน้าที่เป็นตัวแทนของกิจการในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมสรรพากร กรมพัฒนาธุรกิจการค้า สำนักงานประกันสังคม แรงงานจังหวัด สถาบันการเงิน ในการชี้แจงให้ข้อมูลทางบัญชี และการเงินตามประเด็นที่ขอตรวจสอบและขอความร่วมมือเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์กับกิจการ	4.20	0.53	มาก	1
โดยรวม	4.19	0.52	มาก	

จากตาราง 4.7 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของนักบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านการจัดการภาษีอากรและอื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D.= 0.52) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การทำหน้าที่เป็นตัวแทนของกิจการในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมสรรพากร กรมพัฒนาธุรกิจการค้า สำนักงานประกันสังคม แรงงานจังหวัด สถาบันการเงิน ในการชี้แจงให้ข้อมูลทางบัญชีและการเงินตามประเด็นที่ขอตรวจสอบและขอความร่วมมือ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์กับกิจการ ($\bar{X} = 4.20$, S.D.= 0.53) รองลงมา คือ การแนะนำการปฏิบัติงานแก่พนักงานบัญชีของกิจการ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหน้าที่ด้านบัญชีและการเงิน ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการดำเนินงานของกิจการ ($\bar{X} = 4.18$, S.D.= 0.51)

ส่วนที่ 4 ระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

การวิเคราะห์ระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ประกอบ ด้านการวางแผน ด้านการสั่งการและการควบคุม ด้านการตัดสินใจ และด้านการติดตามและประเมินผล วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดังตาราง 4.8-4.12

ตาราง 4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

การใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ที่
1. ด้านการวางแผน	4.13	0.74	มาก	3
2. ด้านการสั่งการและการควบคุม	4.07	0.57	มาก	4
3. ด้านการตัดสินใจ	4.16	0.63	มาก	2
4. ด้านการติดตามและการประเมินผล	4.23	0.66	มาก	1
โดยรวม	4.15	0.65	มาก	

จากตาราง 4.8 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D.= 0.65) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = 4.23$, S.D.= 0.66) รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.16$, S.D.= 0.63) และด้านการวางแผน ($\bar{X} = 4.13$, S.D.= 0.74) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดท้าย คือ ด้านการสั่งการและการควบคุม ($\bar{X} = 4.07$, S.D.= 0.57)

ตาราง 4.9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านการวางแผน

ด้านการวางแผน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ที่
1. การวางแผนด้านรายได้ หรือ ยอดขาย และการวางแผนการผลิต	4.05	0.85	มาก	4
2. การวางแผนด้านต้นทุนและค่าใช้จ่าย การกำหนดราคาขายสินค้า/บริการ	4.16	0.68	มาก	3
3. การวางแผนทางการเงิน	4.17	0.67	มาก	2
4. การวางแผนงบประมาณในแต่ละส่วนงานเพื่อก่อให้เกิดกำไรตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	3.96	0.92	มาก	5
5. การวางแผนการบริหารภาษีอากร	4.32	0.59	มาก	1
โดยรวม	4.13	0.74	มาก	

จากตาราง 4.9 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านการวางแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D.= 0.74) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางแผนการบริหารภาษีอากร ($\bar{X} = 4.32$, S.D.= 0.74) รองลงมา คือ การวางแผนทางการเงิน ($\bar{X} = 4.17$, S.D.= 0.67) การวางแผนด้านต้นทุนและค่าใช้จ่าย การกำหนดราคาขายสินค้า/บริการ ($\bar{X} = 4.16$, S.D.= 0.68) และการวางแผนด้านรายได้ หรือยอดขาย และการวางแผนการผลิต ($\bar{X} = 4.05$, S.D.= 0.85) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ การวางแผนงบประมาณในแต่ละส่วนงานเพื่อก่อให้เกิดกำไรตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 3.96$, S.D.= 0.59)

ตาราง 4.10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านการสั่งการและการควบคุม

ด้านการสั่งการและการควบคุม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ที่
1. การบริหารการขาย เช่น การจัดทำกิจกรรมส่งเสริมการขาย การโฆษณาประชาสัมพันธ์ การจัดโปรโมชั่น การกำหนดค่าตอบแทนพนักงานขาย	4.00	0.68	มาก	5
2. การควบคุมปริมาณสินค้าคงคลัง หรือ การกำหนดปริมาณสินค้าคงคลัง	4.11	0.48	มาก	3
3. การควบคุมปริมาณการสั่งซื้อวัตถุดิบ ปริมาณการผลิต	4.08	0.52	มาก	4
4. การควบคุมแผนงบประมาณเพื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง	3.98	0.76	มาก	6
5. การควบคุมค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหาร	4.14	0.48	มาก	1
6. การควบคุมการปฏิบัติงานของพนักงาน	4.12	0.51	มาก	2
โดยรวม	4.07	0.57	มาก	

จากตาราง 4.10 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านการสั่งการ/การควบคุม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D.= 0.57) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การควบคุมค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหาร ($\bar{X} = 4.14$, S.D.= 0.48) รองลงมาคือ การควบคุมการปฏิบัติงานของพนักงาน ($\bar{X} = 4.12$, S.D.= 0.51) การควบคุมปริมาณสินค้าคงคลัง หรือการกำหนดปริมาณสินค้าคงคลัง ($\bar{X} = 4.11$, S.D.= 0.48) การควบคุมปริมาณการสั่งซื้อวัตถุดิบ ปริมาณการผลิต ($\bar{X} = 4.08$, S.D.= 0.52) และการบริหารการขาย เช่น การจัดทำกิจกรรมส่งเสริมการขาย การโฆษณาประชาสัมพันธ์ การจัดโปรโมชั่น การกำหนดค่าตอบแทนพนักงานขาย ($\bar{X} = 4.00$, S.D.= 0.68) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ การควบคุมแผนงบประมาณเพื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง ($\bar{X} = 3.98$, S.D.= 0.76)

ตาราง 4.11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านการตัดสินใจ

ด้านการตัดสินใจ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ที่
1. ด้านการผลิต เช่น การตัดสินใจเพิ่ม/ลด การผลิต	4.02	0.76	มาก	6
2. ด้านการตลาด เช่น การเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย การลดราคาหรือให้ราคาพิเศษแก่ลูกค้า	4.02	0.76	มาก	6
3. ด้านการเงิน เช่น การจัดหาแหล่งเงินทุน เพื่อรับเงินกู้จากสถาบันการเงิน โดยได้รับอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม	4.23	0.53	มาก	3
4. การตัดสินใจที่จะขยายกิจการ หรือ ลดขนาดกิจการ เล็กกิจการ	4.12	0.74	มาก	5
5. การตัดสินใจเลือกวิธีการทางภาษีอากรที่เหมาะสมกับกิจการ เพื่อประหยัดภาษีอย่างถูกต้อง	4.23	0.51	มาก	2
6. การตัดสินใจในการที่จะเลือกซื้อทรัพย์สิน หรือ เลือกเช่าทรัพย์สิน โดยเป็นทางเลือกที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน และสามารถประหยัดรายจ่ายได้	4.24	0.55	มาก	1
7. การตัดสินใจในการเลือกใช้เทคโนโลยีหรือโปรแกรมปฏิบัติงานที่สอดคล้องและเหมาะสมกับกิจการ	4.23	0.56	มาก	4
โดยรวม	4.16	0.63	มาก	

จากตาราง 4.11 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านการตัดสินใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D.= 0.63) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การตัดสินใจในการที่จะเลือกซื้อทรัพย์สิน หรือเลือกเช่าทรัพย์สิน โดยเป็นทางเลือกที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน และสามารถประหยัดรายจ่ายได้ ($\bar{X} = 4.24$, S.D.= 0.55) รองลงมา คือ การตัดสินใจเลือกวิธีการทางภาษีอากรที่เหมาะสมกับกิจการ เพื่อประหยัดภาษีอย่างถูกต้อง ($\bar{X} = 4.23$, S.D.= 0.51) ด้านการเงิน เช่น การจัดหาแหล่งเงินทุน เพื่อรับเงินกู้จากสถาบันการเงิน โดยได้รับอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.23$, S.D.= 0.53) การตัดสินใจในการเลือกใช้เทคโนโลยีหรือโปรแกรมปฏิบัติงานที่สอดคล้องและเหมาะสมกับกิจการ ($\bar{X} = 4.23$, S.D.= 0.56) และการตัดสินใจที่จะขยายกิจการ หรือลดขนาดกิจการ เล็กกิจการ ($\bar{X} = 4.12$, S.D.= 0.74) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ด้านการผลิต เช่น การตัดสินใจเพิ่ม/ลดการผลิต ($\bar{X} = 4.02$, S.D.= 0.76) และด้านการตลาด เช่น การเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย การลดราคาหรือให้ราคาพิเศษแก่ลูกค้า ($\bar{X} = 4.02$, S.D.= 0.76)

ตาราง 4.12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านการติดตาม/ประเมินผล

ด้านการติดตาม/ประเมินผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ที่
1. วัดผลความก้าวหน้าของแผนงาน	4.23	0.66	มาก	2
2. การประเมินผลประกอบการของธุรกิจกับเป้าหมายที่กำหนดไว้	4.23	0.65	มาก	1
3. ประเมินผลความเสี่ยงในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ	4.22	0.67	มาก	3
โดยรวม	4.23	0.66	มาก	

จากตาราง 4.12 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านการติดตาม/ประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D.= 0.66) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประเมินผลประกอบการของธุรกิจกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 4.23$, S.D.= 0.65) รองลงมา คือ วัดผลความก้าวหน้าของแผนงาน ($\bar{X} = 4.23$, S.D.= 0.66) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ประเมินผลความเสี่ยงในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.22$, S.D.= 0.67)

ส่วนที่ 5 บทบาทของนักบัญชี ที่ส่งผลต่อระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในเขตพื้นที่จังหวัดภาคใต้

การวิเคราะห์บทบาทของนักบัญชี ที่ส่งผลต่อระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในเขตพื้นที่จังหวัดภาคใต้ โดยการหาค่าการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการใน 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Correlation Analysis) และ 2) การวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ดังตาราง 4.13-4.15

สำหรับสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่

X_1	แทน	บทบาทของนักบัญชีด้านการนำเสนอและสื่อสารข้อมูลทางบัญชีเสนอต่อผู้บริหาร
X_2	แทน	บทบาทของนักบัญชีด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานทางบัญชีเพื่อใช้ในการบริหารกิจการ
X_3	แทน	บทบาทของนักบัญชีด้านการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ
X_4	แทน	บทบาทของนักบัญชีด้านการจัดการภาษีอากรและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
X_5	แทน	ปัจจัยผู้บริหารด้านระดับการศึกษา
X_6	แทน	ปัจจัยผู้บริหารด้านประสบการณ์ในการบริหารธุรกิจ
X_7	แทน	ปัจจัยกิจการด้านระยะเวลาดำเนินงานของกิจการ
X_8	แทน	ปัจจัยกิจการด้านขนาดกิจการ (ทุนจดทะเบียน)

X ₉	แทน	ปัจจัยกิจการด้านกิจการมีแผนที่จะขอสินเชื่อ
Y ₁	แทน	การใช้ข้อมูลทางบัญชีด้านการวางแผน
Y ₂	แทน	การใช้ข้อมูลทางบัญชีด้านการสั่งการ/การควบคุม
Y ₃	แทน	การใช้ข้อมูลทางบัญชีด้านการตัดสินใจ
Y ₄	แทน	การใช้ข้อมูลทางบัญชีด้านการติดตาม/ประเมินผล
Y	แทน	การใช้ข้อมูลทางบัญชีโดยภาพรวม

ตาราง 4.13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y
X ₁	1													
X ₂	.315**	1												
X ₃	.388**	.319**	1											
X ₄	.320**	.338**	.395**	1										
X ₅	.103	.103	.020	.093	1									
X ₆	-.110	-.076	-.124	-.050	.059	1								
X ₇	-.214**	-.186**	-.199**	-.150*	.000	.651**	1							
X ₈	.103	.142*	.111	.096	-.123	.060	.169*	1						
X ₉	.092	.157*	.084	.050	.137	.037	.017	.132	1					
Y ₁	.398**	.369**	.311**	.386**	.010	-.117	-.188**	.171*	.082	1				
Y ₂	.475**	.396**	.327**	.396**	.051	-.198**	-.225**	.153*	.043	.389**	1			
Y ₃	.366**	.328**	.374**	.306**	.083	-.108	-.163*	.166*	.033	.395**	.383**	1		
Y ₄	.302**	.323**	.367**	.329**	.027	-.210**	-.296**	.165*	.036	.388**	.313**	.329**	1	
Y	.318**	.315**	.321**	.347**	.054	-.174*	-.241**	.191**	.057	.392**	.329**	.391**	.377**	1

* $p < .05$, ** $p < .01$

จากตาราง 4.13 แสดงความสัมพันธ์ของบทบาทของนักบัญชี ที่ส่งผลกระทบต่อระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ในเขตพื้นที่จังหวัดภาคใต้ พบว่า บทบาทของนักบัญชีด้านการนำเสนอและสื่อสารข้อมูลทางบัญชีเสนอต่อผู้บริหาร บทบาทของนักบัญชีด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานทางบัญชี เพื่อใช้ในการบริหารกิจการ บทบาทของนักบัญชีด้านการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ และบทบาทของนักบัญชีด้านการจัดการภาษีอากรและอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยผู้บริหารด้านระดับการศึกษา ปัจจัยกิจการด้านขนาดกิจการ (ทุนจดทะเบียน) และปัจจัยกิจการด้านกิจการมีแผนที่จะขอสินเชื่อส่งผลในเชิงบวกกับระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยภาพรวม ด้านการวางแผน ด้านการสั่งการ/การควบคุม ด้านการตัดสินใจ ด้านการติดตาม/ประเมินผล ส่วนปัจจัยผู้บริหารด้านประสบการณ์ในการบริหารธุรกิจ และปัจจัยกิจการด้านระยะเวลาดำเนินงานของกิจการ ส่งผลในเชิงลบกับระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยภาพรวม ด้านการวางแผน ด้านการสั่งการ/การควบคุม ด้านการตัดสินใจ ด้านการติดตาม/ประเมินผล และจากการตรวจสอบ Multicollinearity พบว่า ทุกตัวแปร ไม่มีความสัมพันธ์กันเอง มีค่าอยู่ในช่วง - .013 - .475 หรือไม่เกิด Multicollinearity เพราะมีค่าน้อยกว่า 0.8 ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรดังกล่าวมาทำการวิเคราะห์ถดถอยต่อไป

ตาราง 4.14 ผลการวิเคราะห์ค่า Tolerance และค่า VIF

ตัวแปร	ค่า Tolerance	ค่า VIF
บทบาทของนักบัญชีด้านการนำเสนอและสื่อสารข้อมูลทางบัญชีเสนอต่อผู้บริหาร	0.335	2.983
บทบาทของนักบัญชีด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานทางบัญชี เพื่อใช้ในการบริหารกิจการ	0.383	2.608
บทบาทของนักบัญชีด้านการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ	0.340	2.942
บทบาทของนักบัญชีด้านการจัดการภาษีอากรและอื่นๆที่เกี่ยวข้อง	0.570	1.754
ปัจจัยผู้บริหารด้านระดับการศึกษา	0.926	1.080
ปัจจัยผู้บริหารด้านประสบการณ์ในการบริหารธุรกิจ	0.566	1.768
ปัจจัยกิจการด้านระยะเวลาดำเนินงานของกิจการ	0.525	1.905
ปัจจัยกิจการด้านขนาดกิจการ(ทุนจดทะเบียน)	0.896	1.115
ปัจจัยกิจการด้านกิจการมีแผนที่จะขอสินเชื่อ	0.937	1.067

จากตาราง 4.14 พบว่า ค่าการยอมรับ Tolerance มีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 1 ถ้าค่ายอมรับเข้าใกล้ 1 แสดงว่าตัวแปรเป็นอิสระต่อกัน ถ้าค่ายอมรับเข้าใกล้ 0 แสดงว่ามีปัญหา ซึ่งจากตารางมีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.335 และค่าสูงสุดเท่ากับ 0.937 ซึ่งทุกตัวมีตัวแปรค่าเข้าใกล้ 1 และค่า Variance Inflation Factor (VIF) ซึ่งจะเกิดปัญหาเมื่อค่า VIF มีค่าตั้งแต่ 10 ขึ้นไป จากตารางมีค่าสูงสุด

เท่ากับ 2.983 ซึ่งถือว่าอยู่ในระยะต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่าตัวแปรอิสระทุกตัวไม่มี
ความสัมพันธ์กัน

ตาราง 4.15 การวิเคราะห์บทบาทของนักบัญชี ที่ส่งผลต่อระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่จดทะเบียน เป็นนิติบุคคลในเขตพื้นที่จังหวัดภาคใต้

	การใช้ข้อมูลทางบัญชี				
	ด้านการวางแผน	ด้านการสั่งการ/ การควบคุม	ด้านการตัดสินใจ	ด้านการติดตาม/ ประเมินผล	โดยภาพรวม
Constant	-.200	.910	.532	.134	.409
ตัวแปรอิสระ					
บทบาทของนักบัญชีด้านการนำเสนอและสื่อสารข้อมูลทางบัญชีเสนอต่อผู้บริหาร	.143	.003	.126	.048	.082
บทบาทของนักบัญชีด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานทางบัญชี เพื่อใช้ในการบริหารกิจการ	.042	.397**	-.042	.476**	.178**
บทบาทของนักบัญชีด้านการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ	.743	.123	.612**	.339**	.464**
บทบาทของนักบัญชีด้านการจัดการภาษีอากรและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	.071	.256**	.139*	.139	.157**
ตัวแปรควบคุม					
ปัจจัยผู้บริหารด้านระดับการศึกษา	-.031	.004	.109	-.024	.027
ปัจจัยผู้บริหารด้านประสบการณ์ในการบริหารธุรกิจ	-.002	-.071*	-.012	-.042	-.030
ปัจจัยกิจการด้านระยะเวลาดำเนินงานของกิจการ	-.017	.001	.002	-.066	-.013
ปัจจัยกิจการด้านขนาดกิจการ(ทุนจดทะเบียน)	.033	.023	.033*	.037	.031*
ปัจจัยกิจการด้านกิจการมีแผนที่จะขอสินเชื่อ	-.001	-.055	-.059	-.090	-.048
F Test	44.690**	27.124**	36.163**	37.651**	73.039**
R²	.679	.562	.631	.641	.776
Adjusted R²	.664	.542	.614	.624	.765

หมายเหตุ * $p < .05$, ** $p < .01$ ตัวเลขที่เห็นคือค่า standardized coefficient (β)

เพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านการสั่งการ/การควบคุม ส่วนปัจจัยผู้บริหารด้านประสิทธิภาพในการบริหารธุรกิจ ส่งผลทางลบต่อระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านการสั่งการ/การควบคุม

4. ระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านการตัดสินใจ พบว่า ตัวแปรบทบาทของนักบัญชีด้านการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ ส่งผลทางบวกต่อระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านการตัดสินใจ ($\beta=.612$) ตัวแปรบทบาทของนักบัญชีด้านการจัดการภาษีอากรและอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ส่งผลทางบวกต่อระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านการตัดสินใจ ($\beta=.139$) ส่วนตัวแปรปัจจัยกิจการด้านขนาดกิจการ (ทุนจดทะเบียน) ส่งผลทางบวกต่อระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านการตัดสินใจ ($\beta=.033$) โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านการตัดสินใจ ได้ร้อยละ 63.1 ดังนั้น สรุปได้ว่าบทบาทของนักบัญชีด้านการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ ด้านการจัดการภาษีอากรและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และปัจจัยกิจการด้านขนาดกิจการ (ทุนจดทะเบียน) ส่งผลทางบวกต่อระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านการตัดสินใจ

5. ระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านการติดตาม/ประเมินผล พบว่า ตัวแปรบทบาทของนักบัญชีด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานทางบัญชี เพื่อใช้ในการบริหารกิจการ ส่งผลทางบวกต่อระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านการติดตาม/ประเมินผล ($\beta=.476$) ส่วนตัวแปรบทบาทของนักบัญชีด้านการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ ส่งผลทางบวกต่อระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านการติดตาม/ประเมินผล ($\beta=.339$) โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านการติดตาม/ประเมินผล ได้ร้อยละ 64.1 ดังนั้น สรุปได้ว่าบทบาทของนักบัญชีด้านการจัดเตรียมข้อมูลและรายงานทางบัญชี เพื่อใช้ในการบริหารกิจการ และด้านการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ ส่งผลทางบวกต่อระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านการติดตาม/ประเมินผล

ส่วนที่ 6 ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากการศึกษาบทบาทของนักบัญชีต่อการใช้อุปกรณ์บัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม : กรณีศึกษาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในเขตพื้นที่จังหวัดภาคใต้ โดยกำหนดสมมติฐานเกี่ยวกับบทบาทของนักบัญชี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการนำเสนอและสื่อสารข้อมูลทางบัญชีเสนอต่อผู้บริหาร ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานทางบัญชี เพื่อใช้ในการบริหารกิจการ ด้านการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ ด้านการจัดการภาษีอากรและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยผู้บริหาร 2 ข้อ ได้แก่ ระดับการศึกษา และประสิทธิภาพในการบริหารธุรกิจ ส่วนปัจจัยกิจการ 3 ข้อ ได้แก่ ด้านระยะเวลาดำเนินงานของกิจการ ด้านขนาดกิจการ (ทุนจดทะเบียน) และด้านแผนการขอสินเชื่อ พบว่า บทบาทของนักบัญชีด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานทางบัญชี เพื่อใช้ในการบริหาร

กิจการ ด้านการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ และด้านการจัดการภาษีและอื่นๆที่เกี่ยวข้อง และปัจจัย กิจการด้านขนาดกิจการ (ทุนจดทะเบียน) ส่งผลทางบวกต่อระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหาร ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยภาพรวม และจากผลการศึกษาสम्मัติฐานยอมรับ และปฏิเสธ ดังตาราง 4.16

ตาราง 4.16 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ตัวแปร	ยอมรับ/ปฏิเสธ
H1	บทบาทของนักบัญชีด้านการนำเสนอและสื่อสารข้อมูลทางการบัญชีต่อผู้บริหาร ส่งผลทางบวกต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหาร ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	ปฏิเสธ
H2	บทบาทของนักบัญชีด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานทางบัญชีเพื่อการบริหาร ส่งผลทางบวกต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	ยอมรับ
H3	บทบาทของนักบัญชีด้านการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ ส่งผลทางบวกต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	ยอมรับ
H4	บทบาทของนักบัญชีด้านการจัดการภาษีอากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ส่งผลทางบวกต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	ยอมรับ

ส่วนที่ 7 ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้บริหารหรือผู้ประกอบการ ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของนักบัญชี สรุปได้ ดังนี้

1. พนักงานบัญชี ควรใช้ภาษาที่คนทั่วไปเข้าใจง่ายในการนำเสนอและสื่อสารข้อมูลทางการบัญชี เนื่องจากผู้บริหารหรือผู้ประกอบการไม่มีความรู้เกี่ยวกับภาษาบัญชี จึงควรอธิบายงานบัญชีที่จัดทำด้วยภาษาทั่วไป จะทำให้นำข้อมูลไปคิดต่อในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของผู้บริหารได้
2. รายงานบัญชีทุกส่วนเป็นประโยชน์กับธุรกิจ หากมีการต่อยอดของรายงานให้เข้ากับสถานการณ์ จะทำให้เกิดประโยชน์ในหลายด้านที่ธุรกิจต้องการ เช่น การทำรายงานทางบัญชีเพื่อขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน
3. ผู้ทำบัญชี เป็นคนที่ทราบข้อมูลของกิจการในทุกประเด็น แต่ผู้ทำบัญชีมักจะมีบุคลิกภาพที่ไม่เป็นมิตรกับพนักงานฝ่ายอื่น ทำให้เป็นการยากที่จะหาข้อมูลเชิงลึกเพิ่มเติมเพื่อมารองรับเหตุการณ์ที่กิจการต้องการใช้ข้อมูลเบื้องต้นในการกำหนดแนวทางตัดสินใจในประเด็นที่กำลังเผชิญ ดังนั้น ผู้ทำบัญชีหรือนักบัญชีควรปรับตัวให้ทันกับแนวคิดที่สอดคล้องกับการดำเนินงาน
4. ผู้ทำบัญชีหรือนักบัญชี ควรช่วยกำหนดรายงานทางบัญชีที่เป็นปัจจุบัน มากกว่าการจดบันทึกข้อมูลเพื่อรองรับการทำงานการเงิน ส่งกรมสรรพากร และกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง “บทบาทของนักบัญชีต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม : กรณีศึกษาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในเขตพื้นที่จังหวัดภาคใต้” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาบทบาทของนักบัญชีในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 2) เพื่อศึกษาระดับการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 3) เพื่อศึกษาถึงบทบาทของนักบัญชีที่ส่งผลต่อการนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้ในการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือผู้บริหารหรือผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในจังหวัดภาคใต้ ทั้งสิ้น จำนวน 67,719 ราย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม มีลักษณะแบบปลายปิด แบ่งออกเป็น 4 ตอน ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นเลือกตอบ จำนวน 7 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นเลือกตอบ จำนวน 9 ข้อ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของนักบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 21 ข้อ โดยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) โดยการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ซึ่งการศึกษาในบทนี้ มีประเด็นสำคัญในการนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

5.1 สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.3 ข้อจำกัดในงานวิจัย

5.1 สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาครั้งนี้ สามารถสรุปและอภิปรายได้ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

5.1.1 เพื่อศึกษาบทบาทของนักบัญชีในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการนำเสนอและสื่อสารข้อมูลทางบัญชีเสนอผู้บริหาร รองลงมา คือ ด้านการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ และด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานทางบัญชีเพื่อใช้ในการบริหารกิจการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ด้านการจัดการภาษีอากรและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ บทบาท

ของนักบัญชี มีหน้าที่ การรายงานข้อมูลทางบัญชีที่ถูกต้อง รวดเร็ว ชัดเจน ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย สื่อสารและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ วิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นที่สำคัญ รายงานยอดขาย ลูกหนี้ การค้ารายตัว รายงานการซื้อสินค้าหรือวัตถุดิบ รายงานเจ้าหนี้การค้ารายตัว เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ อายุหนี้ รายงานรายรับรายจ่าย รายการประมาณการเงินสดรับเงินสดจ่าย รายงานผลประกอบการ ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา เสนอแนะข้อคิดเห็นที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก บทบาทการมีส่วนร่วม ในการให้ข้อเสนอแนะในการหาแหล่งเงินทุน การขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน การให้ข้อเสนอแนะ ด้านภาษีอากร การทำหน้าที่เป็นตัวแทนของกิจการในการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงาน ภายนอกที่เกี่ยวข้องในด้านการบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเรื่องศรี และนุชนารถ (2550) ที่กล่าวว่า นักบัญชีบริหาร จะทำให้ข้อมูลเกิดประโยชน์ในการบริหาร และการใช้ความรู้ทางบัญชีให้ข้อเสนอแนะ กับผู้บริหารเมื่อเป็นประเด็นในการแก้ปัญหาหรือตั้งเป้าหมายในแต่ละกิจกรรมของการดำเนินงาน และสอดคล้องกับแนวคิดของ Ayedh et al., (2015) กล่าวว่า หน้าที่นักบัญชีของธุรกิจ ที่ประยุกต์ ฐานข้อมูลทางการบัญชีให้ทันต่อเหตุการณ์ตามสภาพของธุรกิจ และสิ่งแวดล้อมภายนอก เรียกว่า การบัญชีบริหาร และนักบัญชีบริหารคือผู้ที่ เป็นเพื่อนคู่คิดของผู้บริหารธุรกิจ นักบัญชีมีหน้าที่ เรียบเรียง การสรุปผล การวิเคราะห์ การตีความ การแปลผล สารสนเทศทางการบัญชี นำเสนอต่อฝ่ายจัดการ เพื่อใช้ในการตัดสินใจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

5.1.2 เพื่อศึกษาถึงระดับการนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้เพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหาร ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การติดตามและประเมินผล รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจ และด้านการวางแผน ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ด้านการสั่งการและการควบคุม ทั้งนี้บทบาทหน้าที่ของฝ่ายบริหาร ทำหน้าที่บริหารธุรกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ข้อมูลทางการบัญชีบริหารมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้ฝ่ายบริหารนำไปใช้ในการวางแผน ด้านรายได้ การผลิต วางแผนการเงิน วางแผนบริหาร ภาษีอากร และการวางแผนด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการ ด้านการสั่งการและการควบคุม ยอดขาย รายจ่าย ปริมาณสินค้าคงคลัง ปริมาณการสั่งซื้อวัตถุดิบ การควบคุมงบประมาณ การตัดสินใจในด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการเงิน และได้มีการติดตามประเมินผลวัดความก้าวหน้าของแผนงาน ต่าง ๆ ประเมินผลประกอบการว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดหรือไม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา จันทร์ฉาย (2549) ที่พบว่า องค์กรที่มีการพัฒนาระบบงานให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และนโยบายรัฐ ในช่วงเวลานั้น ๆ โดยการใช้ประโยชน์จากข้อมูลทางการบัญชีซึ่งเป็นข้อมูลในอดีต มาประยุกต์เป็นบัญชีบริหาร ส่งผลให้ผู้ประกอบการสามารถใช้ข้อมูลในการกำหนดกิจกรรมการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ได้ในระดับมาก และงานวิจัย ของ วราภรณ์ นาคใหม่ และสมยศ อวเกียรติ (2552) ที่พบว่า ลักษณะขององค์กร ลักษณะของฝ่ายบริหาร โครงสร้างฝ่ายบัญชี สัมพันธ์กับการใช้ บัญชีบริหารในการดำเนินธุรกิจ และด้านตัวแปรการประยุกต์การบัญชีบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการดำเนินงาน พบว่าตัวแปร การวางแผน การสั่งการ การควบคุม การตัดสินใจ มีผลต่อความสำเร็จ ในการดำเนินงาน

5.1.3 เพื่อศึกษาถึงบทบาทของนักบัญชีที่ส่งผลต่อการนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้ในการบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ผลการศึกษา พบว่า บทบาทของนักบัญชีด้านการนำเสนอและสื่อสารข้อมูลทางบัญชี บทบาทด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานทางบัญชี บทบาทด้านการให้คำปรึกษาและเสนอแนะ บทบาทด้านการจัดการภาษีอากรและอื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยภาพรวมส่งผลในเชิงบวกต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

1. บทบาทนักบัญชีด้านการนำเสนอและสื่อสารข้อมูลทางบัญชีเสนอต่อผู้บริหาร ส่งผลในทางบวกต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ผลการศึกษา พบว่า บทบาทของนักบัญชีด้านการนำเสนอและสื่อสารข้อมูลทางบัญชีต่อผู้บริหาร ด้านการวางแผน ด้านการสั่งการและควบคุม ด้านการตัดสินใจ ด้านการติดตามและประเมินผล ไม่ส่งผลต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะการนำเสนอและสื่อสารข้อมูลรายงานทางบัญชี การสื่อสารเพื่อเชื่อมโยงไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจของฝ่ายจัดการตามเหตุการณ์ที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเรื่องศรี และนุชนารถ (2550) พบว่านักบัญชีที่ขาดด้านทักษะการสื่อสารข้อมูลเป็นเหตุที่ทำให้ฝ่ายจัดการไม่ให้ความสำคัญกับการระบบสารสนเทศทางการบัญชี และสอดคล้องกับการให้ข้อเสนอแนะของผู้บริหารกิจการแห่งหนึ่ง ว่า โดยส่วนใหญ่ผู้ทำบัญชี อธิบายข้อมูลเป็นภาษาที่เข้าใจยาก เนื่องจากผู้บริหารหรือผู้ประกอบการไม่ได้จบทางการบัญชี การนำเสนอและสื่อสารข้อมูลทางการบัญชีด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย จะทำให้กิจการนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้ในการบริหารเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ได้

2. บทบาทของนักบัญชีด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการรายงานทางบัญชีเพื่อใช้ในการบริหาร ส่งผลในทางบวกต่อการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ผลการศึกษา พบว่า บทบาทของนักบัญชีด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานทางบัญชีเพื่อใช้ในการบริหาร ด้านการสั่งการและการควบคุม ด้านการติดตามและการประเมินผล ส่งผลในทางบวกต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งนี้การวิเคราะห์ข้อมูลและการรายงานทางบัญชี ได้แก่ การรายงานยอดขาย การจัดลำดับยอดขาย รายงานลูกหนี้การค้ารายตัว รายงานการซื้อสินค้าและวัตถุดิบ รายงานเจ้าหนี้การค้ารายตัว รายงานกำไรแยกตามแผนก แยกตามผลิตภัณฑ์ รายงานผลประกอบการ รายงานอัตราภาษีที่เกี่ยวข้องกับกิจการ รายงานการผ่อนปรนตามสภาพเศรษฐกิจ ซึ่งรายงานเหล่านี้ ส่งผลกับการบริหารธุรกิจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ นาคใหม่ และ สมยศ อวเกียรติ (2558) ที่พบว่า ลักษณะขององค์กร ลักษณะของฝ่ายบริหาร โครงสร้างฝ่ายบัญชี สัมพันธ์กับการใช้บัญชีบริหารในการดำเนินธุรกิจ และด้านตัวแปรการประยุกต์การบัญชีบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน พบว่าตัวแปร การวางแผน การสั่งการ การควบคุม การตัดสินใจ มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน

3. บทบาทของนักบัญชีด้านการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ ส่งผลในทางบวกต่อการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ผลการศึกษา พบว่า บทบาทของนักบัญชีด้านการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ ด้านการวางแผน ด้านการตัดสินใจ และด้านการติดตามและประเมินผล ส่งผลในทางบวก

ต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งนี้ บทบาทของนักบัญชี ด้านให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ ได้แก่ การทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา เสนอแนะข้อคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทั้งภายในและภายนอก เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สอดคล้องกับเป้าหมายของกิจการ หากเกิดเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอน มีความเสี่ยงต่อการดำเนินธุรกิจสามารถนำข้อมูลทางการบัญชีมาใช้ในการคาดการณ์ เพื่อนำเสนอแนวความคิดต่อผู้บริหารได้ทันเวลา สอดคล้องกับงานแนวคิดของ Swain, Monte R., and others (2005) ที่กล่าวว่า ความเติบโตของธุรกิจ ความสามารถในการแข่งขัน รวมถึงความอยู่รอดของธุรกิจนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถฝ่ายบริหารในระดับต่าง ๆ ขององค์กร ข้อมูลทางการบัญชี และการเงินเป็นสิ่งสำคัญที่องค์กรพึงตระหนักในการนำไปใช้เพื่อการดำเนินธุรกิจ ภายใต้การดูแลของฝ่ายบัญชีและการเงิน ซึ่งต้องทำหน้าที่เป็นนักบัญชีบริหารจัดการ เพื่อเสนอแนะข้อคิดเห็นจากฐานข้อมูลให้ฝ่ายจัดการดำเนินการต่อเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

4. บทบาทของนักบัญชีด้านการจัดการภาษีอากรและอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ส่งผลในทางบวกต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ผลการศึกษา พบว่า บทบาทของนักบัญชีด้านการจัดการภาษีอากรและอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ด้านการสั่งการและการควบคุม ด้านการตัดสินใจ ส่งผลในทางบวกต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งนี้ การจัดการภาษีอากรและอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การทำหน้าที่เป็นตัวแทนของกิจการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมสรรพากร กรมพัฒนาธุรกิจการค้า สำนักงานประกันสังคม แรงงานจังหวัด สถาบันการเงิน ในการชี้แจงให้ข้อมูลทางการบัญชีตามประเด็นที่ขอตรวจสอบและขอความร่วมมือ ตลอดจนการพัฒนาแนะแนวปฏิบัติที่ทีมงานฝ่ายบัญชีของกิจการ เพื่อปรับปรุงพัฒนาหน้าที่ให้สอดคล้องกับการดำเนินงานของกิจการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับ นภาพร ณ เชียงใหม่ (2542) ที่พบว่า สภาวะเศรษฐกิจที่มีความไม่แน่นอน การจัดเก็บข้อมูลทางการบัญชีนำมาใช้ประโยชน์ในการบริหารธุรกิจมีความสำคัญมาก การบัญชีมีประโยชน์กับบุคคลหลายฝ่าย เช่น ฝ่ายบริหาร พนักงานบัญชีของกิจการ บุคคลและองค์กรภายนอก เช่น เจ้าหนี้การค้า นักลงทุน หน่วยงานรัฐ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า และกรมสรรพากร

5.2 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1. ผลการศึกษาคั้งนี้เป็นประโยชน์กับผู้บริหารหรือผู้ประกอบการ ในการประยุกต์ใช้ข้อมูลทางการบัญชีให้เหมาะสมกับธุรกิจที่ดำเนินการอยู่
2. ผลการศึกษาคั้งนี้ เป็นประโยชน์กับนักบัญชี สามารถเป็นแนวทางในการพัฒนาหน้าที่งานบัญชีไปสู่ นักบัญชีบริหาร ทำให้ข้อมูลทางการบัญชีมีความสำคัญต่อการบริหารธุรกิจ
3. ผลการศึกษาคั้งนี้ เพื่อเป็นประโยชน์แก่สภาวิชาชีพบัญชี ในการกำหนดหัวข้ออบรมสัมมนานักบัญชีเพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
4. ผลการศึกษาคั้งนี้ เป็นประโยชน์กับหน่วยงานเอกชนที่ให้บริการด้านบัญชีการเงิน ในการพัฒนาศักยภาพการให้บริการด้านบัญชีกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

นอกจากบทบาทของนักบัญชีต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในพื้นที่จังหวัดภาคใต้แล้ว มีข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต ดังนี้

1. ควรศึกษาบทบาทของนักบัญชี ที่ส่งผลต่อการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในเขตพื้นที่ภาคอื่น ๆ
2. ควรศึกษาบทบาทของนักบัญชี ที่ส่งผลต่อการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจแยกตามประเภทอุตสาหกรรม
3. ควรศึกษาบทบาทของนักบัญชี ที่ส่งผลการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
4. ควรศึกษาถึงปัจจัยอื่น ๆ ของธุรกิจ ที่ส่งผลต่อการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ในแต่ละเขตพื้นที่ หรือ ในประเทศไทย

5.3 ข้อจำกัดงานวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เลือกประชากร และกลุ่มตัวอย่างเฉพาะธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเขตพื้นที่ภาคใต้ ไม่ครอบคลุมทั่วทุกภูมิภาคและกรุงเทพมหานคร โดยอาจทำให้ผลการศึกษาดังกล่าวอยู่ในขอบเขตที่ไม่สมบูรณ์ ดังนั้นในโอกาสการทำวิจัยครั้งต่อไป การเพิ่มกลุ่มตัวอย่างการวิจัยขยายพื้นที่ทั่วประเทศ จะทำให้การวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กตัญญู ทิรัญญสมบุรณ์. 2545. การจัดการธุรกิจขนาดย่อม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: บริษัทเท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัลพับลิเคชั่น จำกัด.
- กัญธรรมา ดิษฐ์แก้ว และคณะ. (2559). คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์สำหรับวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตาก. คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก.
- กรกช เฉลิมกาญจนาน. 2549. การบัญชีบริหาร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรณิศา ดิษฐ์เสถียร. 2560. คุณสมบัติและกรอบความรู้้นักบัญชีบริหารในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- กรรณิการ์ ลำลือ. 2552. คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. 2560. คู่มือสิ่งที่ต้องรู้ & ทำ เมื่อเป็นห้างหุ้นส่วน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชน จำกัดสืบค้นเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2562, จากเว็บไซต์: www.dbd.go.th
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. 2562. คำจำกัดความประเภทธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2562, จากเว็บไซต์ : www.dbd.go.th
- กองบริหารภาษีธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก. 2561. ลักษณะของ SMEs. สืบค้นจาก <https://www.rd.go.th>
- จุลีพร เหล่าชนกิจ. 2549. การพัฒนาระบบสารสนเทศทางการบัญชีสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กรณีศึกษา: ธุรกิจตัวแทนการจัดจ้างการเดินทาง. (การค้นคว้าอิสระปริญญา มหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ชนมันภา ทับพรหม. 2562 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของงบการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในมุมมองของนักวิเคราะห์สินเชื่อ
- ณัฐธยาน์ อธิรัฐจิรัชย์. 2559. ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการตัดสินใจด้านกิจกรรมทางการตลาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสมุทรปราการ. วารสารวิชาการบริหารธุรกิจ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. 5 (1) เดือนมกราคม - มิถุนายน : 107.
- ดารณี เอื้อชนะจิต. 2554. ผลกระทบของคุณภาพข้อมูลทางบัญชี และลักษณะองค์กรธุรกิจ ที่มีต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหารในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย: 2-3.
- พิมพ์พิลาส เนาวัฒน์. 2558. การใช้ข้อมูลบัญชีเพื่อการบริหารของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. การค้นคว้าแบบอิสระ (บัญชีมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ : 145-146

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พรนภา อีระกุล. 2550. การใช้ข้อมูลบัญชีบริหารในโรงงานของจังหวัดสงขลา. บทความวิจัย ว.สงขลา นครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 ก.ค. - ก.ย. 2550
- ภณิติลา แสนาคดี. 2557. คุณลักษณะของนักบัญชีตามทัศนคติของผู้บริหารสหกรณ์การเกษตร จังหวัด เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภัทรพล ใจมินทร์. 2559. ความคาดหวังของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กต่อบริการของผู้สอบบัญชี ภาษีอากรในอำเภอเมืองเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ (บัญชีมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ : 67-69.
- มนุญชัย อีระกอนิษฐ์. 2552. ผลกระทบของประสิทธิภาพการประยุกต์ใช้การบัญชีบริหารที่มีต่อ ประสิทธิภาพขององค์กรของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รุ่งนิภาพร สุขดี. 2559. ความต้องการของผู้บริหารโรงแรมในเกาะช้างจังหวัดตราดต่อการใช้ข้อมูล ทางการบัญชี. การค้นคว้าแบบอิสระ (บัญชีมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ : 112-113.
- วันวิสา เนื่องสมศรี. 2551. ผลกระทบของสภาพแวดล้อมธุรกิจและความคาดหวังในการทำงานที่มีต่อ จรรยาบรรณวิชาชีพและความน่าเชื่อถือในการทำงานของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ในเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- วรกร ภูมิวิเศษ และภัญญินี ชัยขวัญ. การจัดทำบัญชีและการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของผู้ประกอบ การธุรกิจที่แฟ้มกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน. การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและ นานาชาติครั้งที่ 8, มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่ : 891.
- วิชญ์ ภูมิพานิช. 2556. บทบาทของนักบัญชีเพื่อความอยู่รอดของกิจการในภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
- ศิริกาญจน์ วงษ์เสรี. 2559. ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีสถาบันการเงิน เฉพาะกิจ. วิทยานิพนธ์ บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม
- สนทนา สุขใจ. 2561. คุณลักษณะของนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ใน การปฏิบัติงานของสำนักงานศาลยุติธรรม. การศึกษาค้นคว้าอิสระ, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สภาวิชาชีพบัญชี. พระราชบัญญัติการบัญชี. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2562, จากเว็บไซต์ : <https://www.tfac.or.th>
- สมเดช โรจน์ศรีเสถียร. 2561. เทคนิคการปรับปรุงโครงสร้างระบบบัญชีและระบบเอกสารให้ สอดคล้องกับระบบภาษีอากร. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2562, จากเว็บไซต์ : <https://www.dst.co.th>
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์. 2549. การบัญชีบริหาร. แมคกรอ ฮิล, กรุงเทพฯ.
- สายฝน วัลย์, สมใจ บุญหมื่นไวย และพรพิมล อีฐรัตน์. 2558. คุณภาพข้อมูลทางบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหารในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตอำเภอ เมือง จังหวัดนครราชสีมา. วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 9(2), 25-26

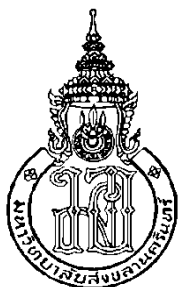
บรรณานุกรม (ต่อ)

- อุษณีย์ เส็งพานิช. 2560. การประยุกต์ใช้การบัญชีบริหารในการจัดการธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ในจังหวัดพิษณุโลก : บทความวิจัย, วารสารวิทยาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พิบูลสงคราม.
- Ayedh, A., Mohamed, A., Eddine, H., & Oussama. C. 2015. The impact of advance management accounting techniques on performance: The case of Malaysia. *Middle East Journal of Business*, 10(2).
- Florin, C. D. 2012. The Users of Accounting Information and Their Needs. *JEL Classification: M41-Accounting: 200-204.*
- Gray, R., Perks, O.D & Miaunder, K. 1997. *Corporate social reporting: Accounting and accountability.* London: Prentice-Hall.
- Lapsley I. (1979). The Use of Accounting Information in Consensus Management Teams. *Journal of Business Finance & Accounting*, 6, 4, 539-558
- Raymond L., Rivieres T. (1985). Organizational Characteristics and MIS Success in the Context of Small Business. *MIS Quarterly/March*, 37-55
- Rasid. S. Z. A., Isa, C. R., & Ismail. W. K. W. 2014. Management accounting systems, enterprise risk management and organizationl per formance in financial institutions. *Asian Review of Accounting*, 22(2), 128-144. Doi: 10.1108/ARA-03-2013-0022
- Rattanaporn, S. 2005. Management Accounting Practices in Thailand, In Nishimura, A. and Willentt, R., eds. *Management Accounting In Asia.* Thomson, Malaysia
- Smallbone D., Leig R., North D. 1995. The characteristics and strategies of high growth SMEs. *International Joursl of entrepreneurial Behaviour and Research*, 1, 44.
- Socea, A. 2012. Managerial decision-making and financial accounting information. *Procedia-Social and Behavioral Sciences.* 58, 47-55.
- Rattanaporn, S. 2005. Management Accounting Practices in Thailand, In Nishimura, A. and Willentt, R., eds. *Management Accounting In Asia.* Thomson, Malaysia.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

บทบาทของนักบัญชี ที่ส่งผลต่อระดับการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ในเขตพื้นที่จังหวัดภาคใต้

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ได้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงบทบาทของนักบัญชีที่ส่งผลต่อระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ในเขตพื้นที่จังหวัดภาคใต้
2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ประกอบด้วย
  - ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
  - ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
  - ส่วนที่ 3 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของนักบัญชี/สำนักงานบัญชี ของกิจการ
  - ส่วนที่ 4 ระดับการนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ในการบริหารธุรกิจ
  - ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะ
3. ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลที่ท่านตอบไว้เป็นความลับ และนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์เชิงสถิติในภาพรวมเท่านั้น ทางผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง ที่ท่านได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามตรงตามความเป็นจริงเพื่อประโยชน์ในการศึกษาต่อไป

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านคิดว่าเหมาะสมที่สุด และโปรดตอบคำถามที่ตรงกับท่าน

1.1 เพศ

ชาย

หญิง

1.2 อายุ.....ปี

1.3 ระดับการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรีหรือเทียบเท่าปริญญา

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

1.4 สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา

สาขาการบัญชีและการเงิน

สาขาบริหารการจัดการ

สาขาอื่น (ระบุ).....

1.5 ประสบการณ์ในการบริหารธุรกิจ.....ปี.....เดือน

1.6 การเข้าร่วมอบรม กับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน

เข้าร่วมการอบรม.....ครั้ง/ปี

ไม่เคยเข้าร่วม

1.7 การมีส่วนร่วมในการเสวนาเพื่อแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะเกี่ยวกับธุรกิจ SMEs กับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน

เคยเข้าร่วม

ไม่เคยเข้าร่วม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านคิดว่าเหมาะสมที่สุด และ โปรดตอบคำถามตามหัวข้อที่ระบุ

- 2.1 ระยะเวลาดำเนินงานของกิจการ .....ปี.....เดือน
- 2.2 รูปแบบกิจการ
 ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด
- 2.3 ประเภทกิจการ (หากกิจการมีสินค้าและบริการหลายประเภท โปรดระบุสินค้าหรือบริการหลัก)
 กิจการผลิตสินค้า ประเภทสินค้า.....
 กิจการขายส่ง/ขายปลีก ประเภทสินค้า.....
 กิจการให้บริการ ด้าน .....
 กิจการ อื่น ๆ .....
- 2.4 ขนาดกิจการ ทุนจดทะเบียน จำนวน.....บาท
- 2.5 ที่ตั้งของกิจการ จังหวัด.....
- 2.6 กิจการได้รับส่งเสริมการลงทุน จากภาครัฐ หรือไม่
 มี (ระบุ) ด้าน.....
 ไม่มี
- 2.7 กิจการได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินเพื่อใช้หมุนเวียน หรือไม่
 มี
 ไม่มี
- 2.8 กิจการมีแผนที่จะขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินเพิ่มเติมหรือไม่
 มี
 ไม่มี
- 2.9 โครงสร้างฝ่ายบัญชีและการเงิน
 มีแผนกบัญชีจัดทำบัญชีระบบ
 มีแผนกบัญชีจัดทำบัญชีบางส่วนและจ้างสำนักงานบัญชีบางส่วน
 ไม่มีแผนกบัญชี แต่ทำบัญชีรายรับรายจ่าย
 ว่าจ้างสำนักงานบัญชีจัดทำบัญชีระบบ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของนักบัญชี/สำนักงานบัญชี ของกิจการ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามประเด็นเหล่านี้ใน ระดับใดโดยกำหนดให้

5 หมายถึง ระดับความเห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความเห็นด้วยมาก

3 หมายถึง ระดับความเห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง ระดับความเห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง ระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุด

นักบัญชี และ/หรือ สำนักงานบัญชี ของท่าน มีบทบาทสำคัญในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ ในระดับใด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. บทบาทด้านการสื่อสารและการวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีเสนอต่อผู้บริหาร					
1.1 การรายงานข้อมูลทางบัญชีและการเงินต่อผู้บริหาร ได้ถูกต้อง รวดเร็ว กระชับ ชัดเจน ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย					
1.2 มีการสื่อสารและเชื่อมโยงข้อมูลทางการบัญชีกับการบริหารที่ก่อให้เกิดความเข้าใจในการที่จะนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้ในการตัดสินใจได้					
1.3 มีการวิเคราะห์ข้อมูลทางการบัญชีและการเงิน ในประเด็นที่สำคัญ เพื่อนำไปสู่การพัฒนากลยุทธ์ที่สอดคล้องกับเป้าหมายของธุรกิจ					
2. บทบาทด้านการจัดเตรียมข้อมูลและรายงานทางบัญชี เพื่อใช้ในการบริหารกิจการ					
2.1 รายงานรายได้เปรียบเทียบ แยกแผนก แยกผลิตภัณฑ์					
2.2 รายงานการจัดลำดับยอดขายประจำเดือน เพื่อใช้ในการวางแผนการตลาด และวางแผนกำไร					
2.3 รายงานลูกหนี้การค้ารายตัว เพื่อใช้ในการติดตามผลการจัดเก็บเงิน การวิเคราะห์ลูกหนี้ค้าง การจัดทำประมาณการเงินสดรับ					
2.4 รายงานการซื้อสินค้าและหรือการซื้อวัตถุดิบ เพื่อใช้ในการบริหารสินค้าคงคลัง					
2.5 รายงานเจ้าหนี้การค้ารายตัว เพื่อใช้ในการวิเคราะห์อายุหนี้ที่ได้รับเครดิต และเพื่อจัดทำประมาณการรายจ่ายในการชำระหนี้ให้ตรงกำหนด					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
2.6 รายงานประมาณการรายรับ รายจ่าย เพื่อใช้ในการวางแผนงบประมาณ ทำให้กิจการเกิดสภาพคล่อง ลดความเสี่ยงในการบริหารเงินสด					
2.7 รายงานกำไรขั้นต้นแยกแผนก และหรือแยกรายผลิตภัณฑ์ เพื่อใช้ในการกำหนดราคาขายให้เหมาะสมกับสภาพการตลาดและการแข่งขัน					
2.8 รายงานผลประกอบการ เปรียบเทียบกับประมาณการที่ตั้งไว้					
2.9 รายงานอื่น ๆ ที่กิจการกำหนดให้มีขึ้นตามสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และ หรือนโยบายรัฐ เช่น					
- รายงานอัตราภาษีประเภทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการตามข้อกำหนดของกฎหมายภาษีอากร เช่น ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ภาษีมูลค่าเพิ่ม					
- รายงานอัตราเงินสมทบประกันสังคม และอัตราการหักเงินประกันสังคมพนักงาน					
- รายงานการผ่อนปรนหรือขยายระยะเวลาในการนำส่งภาษี และเงินประกันสังคม หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง					
- อื่น ๆ ถ้ามี โปรดระบุ.....					
3. บทบาทด้านการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ					
3.1 การทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา เสนอแนะข้อคิดเห็นที่เกี่ยวข้องทั้งข้อมูลภายในและข้อมูลภายนอกอื่น ๆ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สอดคล้องกับเป้าหมายของธุรกิจ					
3.2 หากเกิดเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอน มีความเสี่ยงต่อการดำเนินธุรกิจ สามารถนำข้อมูลทางการบัญชีมาใช้ในการคาดการณ์เพื่อนำเสนอแนวความคิดต่อผู้บริหารกิจการได้ทันเวลา					
3.3 บทบาทการมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารกิจการในด้านต่าง ๆ ดังนี้					
- ด้านการขายสินค้า และหรือ การให้บริการ					
- ด้านการควบคุมต้นทุน และค่าใช้จ่าย					
- ด้านการบริหารการเงิน การหาแหล่งเงินทุน การขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน					
- ด้านการลงทุน					
- ด้านการบริหารภาษีอากร					
- ด้านอื่น ๆ (ระบุ).....					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
4. บทบาทอื่น ๆ					
4.1 การแนะนำการปฏิบัติงานแก่พนักงานบัญชีของกิจการ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหน้าที่ด้านบัญชีและการเงิน ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการดำเนินงานของกิจการ					
4.2 การทำหน้าที่เป็นตัวแทนของกิจการในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมสรรพากร กรมพัฒนาธุรกิจการค้า สำนักงานประกันสังคม แรงงานจังหวัด สถาบันการเงิน ในการชี้แจงให้ข้อมูลทางบัญชีและการเงินตามประเด็นที่ขอตรวจสอบและขอความร่วมมือ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์กับกิจการ					
4.3 อื่น ๆ (ระบุ).....					

ส่วนที่ 4 ระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารธุรกิจ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดโดยกำหนดให้

5 หมายถึง ระดับความเห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความเห็นด้วยมาก

3 หมายถึง ระดับความเห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง ระดับความเห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง ระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุด

ผู้บริหารใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารธุรกิจ ในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ในระดับใด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ด้านการวางแผน					
1.1 การวางแผนด้านรายได้ หรือ ยอดขาย และการวางแผนการผลิต					
1.2 การวางแผนด้านต้นทุนและค่าใช้จ่าย การกำหนดราคาขายสินค้า/บริการ					
1.3 การวางแผนทางการเงิน					
1.4 การวางแผนงบประมาณในแต่ละส่วนงานเพื่อก่อให้เกิดกำไรตามเป้าหมายที่กำหนดไว้					
1.5 การวางแผนการบริหารภาษีอากร					
1.6 อื่น ๆ (ระบุ).....					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
2. ด้านการสั่งการ/ การควบคุม					
2.1 การบริหารการขาย เช่น การจัดทำกิจกรรมส่งเสริมการขาย การโฆษณาประชาสัมพันธ์ การจัดโปรโมชั่น การกำหนดค่าตอบแทนพนักงานขาย					
2.2 การควบคุมปริมาณสินค้าคงคลัง หรือ การกำหนดปริมาณสินค้าคงคลัง					
2.3 การควบคุมปริมาณการสั่งซื้อวัตถุดิบ ปริมาณการผลิต					
2.4 การควบคุมแผนงบประมาณเพื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง					
2.5 การควบคุมค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหาร					
2.6 การควบคุมการปฏิบัติงานของพนักงาน					
3. ด้านการตัดสินใจ					
3.1 ด้านการผลิต เช่น การตัดสินใจเพิ่ม/ลด การผลิต					
3.2 ด้านการตลาด เช่น การเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย การลดราคาหรือให้ราคาพิเศษแก่ลูกค้า					
3.3 ด้านการเงิน เช่น การจัดหาแหล่งเงินทุน เพื่อรับเงินกู้จากสถาบันการเงิน โดยได้รับอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม					
3.4 การตัดสินใจที่จะขยายกิจการ หรือ ลดขนาดกิจการ เล็กกิจการ					
3.5 การตัดสินใจเลือกวิธีการทางภาษีอากรที่เหมาะสมกับกิจการ เพื่อประหยัดภาษีอย่างถูกวิธี					
3.6 การตัดสินใจในการที่จะเลือกซื้อทรัพย์สิน หรือเลือกเช่าทรัพย์สิน โดยเป็นทางเลือกที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน และสามารถประหยัดรายจ่ายได้					
3.7 การตัดสินใจในการเลือกใช้เทคโนโลยีหรือโปรแกรมปฏิบัติงานที่สอดคล้องและเหมาะสมกับกิจการ					
4. การติดตาม/ประเมินผล					
4.1 วัดผลความก้าวหน้าของแผนงาน					
4.2 การประเมินผลประกอบการของธุรกิจกับเป้าหมายที่กำหนดไว้					
4.3 ประเมินผลความเสี่ยงในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ					

5. ข้อเสนอแนะอื่น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข

ค่าความสอดคล้องของข้อความกับคำนิยามของตัวบ่งชี้

แบบรายงานผลการตรวจสอบค่าความสอดคล้องของข้อความถามกับคำนิยามของตัวบ่งชี้

ข้อที่	ข้อความถามในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนี IOC
		+1	0	-1	
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม					
1.1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	3			1
1.2	อายุ.....ปี	3			1
1.3	ระดับการศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่าปริญญา ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก	3			1
1.4	สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ☐ สาขาการบัญชีและการเงิน ☐ สาขาบริหารการจัดการ ☐ สาขาอื่นๆ (ระบุ).....	3			1
1.5	ประสบการณ์ในการบริหารธุรกิจ.....ปี .....เดือน	3			1
1.6	การเข้าร่วมอบรมด้านบัญชีและการเงิน กับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ☐ เข้าร่วมการอบรม.....ครั้ง/ปี ☐ ไม่เคยเข้าร่วม	2	1		0.67
1.7	การมีส่วนร่วมในการเสวนาเพื่อแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะเกี่ยวกับธุรกิจ SMEs กับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ☐ เคยเข้าร่วม ☐ ไม่เคยเข้าร่วม	3			1
ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม					
2.1	ระยะเวลาการดำเนินงานของกิจการ .....ปี.....เดือน	3			1
2.2	รูปแบบกิจการ ☐ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ☐ บริษัทจำกัด	3			1

ข้อที่	ข้อความคำถามในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนี IOC
		+1	0	-1	
2.3	ประเภทกิจการ ☐ กิจการผลิตสินค้า ประเภทสินค้า..... ☐ กิจการขายส่ง/ขายปลีก ประเภทสินค้า..... ☐ กิจการให้บริการ ด้าน..... ☐ กิจการ อื่น ๆ.....	3			1
2.4	ขนาดกิจการ ทุนจดทะเบียน จำนวน..... .....บาท	3			1
2.5	ที่ตั้งของกิจการ จังหวัด.....	3			1
2.6	กิจการได้รับส่งเสริมการลงทุนจากภาครัฐหรือไม่ ☐ มี (ระบุ) ด้าน..... ☐ ไม่มี	3			1
2.7	กิจการได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินเพื่อใช้หมุนเวียนหรือไม่ ☐ มี ☐ ไม่มี	3			1
2.8	กิจการมีแผนที่จะขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินเพิ่มเติมหรือไม่ ☐ มี ☐ ไม่มี	3			1
2.9	โครงสร้างฝ่ายบัญชีและการเงิน ☐ มีแผนกบัญชีและจัดทำบัญชีครบระบบ ☐ มีแผนกบัญชีและจัดทำบัญชีบางส่วน จ้างสำนักงานบัญชีจัดทำงบการเงิน ☐ ไม่มีแผนกบัญชี แต่ทำบัญชีรายรับรายจ่าย ☐ ไม่มีแผนกบัญชี ว่าจ้างสำนักงานบัญชีดำเนินการทั้งระบบ	3			1
ส่วนที่ 3 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของนักบัญชี/สำนักงานบัญชีของกิจการ					
1.	บทบาทด้านการวิเคราะห์และการสื่อสารข้อมูลทางบัญชีเสนอต่อผู้บริหาร	3			1
1.1	การรายงานข้อมูลทางบัญชีและการเงินต่อผู้บริหาร ได้ถูกต้อง รวดเร็ว กระชับ ชัดเจน ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย	3			1

ข้อที่	ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนี IOC
		+1	0	-1	
1.2	มีการสื่อสารและเชื่อมโยงข้อมูลทางการบัญชีกับการบริหารที่ก่อให้เกิดความเข้าใจในการที่จะนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้ในการตัดสินใจได้	3			1
1.3	มีการวิเคราะห์ข้อมูลทางการบัญชีและการเงิน ในประเด็นที่สำคัญ เพื่อนำไปสู่การพัฒนากลยุทธ์ที่สอดคล้องกับเป้าหมายของธุรกิจ	3			1
2.	บทบาทด้านการจัดเตรียมข้อมูลและรายงานทางบัญชี เพื่อใช้ในการบริหารกิจการ	3			1
2.1	รายงานรายได้เปรียบเทียบ แยกแผนก แยกผลิตภัณฑ์	3			1
2.2	รายงานการจัดลำดับยอดขายประจำเดือน เพื่อใช้ในการวางแผนการตลาด และวางแผนกำไร	3			1
2.3	รายงานลูกหนี้การค้ารายตัว เพื่อใช้ในการติดตามผลการจัดเก็บเงิน การวิเคราะห์ลูกหนี้คงค้าง การจัดทำประมาณการเงินสดรับ	3			1
2.4	รายงานการซื้อสินค้าและหรือการซื้อวัตถุดิบ เพื่อใช้ในการบริหารสินค้าคงคลัง	3			1
2.5	รายงานเจ้าหนี้การค้ารายตัว เพื่อใช้ในการวิเคราะห์อายุหนี้ที่ได้รับเครดิต และเพื่อจัดทำประมาณการรายจ่ายในการชำระหนี้ให้ตรงกำหนด	3			1
2.6	รายงานประมาณการรายรับ รายจ่าย เพื่อใช้ในการวางแผนงบประมาณ ทำให้กิจการเกิดสภาพคล่อง ลดความเสี่ยงในการบริหารเงินสด	3			1
2.7	รายงานกำไรขั้นต้นแยกแผนก และหรือแยกตามรายผลิตภัณฑ์ เพื่อใช้ในการกำหนดราคาขายให้เหมาะสมกับสภาพการตลาดและการแข่งขัน	3			1
2.8	รายงานผลประกอบการเปรียบเทียบกับข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง	2	1		0.67
2.9	รายงานอื่น ๆ ที่กิจการกำหนดให้มีขึ้นตามสภาพเศรษฐกิจสังคม การเมือง และหรือนโยบายรัฐ เช่น	3			1
	- รายงานอัตราภาษีประเภทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการตามข้อกำหนดของกฎหมายภาษีอากร เช่น ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ภาษีมูลค่าเพิ่ม	3			1

ข้อที่	ข้อความคำถามในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนี IOC
		+1	0	-1	
	- รายงานอัตราเงินสมทบประกันสังคม และอัตราการหักเงินประกันสังคมพนักงาน	3			1
	- รายงานการผ่อนปรนหรือการขยายระยะเวลาในการนำส่งภาษีและเงินประกันสังคม หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	3			1
	อื่น ๆ ถ้ามี (ระบุ).....	3			1
3.	บทบาทด้านการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ	3			1
3.1	การทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา เสนอแนะข้อคิดเห็นที่เกี่ยวข้องทั้งข้อมูลภายในและข้อมูลภายนอกอื่น ๆ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สอดคล้องกับเป้าหมายของธุรกิจ	3			1
3.2	หากเกิดเหตุการณ์ไม่แน่นอน มีความเสี่ยงต่อการดำเนินธุรกิจ สามารถนำข้อมูลทางการบัญชีมาใช้ในการคาดการณ์เพื่อนำเสนอแนวความคิดต่อผู้บริหารกิจการได้ทันเวลา	3			1
3.3	บทบาทการมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารกิจการในด้านต่าง ๆ ดังนี้	3			1
	- ด้านการขายสินค้า และหรือ การให้บริการ	3			1
	- ด้านการควบคุมต้นทุน และ ค่าใช้จ่าย	3			1
	- ด้านการบริหารการเงิน การหาแหล่งเงินทุน การขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน	3			1
	- ด้านการลงทุน	3			1
	- ด้านการบริหารภาษีอากร	3			1
	- ด้านอื่น ๆ (ระบุ).....				1
4.	บทบาทอื่น ๆ (ด้านกฎหมายภาษีอากรและกฎหมายอื่น)	3			1
4.1	การแนะแนวการปฏิบัติงานแก่พนักงานบัญชีของกิจการ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหน้าที่ด้านบัญชีและการเงิน ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการดำเนินงานของกิจการ	2	1		0.67
4.2	การทำหน้าที่เป็นตัวแทนของกิจการในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมสรรพากร กรมพัฒนาธุรกิจการค้า สำนักงานประกันสังคม แรงงานจังหวัด สถาบันการเงิน ในการชี้แจงให้ข้อมูลทางบัญชีและการเงิน ตามประเด็นที่ขอตรวจสอบและขอความร่วมมือ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์กับกิจการ	3			1
4.3	อื่น ๆ (ระบุ).....	3			1

ข้อที่	ข้อความคำถามในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนี IOC
		+1	0	-1	
ส่วนที่ 4 ระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารธุรกิจ					
1.	ด้านการวางแผน	3			1
1.1	การวางแผนด้านรายได้ หรือ ยอดขาย และ การวางแผนการผลิต	3			1
1.2	การวางแผนด้านต้นทุนและค่าใช้จ่าย การกำหนดราคาขายสินค้า/บริการ	3			1
1.3	การวางแผนทางการเงิน	3			1
1.4	การวางแผนงบประมาณในแต่ละส่วนงานเพื่อก่อให้เกิดกำไรตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	3			1
1.5	การวางแผนการบริหารภาษีอากร	3			1
1.6	อื่น ๆ (ระบุ).....	3			1
2.	ด้านการสั่งการ/การควบคุม	3			1
2.1	การบริหารการขาย เช่น การจัดทำกิจกรรมส่งเสริมการขาย การโฆษณาประชาสัมพันธ์ การจัดโปรโมชั่น การกำหนดค่าตอบแทนพนักงานขาย	3			1
2.2	การควบคุมปริมาณสินค้าคงคลัง หรือ การกำหนดปริมาณสินค้าคงคลัง	3			1
2.3	การควบคุมปริมาณการสั่งซื้อวัตถุดิบ ปริมาณการผลิต	3			1
2.4	การควบคุมแผนงบประมาณเพื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง	3			1
2.5	การควบคุมค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหาร	3			1
2.6	การควบคุมการปฏิบัติงานของพนักงาน	3			1
3.	ด้านการตัดสินใจ	3			1
3.1	ด้านการผลิต เช่น การตัดสินใจเพิ่ม/ลด การผลิต	3			1
3.2	ด้านการตลาด เช่น การเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย การลดราคา หรือการให้ราคาพิเศษแก่ลูกค้า	3			1
3.3	ด้านการเงิน เช่น การจัดหาแหล่งเงินทุน เพื่อรับเงินกู้จากสถาบันการเงิน โดยได้รับอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม	3			1
3.4	การตัดสินใจที่จะขยาย หรือ ลด เลิก กิจการ	3			1
3.5	การตัดสินใจเลือกวิธีการทางภาษีอากรที่เหมาะสมกับกิจการ เพื่อประหยัดภาษีอย่างถูกวิธี	3			1

ข้อที่	ข้อความคำถามในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนี IOC
		+1	0	-1	
3.6	การตัดสินใจในการที่จะเลือกซื้อทรัพย์สิน หรือ เลือกเช่าทรัพย์สิน โดยเป็นทางเลือกที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน และสามารถประหยัดรายจ่ายได้	3			1
3.7	การตัดสินใจในการเลือกใช้เทคโนโลยีหรือโปรแกรมปฏิบัติงานที่สอดคล้องและเหมาะสมกับกิจการ	3			1
4.	การติดตาม/ประเมินผล	3			1
4.1	วัดผลความก้าวหน้าของแผนงาน	3			1
4.2	การประเมินผลประกอบการของธุรกิจกับเป้าหมายที่กำหนดไว้	3			1
4.3	ประเมินผลด้านความเสี่ยงในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ	3			1
5.	ข้อเสนอแนะอื่น	3			1